

D

J

SMARA

epurat

Dr. vana

73.245

SIMFONII
DIN

TRECUT

235536

BUCUREȘTI
TIPOGRAFIA ZIARULUI „UNIVERSUL“ S. A.
1927

Preful 100 Lei

Inu.A.55.316

SIMFONII DIN TRECUT

BUCUREȘTI
TIPOGRAFIA ZIARULUI „UNIVERSUL” S. A.
1927

SPRE AMINTIREA SCUMPELOR MELE FIICE:

ZOE GÂRBEA *Dr. L. TOMELLINI*

și

MAGDALENA *ING. I. PĂUNESCU*

CASA
M. S. REGINA MARIA

Prea stimată Doamnă,

Expunând Majestății Sale Reginei dorința D-stră de a-I închina noul volum de versuri, Simfonii din trecut, Majestatea Sa Regina mă însărcinează să vă comunic că vă este recunoscătoare de acest gând și vă mulțumește.

Majestatea Sa cunoaște sentimentele D-stră de credință și devotament pentru Dinastie, și primește cu plăcere această închinare.

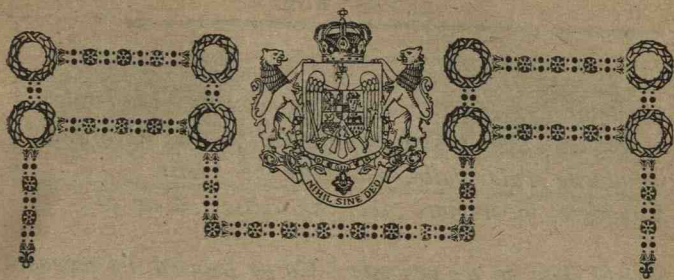
Vă rog să primiți, stimată Doamnă, expresiunea sentimentelor mele cele mai osebite.

ELENA E. MAVRODI
Marea Doamnă de onoare a M. S. Regina

Palatul Cotroceni. 23 Aprilie 1927.

SMARA

EROINEI ROMÂNE OMAGIU M. S. REGINEI MARIA

*Doamnă, vorbele ce-om spune, Te rugăm să ni le-ascuți
Că ne vine dela suflet și rostite-au fost de mulți
De prin Dacia-Traiană. Buciumate prin câmpii,
Au trecut din gură 'n gură, printre dragii Tăi copii.*

*Orice vorbă vom mai spune slabă este, de prisos :
Rolul Tău a fost în lume, mult înalt și mult frumos...
N'ai cruțat, o știm, tot timpul, oboseală și vegheri ;
Mâna Ți-ai întins-o largă, presărat-ai mângâeri*

*Peste piepturi oțelite, piepturi de viteji eroi...
Dela nici o jertfă, Doamnă, n'ai dat un pas înapoi.
Ne-ai îmbărbătat la luptă, lacrimile ni le-ai șters,
Iar la Mărășești, alături cu vitejii Tu ai mers.*

1) Această poemă, scrisă și ilustrată, a fost înmănată de autoare M. S. Reginei Maria, la festivalul dela Ateneul Român, dat de Asociația Latină și Amicitia Franco-Română în onoarea generalului Berthelot și a Aliaților noștri.

Mamelor le-ai zis : „Nu plângeți moartea fiilor iubiți.
Ale voastre scumpe-odrasle pentru țară le jertfiți !...“
Gândurile Tale 'nalte, așternute pe hârtie,
Mângâere, 'n vremuri grele, hărăzit-ai să ne fie.

Scrisul Tău ce ne vestește ? Că pe fruntea Ta regească
O cunună și mai mândră Nemurirea-o să 'mpletească.
Legendară vei rămâne printre timpii seculari ;
In leat d'aur se vor scrie ale Tale fapte mari !...

O, Regină dulce, păsul tuturor ne-ai ascultat,
Inger bun de pază nouă, Domnul sfântul ni Te-a dat ;
Ca un far viu de lumină 'n orice oră Te-am găsit ;
Iar când fu mai grea furtuna - dintre noi - Tu n'ai lipsit.

De aceea tot poporul din al Daciei ogor
Te slăvește, Eroină, imnuri azi îți cântă 'n cor :
„Nicăirea nu există mamă mai blândă ca Ea ;
Cerul, sfântul, să ne țină luminoasa noastră stea !“

* * *

Doamnă, vorbele rostite drept din inimă ne vin ;
Fiii Daciei-Traiane zic, în rugă, când se 'nchin :
Pe regina legendară, pentru faptele Ei mari,
Scrie-o, Doamne, 'n leat de aur, printre timpii seculari.

26 Noembrie 1918.

SIMFONII DIN TRECUT

Parcă-ai murit de nū mai ştiu de tine azi nimic;
Parcă-a fost vis, ori năzăriri... A fost... Ori cum să-i zic ?
O simfonie ce s'a stins ca soarele 'n apus
Şi totuşi cel mai mic motiv din minte-mi nu s'a dus.

O simfonie ce mereu, mereu o fredonez;
Eu, ca pe moaşte, amintirea-i, în gându-mi i-o păstrez...
O şimfonie din trecut ce cânt ne-încetat:
Dar ce-am pierdut tu înapoi, nu, nu mi-ai mai redat.

În Domnul totuşi îmi pun nădejdea

Şi 'n versu-mi plângător.

Cânt: Amintirile sublime aşa curând nu mor;
Mi-aduc aminte că am fost în stare să creştam
O dungă luminoasă aici şi ca atleţi să stăm

În faţa soartei împietrită şi s-o nesocotim;
Iar de minutul despărţirii să nu ne îngrijim.
Iubirea noastră, dragă, a fost în lume un dulce cânt,
Ea va rămâne, după noi, exemplu pe pământ...

FERICIREA

O vorbă — e fericirea,
Ea nu 'nseamnă nimic ;
In van în toată firea
O cată mare, mic.

Cuvânt rostit să 'ncânte
Pe bietul muritor
Și vecinic să frământe
Gândirea tutulor.

IN APRIL

In April, senin e cerul, lăcrămioarele 'nflorite ?
Câmp, livede și dumbravă, toate sunt înmugurite.
In April da, râulețul, limpede ca de cristal,
Tăinuește cu richita ce se leagănă pe mal ;
Iar în unda răcoroasă, miosotul se tot scaldă,
Solzi d'argint zefiru-i face cu adierea-i dulce, caldă,
Peste dâșii rândunica trece repede în sbor,
Pismuită și de barză, și de stârc și de cocor.

In April pe poienițe se adun flăcăi și fete
Și'și dau sărutări de flăcări...

Garofițe schimb pe bete ;
Iar credința astfel jurată și-o păstrează 'n veci de veci.
In April, în April, sub stuful de liliaci ;
Mi-ai destăinuit, iubite, dragostea-ți nepieritoare
Și la glasul tău, ca mine, ascultau : privighetoare,
Lună, flori și licuricii, pluta verde de pe mal ;
Taina-ți o purta spre râuri, o ducea din val, în val.

Până 'n zori toți, în uimire, căutarăm tot la tine
Greerașul chiar tăcuse...

Ingânai atât de bine
Ceeace ș'acuma dragă, ași ști spune pe de rost,
Ceeace trecu ca visul...

Pare-că nici când a mai fost!...

Vine April, vine April, numai să mă chinuiască?
Veșnic, liliac și plută, tot de tine o să'mi șoptească?
Da, 's menită, când se 'ntoarc rândunele în cor,
După glasul stins din lume să suspin mereu...

Să mor!..

9 Aprilie 1896.

NEBUNIE ȘI UITARE

POETUL

Prieteni buni cântați și vinul îl turnați, umpleți pahare,
Să răsunе tot văzduhul de viori și de chitare,
Lui Apolon și la muze, imnuri vreau de armonie,
De uitare, de speranță, imnuri ca de cununie...

LĂUTARI

Foaie verde aluniță,
Te-așteptai în poeniță
Să-mi dai badeo o guriță,
Te-am așteptat și 'n zăvoi
Să tăinim amândoi,
Vorbe dulci, vorbe curate,
Șoptite pe jumătate ;
Dar bădiță, n'ai venit
Și amar m'am chinuit.
Era, badeo, ca să mor
D'o boală ce-i zice : Dor

POETUL

Veselia peste chipuri vreau la toți să se reverse,
 Ș'amintirile din suflet să vă fie toate ștersè.
 Nebunia și Uitarea să se ia aci de mână,
 Dragostea? Să n'o cunoaștem, d'azi nainte, de stăpână.

LĂUTARII

Foaie verde de sulfină,
 Dorul meu nu se alină,
 În zadar eu mă trudesesc
 Să-l alung nu isbutesc.
 Când treci, badeo, pe la noi
 Clopot de ce pui la boi?
 Biciul pentruce trosnești,
 Iar la poartă nu oprești,
 Cum opreai odinioară?
 Draga-ți vrei de dor să-ți moară?...

POETUL

Prieteni buni vedeți nectarul de-l turnați mereu în cupe;
 Ce vă pasă de o coardă, care plânge, când se rupe?
 Ce vă pasă de iubite ce jelesc a voastră urmă
 Și-a lor lacrimi, zi și noapte, nu'ncetează, nu se curmă?
 Armonia să urmeze pe chitare, pe viori
 Și petrecerea s'o ducem pân' la revărsat de zori.
 Noaptea aceasta vreau să fie doar lui Bacus închinată,
 A lui Cupidon isbândă, veche poveste uitată.
 Vreau săgețile să-i fie toate ruginite, frânte,
 Și de jertfele aduse lui, chiar el să se 'nspăimânte.

LĂUTARII

Pentru draga care'mi place,
Trei zile pe drum aş face ;
Pentru mândra ce iubesc
Viața toată 'mi jertfesc.

POETUL

Vârstă fragedă a prunciei, unde ești, copii să fim ;
Flutुरei cu-aripi ușoare, păsărele să iubim
Și uitând de patimi crude, ce ne-au ars.cu-a lor văpaie,
Să ne înșelăm să credem că s'au stins ca foc de paie...
Și uitând de suferințe, de trădare și de chin,
Cum e cerul să ne fie cugetul la toți senin.

LĂUTARII

D'o vrea mândra, de n'o vrea,
Diseară trec pe la ea
Ostenit cum oi putea,
Ostenit și plin de apă,
Cum vin seara dela șapă ;
Un sărut—să-i fur din sbor
Ș'apoi să mă sting, să mor!...

POETUL

Aide săruțați iubite pe sprâncene, pe grumaz,
Pe gurițe și pe sânuri, p'alunițe din obraz...
Ce frumoasă-i simfonia caldă, dulce a sărutării,
Ce te'ncântă și te fură, cum te fură valul mării...
Vreau s'ascult la mii de șoapte, spuse 'ncet, pe jumătate,
Șoapte dulci ce'nveninează suflete nevinovate.

Totul, toate pot acuma să privesc nepăsătoare;
Iar alaiul, ce-i în juru-mi, să-l iau drept o sărbătoare.
Ca pe Bacus voioșia vreau acum să mă cuprindă;
Iar uitarea peste minte ca zăbranic să se 'ntindă!...

LĂUTARI

Mândro, de când te iubesc,
Eu ca ceara mă topesc;
Mândro, mândro, d'al tău dor
Nevâcuit o să mor...

POETUL

Aide, ridicăți paharul, pân la drojdii îl goliți
Și jurați că niciodată 'n viață n'o să mai iubiți.
Omenirea aș vrea să-mi facă jurământu-acesta mie;
Jertfa ce-am făcut iubirii drept o pildă ei să-i fie.
Lumea 'ntreagă vreau să vadă rana mare și adâncă
Care viața'mi va răpune... Ș'astăzi sângerează încă!
Nebunia și Uitarea vină într'al meu cămin,
Le-am făcut altar ș'acuma, lor voesc să mă închin...
O fugiți de inimi false și de suflete perverse;
Veselia peste chipuri vreau la toți să se reverse,
Mântuiți așa de chinuri să trăim o viață nouă,
Liniștită și curată, cum e a dimineții rouă...
Prieteni buni, cântați, nectarul îl turnați mereu în cupe;
Ce vă pasă de o coardă, care plânge, când se rupe;
Ce vă pasă de un suflet, care strigă 'n disperare,
Când vâpăi d'amor îl arde: Nebunie și Uitare!...

G E M

Gem ca leu 'n colivie
Strig, mă sbat, înebunesc ;
Pacea mea ? N'o mai gădesc !...
Viața !... Este o nebunie.

Nu mă încape omenirea,
Mi se pare îngust pământul,
Mi-aș săpa chiar eu mormântul,
Larg, adânc cât toată firea ;

Iar în el tot doru aș pune,
Tot amarul ce am gustat,
Mi-ar fi cugetu 'mpăcat
Gliei chinu'mi când i-aș spune ;

Vreau povestea vieții mele
Plopul cel tremurător
S'o rostească tutulor...
Cât fu zilele-mi de grele,

Lumea 'ntreagă vreau să știe,
Să 'nțeleagă mări și țări,
Să repete pe cărări,
Pân'la tine ea să vie.

SA NU ÎNTREBI...

Să nu 'ntrebi, nici ce mă doare, nici ce vreau,
Nici de ce plâng,
Nici la pieptu-mi cu căldură pentru-ce acum te strâng.
Plec, mă duc într'altă parte pacea mea să mi-o găesc,
Vreau să uit c'odinioară eu știut-am să iubesc.

Nu'ntreba nici ce mă doare, nici ce vreau, nici de ce gem...
Taci!... De'i zice : Nu te duce, că te-ascult ș'acum mă tem,
Inima mea ți-e închinată, te cunoaște de stăpân,
Să mă smulg vreau dela sânu-ți și ea 'mi spune: să rămân...

Du-te, îi zic, p'alte tărâmurii să te lecuești de dor...
Ș'acolo câmp, râu, dumberă, cânt tot imnuri de amor.
Ș'acolo de urmărește, zice dânsa, amintiri:
Nu se stinge'n nici o lume para sincerei iubiri!..

18 Noemvrie 1907.

E L E G I E

Mai ții minte?... Intr'o seară, vorba-ți fuse întreruptă
De o buhă... Noi d'atuncea n'am mai văzut zi senină.
Coarda armoniei, dragă, ori de cine fuse ruptă,
Iși făcu o jucărie dintr'o rază de lumină?

De ce'n sufletu-mi aprins-ai chinuri, neagra gelozie?
Unde a sburat șoptirea-ți dulce ș'ademenitoare
Ce-ascultam ca fermecată? Unde sfânta poezie?...
Dragostea, ca tot în lume, efemeră-i trecătoare?...

* * *

Cum ziceai de blând: „Iubito, ești a mea pentru vecie,
Jur pe viață, jur pe soartă, pe zefir, pe cer, pe stele
Și pe fericirea care tu știut-ai să-mi dai mie.
Jur pe viitor, pe lege, pe țărâna mamei mele

Că voi fi al tău, doar moartea mă va despărți de tine,
Tu speranță, tu lumină, tu 'nțeleaptă călăuză,
Mi-ești stăpână, pe vecie, fă ce vrei acum din mine.
Stai așa să-ți fur sărutul de pe rumena ta buză,

Stai așa și fă-mi din viață poezie, sărbătoare,
Să nu vreau schimba plăcerea p'o coroană 'mpărătească.
Stând în brațe sub cireșul nins întreg de albă floare,
Cine ar putea pe lume altceva să mai dorească?“

* * *

Ai mințit și tu ca toți și-ai fost sperjur ca dâșșii ;
 Amintirile din suflet 'ți sunt șterse și pierdute,
 Ochii tăi nu mai păstrează nici o rază caldă într'ânșii ;
 Când te văd acum îmi pare că ești altul, du-te... du-te!...

* * *

Unde o fi acel ce fruntea, in orice mândră primăvară,
 Mi-o încunună cu floare de cireși și lămâiță ;
 Iar de fericire pieptul mi-l făcea ca să tresară
 Și mă'ncunună cu lauri, m'adora ca pe-o zeiță ?

Unde-o fi să-i dau parfumul tot din draga mea grădină,
 Ciripitul păsărelei, freamățul din șapte plute,
 Seara aceasta de mistere, blândă, tainică senină,
 Ca odinioară ochii lung și dulce să-i sărute ?

* * *

Vino c'a 'nflorit cireșii și caișii din ogradă,
 Merii, perii, lilioci ce sădirăm împreună ;
 Părcă's ninși, așa stă floarea albă ca fulg de zăpadă ;
 Roiul tânăr prin calicii, în zori de ziuă se adună...

Cântă păsărica imnul ce-l câta odinioară ;
 Când ședeam sub plute 'n iarbă ș'ascultam duioase șoapte.
 Mii de gânduri negre astăzi vin, ca valuri mă'mpresoară,
 De cu zori până la prânz și până în miez de noapte...

De ce'n sufletu-mi aprins-ai, chinuri 'neagra gelozie ?
 Unde s'o fi dus șoptirea-ți dulce ș'ademenitoare
 Ce ascultam ca fermecată, unde sfânta poezie ?
 Dragostea, ca tot în lume, e și dânsa trecătoare?...

ȘTIU SĂ ȘI IUBESC

Ai aprins în mine dorul unui traiu frumos și lin
Și mi-ai stins, din al meu suflet, suferințe ș'or-ce chin ;
M'ai făcut să cred că'n lume nu-e tot numai amar ;
Viața m'ai făcut să mi se pară ca cel mai plăcut nectar.
Mi se pare scurtă ziua, noaptea numai ca o clipă,
Pe ruina vieții mele, astăzi buha nu mai țipă ;
Ci ca rozele 'nflorite, trec minutele acum ;
Oh ! Aș merge ani cu tine pe al fericirii drum ;
Ear popasuri doar ași face numai ca să cat la tine
Și să'ți spun, alături ție, cât mă simt acum de bine
Și cum norii de pe frunte s'au împrăștiat, s'au dus.

Ale mele gânduri negre, rânduri, rânduri au apus...
Spune-mi dacă tu, ca mine, simți în pieptul tău iubirea,
De ți-e cugetul ca vorba...

Oh ! Mă tem de amăgirea
Ce atât-amar de vreme, eu în lume-am îndurat ;
Spune-mi dragă, spune-mi, spune de ți-e gândul tău curat ?
De pe buza ta, îmi spune, de culeg nectar sau fiere,
De te-am întâlnit în cale ca să'mi fii de mângâiere,

Ori vr'o nouă suferință soarta mai mi-a pregătit
Și-ai fost ales de dânsa să mă turburi?

Negreșit

Vii ca dânsa rece, oarbă, ca să'ți împlinești porunca,
Vii cu zâmbetul pe buze, dar cu sufletul ca stânca...
Amândoi ce vreți din mine să mai faceți?

A! fugiți;

Mă 'ngrozesc de fața voastră, tu și soarta mă mințiți.

* * *

Ai surâs?...

Sărmane prieten, tu nu te'ngrozi de mine;
Eu, în lume, până-acuma, n'am gustat din nici un bine;
Suferințe 'ncătușară viața mea...

Numai suspin

Fostu-mi-a copilăria,

Tinerețea, tot venin!..

M'au mușcat ai mei ca șerpil, m'a înveninat iubirea;
Până astăzi nu știut-am, nici ce este mulțumirea,
Ca să mă deprind cu dânsa'mi vine, să'nțelege, greu:
Viermele, când lasă hreanul, moare pentru amarul său!
Fericirea?...

Și-ea omoară ca și cea mai grea durere!
Cu amar nu e plătită orice oră de plăcere?
Spune-mi tu, îmi spune toate, te'nțeleg și te ascult;
Spune-mi, pentru-ce pe tine nu te-am întâlnit de mult?
Omenirea poate astăzi nu mi-ar fi atât de neagră,
Ca să o 'nțeleg, eu poate, n'aș fi dat o viață 'ntreagă.
Rând pe rând, iubite, toate tu mi-ai fi destăinuit
Și vezi traiul ca ș'acuma, mi-ar fi fost de liniștit.
Că urăsc atâta lumea sunt eu oare, eu de vină?

Vinovații au sunt păgânii idolilor de se 'nchină?
Sau e chiar al lor părinte, Prea măritul Dumnezeu;
Căci le-a făurit în creier chip de idol și de zeu?

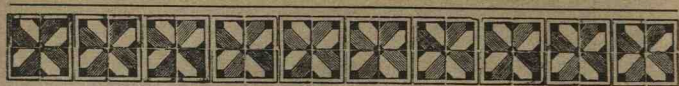
De-am fugit de ce e nobil, dulce și frumos sub soare,
De n'am adorat pe nimeni, vina mea să fie oare?
Ori a celui ce în cale-mi numai chin a semănat,
Ș'aurora vieții mele, în vâl negru a 'nfășurat?

* * *

Te slăvesc d'acuma Doamne, cu căldură mă 'nchin Ție;
Tată bun, ca bunătatea, știi că mi-ești d'acum și mie;
'Mi plec genunchii înainte-ți și pe Tine te slăvesc
Că m'ai inspirat, o Doamne, ș'acum știi să și iubesc!

Mai 1895.

TE-AI UITAT LA MINE TRIST

Te-ai uitat la mine trist
Când ți-am spus : Filine, du-te,
Nu mai pot să-ți aud glasul
Că mult l-ai schimbat cu mine;
Poarte-te Domnul pe bine
Și'n dorințe să te ajute...

Te-ai uitat la mine rău,
Ccând te-am dus până la poartă,
Calea când ți-am arătat;
N'ai zis tu că pleci aiurea,
Când s'o desfrunzi pădurea;
Căci iubirea 'n piept ți-e moartă?

Te-ai uitat la mine trist,
Când m'ai văzut lăcrămată,
Pironit ai stat în loc
M'ai privit cu dor, cu milă;
Iar un glas mi-a zis:
Copilă : *Nu te-am iubit niciodată!..*

7 Octomb. 1904.

ZILE DUSE

Dusus'au acele zile, când atâta ne iubiam,
Despre cari că s'or duce, noi adesea ne 'ndoiam.
Ne privim acum întocmai ca și când nu ne-am cunoaște ;
Amintirile din suflet mai rămas-au doar ca moaște ;
Lor din când, în când, tămâie le-aprindem, în tăcere,
Fiind nouă ele astăzi cea mai dulce mângâiere.

Nu se uită, nu se uită, toate câte ne spuneam ;
Fericirea ce-am simțit când atâta ne iubeam ;
Nu se uită sărutarea ce-ai dat-o întâia oară ;
O iubire adevărată cu nimic nu se măsoară.

Uite par'că văd ș'acuma, bolta verde din grădină,
Iți aud șoptirea blândă dintr'acea noapte senină,
Simt strânsoarea mânei tale, fruntea ta pe piept culcată
Și 'nțeleg mai bine astăzi, ce nu 'nțelegeam odată.

Zile duse, zile duse, mai veniți, vă veți întoarce ?
Care fire ursitoarea mie acuma îmi mai toarce ?
Zile negre, multe 'n viață, voi avea să mai petrec ?
Ce amaruri oare 'n pieptu-mi scris îmi e să mai înec ?

12 Februarie 1893.

FUG DE TINE

Fug de tine, fug de tine,
De surâsu-ți blând și cald,
Și de ochii ce văzut-am
Că în lacrimi se scald.

Fug de tine, căci cuvântul
Ți-e blajin, fermecător,
De-l ascult mai multă vreme ;
Iar încep să cânt de dor.

Fug de tine, d'al tău suflet,
Ce'i zdrobit ca și-al meu ;
De'i voi sta mai mult aproape
L'oi dori mereu, mereu...

Fug de para ce ne arse
Greu, amarnic p'amândoi...
Dar ce zici : Nu-e mai dulce
La necaz când suntem doi?...

Iulie 1907.

DE TE DUCI SAU DE RĂMÂI

De te duci sau de rămâi, e tot una pentru mine,
Viața?... 'I fără căpătâi de când nu mai cred în tine.
De surâzi ori ești posac, eu la fel privesc la tine,
Cu nimic nu mai mă'mpac : Neagră-i lumea pentru mine.

Când 'mi zici : Nepăsătoare, uiți tu ce-ai zdrobit în mine ;
Cuvântarea arzătoare oare spusă e de tine ?
Pacea toată și iubirea nu le mai găsesc în tine,
Au sburat ; iar fericirea au răpit-o dela mine.

Pe cărările 'nflorite, când vei merge fără mine,
Amintirile, iubite, năvăli-vor în spre tine
Chiar dacă altă femeie vei avea la braț cu tine,
Știu c'a dragostei scânteie vei trimite-o tot la mine.

INVENINATA

De pe gura ta, ca flutur,
Ți-am furat o sărutare
Și apoi am adormit;
Dar nici când m'am mai trezit.

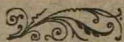
Cine știe... Poate buza
Ți-a fost dragă 'nveninată
De n'am mai putut la viață
Să mai mă'ntorc nici odată...

După mine plângi acuma,
Tu mă chemi din alte lumi
Intinzi brațul,
Zi și noapte,
Să mă prinzi de prin văzduh...

Pe pământ?
Nu, nu mai vin...
Stau în zările albastre
Unde nu te arde dorul,
Unde-i dragostea sublimă...

Nu mai vin că știu că'n gură
Ții venin de șarpe ascuns
Ș'un minut va fi d'ajuns
Sufletul să-mi otrăvească.

1 Mai 1909.

SPRE CARE DRUM?...

— Mă crede cugetarea, eu nu'ți-am înțeles...
Ce tristă preumblare tu astăzi ți-ai ales !
Îți place sicomorul, miros de calomfir,
Zăbrele, monumente cu bolți de trandafir ;
Neroadele inscripții pe rând să le citești ;
Lângă-o țărână scumpă, azi vrei să te oprești ?
Aștepți să vezi tu dricul cu vr'un ieșit pe veci
Din viață ?

Pogribanii și serbede și seci ?
S'auzi căzând țărâna pe cei în gropi lăsați ?
Ori cioclii cum spun snoave, rânând de răpoși ?
Mirosul de tămâie, al candelilor fum...
De 'ntâia preumblare, nu vrei s'alegi alt drum ?

— Intâiul pas ce facem, să știi, e spre mormânt ;
Strein să nu îți pară, nici greu al meu cuvânt ;
Iubit-o, preumblarea e tristă, cum ai spus ;
Dar orice răsărare își are-al său apus.
Mă tem ca fericirea ce astăzi am gustat
Să nu ajungă mâine un vis pierdut, uitat ;
Precum vezi că's uitare sub muschii și fără flori,

Chiar scumpele morminte de frați și de surori,
Mă tem ca nu o cruce să pui tu peste dor,
Să mă omori 'nainte de-ar fi scris ca să mor...
D'ar fi astfel, iubit-o,

Învăță-mă d'acum

Să mă deprind, să'mi placă al vecinicii drum...
Și vezi ce 'ntristare e într'ăst locaș de morți?
Imi spune dar, spre moarte, spre viață, tu mă porți?

7 Mai 1899

U R Ă

Te-am văzut plângând, iubite, cu obidă, cu amar,
In durerea ta ce pare că nu mai avea hotar
Și-am privit ne 'nduioșată cum te sbuciumai de chin
Negăsind vr'o mângâiere dorul tău ca să'ți alin.
Negreșit, păream de piatră, ca 'mpietrită chiar am stat
Și c'o nepăsare adâncă, glasul ți l'am ascultat :
„ te iubesc și astăzi ca și când te-am întâlnit
Ca și atuncia lângă tine, mă simțesc de fericit.
Uite, nici cunosc femei mai sublimă decât ești,
Nici în lumea de miserie, nici în lumea de povești ;
Visul meu și'a mele gânduri, tot spre tine le îndreptez ;
Decât îngerii din ceruri, mult mai fericicit mă crez
Când ascult a ta șoptire și când brațele ți-întinzi
Și într'însele, iubito, tu pe mine mă coprinzi.
Aide, vin ca mai nainte, lângă mine să te-așezi,
Sufletul cu deamănuntul, vreau, vreau ca să-mi cercetezi,
El să-ți spună câte chinuri a'ndurat de când te-ai dus...
Mi se pare?...

Sau acestea sunt cuvintele ce-ai spus?...

Fugi...

Mi pari că ieși din groapă, glasul ți-este de strigoi
Ce vr'o dată împletirăm vis, cunune, amândoi ?

Ai fost tu lipit de mine, șearpe care m'ai mușcat,
De tot sufletul, d'atuncia, mi-a rămas înveninat?
Lacrăma?...

Îți stă în gene ca și cea de crocodil;
Plânsul tău?

L'o crede doară vr'un nevinovat copil.
Piei panteră, ce în noapte, ca să-ți sfâșii prada, plângi.
Ce?... In ghiara-ți ai vrea încă, a mea inimă să strângi?
Du-te...

Acuma mă îngrozește și făptură ș'al tău glas:
Ură numai pentru tine, într'al meu suflet mi-a rămas.

7 Septembrie 1893.

NOAPTE DE OCTMOBRE

Da... sub albe crisanteme, noi am stat o'ntreagă noapte
'Mi spuneai atâtea vorbe dulci, frumoase și blajine...
Cucuveaua, mai ții minte, intrerupse a tale șoapte ;
Tu m'ai sărutat atuncia și mi-ai pus în păr o floare ;
Iar pe inimă o mână : „Vreau să fi a mea stăpână,
Al meu înger, a mea viață și isvor de fericire.
Vreau ca să veghezi asupra'mi, să-mi servești de călăuză,
Farul vieței mele, dragă, să rămâi întotd'auna,
Să mă luminezi întocmai cum ne luminează luna ;

Luna aceasta care ascultă, vede, poate și 'nțelege
Toate cele ce ți-am spus ; căci de veacuri tot aude
A amanților șoptire martoră fiind la iubire.
Luna aceasta ce'n Octombre, luminoasă e ca vara
Și în raze ne'nfășoară ca pe feți frumoși din basme,
Cum stă ea de mărturie, nu-ți vestește nimic ție ?
Nu-ți arată ce aprinsă e simțirea mea, iubito,
Și cât vreau trezi în pieptu-ți toată-a dragostei văpae ?
Lună plină și bălae, spune Diței a mea iubire.

Greierași ce cântă în iarbă, farmecul Toamnei târzie,
Adoratei mele spune-i ce ți-am spus de-atâtea ori,
Că ea pentru mine este Cosânzeana din poveste.
Crisanteme, lună, greier, într'un glas răspund copilei:
«Trece viața noastră iute și ca dânsa, totul sboară,
Parcă n'a mai fost, se pierde chiar ș'a dragostei comoară!..
Noaptea aceasta de Octombre, ce o simți de farmec plină,
Nu se scurge d'opotrivă; pentru unii 'i despărțire,
Pentru alții disperare, chinuri, groază sau ruină.

Noaptea aceasta ce'i ca vara, caldă, dulce și senină
Și te'nvăluie în vise, feerie de lumină,
Cine știe câte lacrimi și amaruri o să-ți dee...

Șoaptele lui parfumate le-a rostit atâtea dăți...
Și le-a ascultat fecioare și femei... D'atuncea ele
Înțeles'au: despărțire și nopți albe, și nopți grele!...»

* * *

Bate vântul și Octombre spulberă încet din ramuri
Frunzele... Orice iluzii spulberate sunt ca ele.
Trece tot în astă lume, fără urme, fără nume...

Un mănunchiu de crisanteme fu tot ceea ce-mi rămase
Dintr'acea senină noapte. Când și când ale lor șoapte
Dulci și calde, și senine le-ascult răscolind tăciunii!...

9 Octomb. 1906.

CÂNȚA MAREA

Cântă marea, cântă, cântă, fug cântarea-i să n'ascult ;
Căci, talazul ei albastru, povestește o poemă ;
Care mă întristează mult...

Eu cū tine ascultat-am glasul ei d'atâtea ori
Și ne-am legănat pe valuri, îmbățați de fericire,
Decusară până 'n zori...

Cum credeam c'o să rămână pe vecie între noi,
Dragostea, ca marea adâncă ; că-i perfidă și amară,
Uitaserăm amândoi !...

Cântă marea simfonia stinsului nostru amor,
'Mi repetă toată gama de iubire și de chinuri ;
Iar mi-aprinde 'n suflet dor.

Dor de gondola ușoară ce'n lagune ne-a purtat,
De San-Marco și Lido, de Bosfor, de Miramare
Și de fiordul depărtat.

Cântă marea, cântă, cântă, fug poemul să n'ascult,
Căci, în pieptul meu, deschide rana pe care o crezusem
Că-i închisă de demult.

1 Martie 1906

NU CREDE 'N VISE

Am adormit gândind la tine
Și am visat un dulce vis,
Pe foi de roze citeam scris:
Tu ești iubit al meu bine,

Tu ești viață, tu ești iubire
Și cât trăi-voiu, p'acest pământ,
Eu robul tău iubit sunt,
Imnuri cânta-ți-voiu de fericire.

Vrui reciti versurile scrise,
Dar spulberate fu de zefir,
Gingăse foi de trandafir
Ș'o voce'mi spuse:

Nu crede 'n vise...

10 Septembrie 1906.

FLORI ALBASTRE

Flori albastre, dela dânsul, cu cât drag eu v'am păstrat
Imi spuneți de ce, la sânu-mi, ați pălit și v'ați uscat?
Cât sunteți de ofilite! Azi al vostru viu parfum
A pierit. Ca făr' de viață, ați rămas cu toate-acum.
Fragede erați, plăpânde, semănați a flori din rai
Și 'n mănunchi îmi vorbiați mie, al iubirii dulce grai ;
Vă priviam, cu 'nvăpăiare, căci simțiam că ați aprins,
Focul viu, ce 'ntr'al meu suflet de un veac crezusem stins !

Flori albastre, flori albastre, vestejite de demult :
Azi îmi e peste putință, glasul lui să nu'l ascult !

Cât am plâns când vestejite, l'al meu piept ați tremurat
Și-am văzut a voastre frunze c'au pălit, s'au scuturat !...
Sânteți oare 'nchipuirea unui dulce început,
Ce frumos se desfășoară, dureros i-apoi pierdut ?
Sânteți glasul deșteptării și 'mi spuneți că tot e vis,
Că 'n spre iad ne poartă pașii, când gândim la paradis ;
Că va fi ca voi odată, stins, pălit al său amor
Și ca toate, după lume, o să fie trecător ?...

Ar fi crudă prevestirea... Și, de-i scris s'o înțeleg,
Intre moarte ș'asa viață, un minut nu stau s'aleg.

Ploești, 6 Decembrie 1889.

MI-E DOR...

Mi-e dor de flori, de primăvară,
De luminișuri, de câmpii,
De traiul pacinic de la țară :
Mi-e dor... de dragostea d'întâi.

Mi-e dor de lan, de cositură,
De albastrele, maci dintre grâu,
De ulmi bătrâni, de bătătură,
De cânt, de pasări, de pârâu...

Mi-e doru de codru, de dumbravă,
De nopți senine, de sărbători,
De lunca verde cu otavă,
De hora mândră de păstori...

Și de pârâul cel din vale
Und ne scăldam cu atâți copii
Și de umbrarul de pe cale
Sub care ne-am iubit întâi.

16 Mai 1912.

SFINXUL ȘI POETUL

Vorbește Sfinx înmărmurit...

Ca să vorbești, eu la altar mă rog ș'aprind tămâie.
Fecioarei? Toate i le spun;

Ea 'mi-dă speranță, îmi face semn
Cu înțelepciune multă,

Nedomerirea-în care azi mă lași, mă 'nebunește
Și pentru tine, mult mai mult, simțirea-mi văd că crește.
Mi-ajunge plâns, mi-ajunge dor, mi-ajunge adăstare
Și pași zadarnici ce tot fac, nainte-ți pe cărare.
Mi-ajunge chin... mi-ajunge... Mor!...

Ce stai așa nepăsător, o Sfinx fără de lege!
Plecat iubirii, când te arăți, ?

E timpul crede, crede,
Târziu e-acum s'o mai ascunzi, în ochii tăi să vede,
Ca 'ntr'o carte în ei citesc, adânci și lungi poeme
Ce parcă tu mi-ai povestit de mult, din altă vreme,
Poeme ce m'au fermecat ș'ar fi robit pe-or cine
Te-ar asculta și-ar privi cu atâta drag la tine.

* * *

Mi-ajunge plâns... mi-ajunge dor...

Și îmi vorbește... Să te-ascult
Te-arată pe cărare

Eu veacuri sunt în stare...

SFINXUL

În mreji vrăjite m'a coprins iubirea arzătoare ;
 Ea face fruntea ca să 'mi plec, ca vestejita floare
 Și să tresar, și să răspund, și fără șir și-a lene ;
 De fericire calde lacrimi să-mi stea mereu pe gene...
 Iubesc !...

Am spus, nu mă sfiesc : Comoară e iubirea ;
 Iar cine-o simte a priceput ce-e Dumnezeirea.
 Ea strălucește ca o stea, în inimi când veghează.
 Mă simt puternic ca un rege... Azi p'a mea frunte scânteiază
 O diademă fără preț...

A ! Vin, îți e 'nchinată

Și viața mea și...

POETUL

Taci... sau nu, grăiește-mi încă odată...
 Vezi, nu mai plâng și nu mai gem,
 Adânci și lungi poeme,
 Ascult cu drag și te'nțeleg și-acum ca'n altă vreme.

A ! Sfinxul meu cel înțelept știut-a să vorbească
 Ș'atât de dulce că, din morți, putu să mă trezească.

Vorbește Sfinx, căci te ascult, coprinsă de-admirare...
 Iubirii ?

Da, să 'i ridicăm, cum zici și tu, altare !..

7 Februarie 1898.

I D I L A

Nu mă uita... Să nu mă uiți, șoptește Dița lui Filin,
Care pleca spre zări albastre, spre mare caldă, cer senin.
Acolo sunt copile blonde, și iasomii, și trandafiri,
Și trubaduri ce plâng și plânsul l-e dus pe aripi de zefiri...

Acolo este Capri-Bianco și Chianti roșu, ca de profir,
Patriciane, cari poartă mândre costume scumpe 'muiate'n fir.
Acolo's arcuri și portice și turnuri vechi, acolo sunt,
Și clopote cu glas de d'aramă

Ce 'n cet șoptesc: Suntem pământ!...

Acolo este Sfântu Petru, portarul cel din Paradis,
Și sfântul Paul, ș'atâtea temple, de când le vezi, zici eă e vis.
Și Capitol și Foruri multe, și drumuri sacre, și grădini,
Și catacombele în cari au suferit atâți creștini.

Morminte de eroi și cezari, și sarcofage dela sfinți,
Armure, coifuri și hlamide, purtate de 'mpărați și prinți.
Mai este 'n Roma Coloseul, unde s'au răpus atâtea vieți
S'au stins întocmai cum se stinge, în faptul unei dimineți,

Luminele scânteietoare pe ceruri când s'a ivit
 Mărețul soare de sub norul cu raze aurii tivit.
 Și flori sunt multe sus la Pincio, cum nicăerea nu mai cresc;
 Nu mă uita, să nu mă uiți, 'mi pare că mă despărțesc

De tine pentru vecinicie; fugiți, o triste presimțiri,
 Căci nu se 'ntunecă așa lesne iubirea noastră... Despărțiri
 D'un ceas, d'o zi, d'o săptămână,

Filim mi-a spus-o de demult
 C'aprinde dorul și mai tare și sfatul lui cum să n'ascult?

* * *

S'a dus în țări unde 'nflorește mimoză, mirt și portocal
 Și s'a 'necat într'al plăcerii înșelător ș'amarnic val?...
 Sau nu mai vine că idila s'a stins c'al nopții fantastic vis,
 Ori pe pământ mai mult nu ține viața senină de paradis.

Uitat'a el pe cine traiul cu trandafiri i l-a 'mpletit?
 Ori sacrificiul doar cu uitare, în lumea asta, e răsplătit?
 Eu știu iubite, știu că pe tine, nu pot uitărei să te jefesc;
 Tu ești mereu raza de soare

Ce mă 'ncălzește, prin ea trăesc!...

Și obidită vreau căldura ce-o cere mirtul pe vârful de munți
 Ca se 'nflorească, se parfumeze,

Să descrețească atâtea frunți.

De ce rămâi în țări departe? Ce bucurii ți-ai făurit?
 Unii îmi spun că ești în viață, iar alții zic că ai murit!...

* * *

— Sunt trubadurul ce rătăcește

Fără speranță... Cânt până mor!..

O! Amintirile din Roma sunt vii și 'n minte-mi se strecor

Ca raze calde... Tot despre Dița, vorbește For și Capitol;
Iar, fără dânsa, Borgheze, Pincio,

Intreg orașul 'i pustiu și gol!...

* * *

— De este așa aștern uitarea peste amarul ce am gustat;
Te simt aproape, ți-ascult cântarea

Ce aduce ecoul mult depărtat:
„Iubirea voastră, n'a fost poveste,

N'a fost banală, vis trecător;
Ci simfonie dulce de care, poeți, ca voi se'mbăt și mor!..»

7 Noemb. 1908.

SCRISOARE

— Vin... Te-aștept mereu iubito
 Și sunt trist, când tu nu vii ;
Căci mi-e dor, mi-e dor de tine,
 Vin... aceasta vreau să-mi scrii.

Sboară dragă... Așteptarea află că m'a 'nebunit ;
Nici la zori, nici l'asfințite, nici aseară n'ai venit.
Și... Te-aștept întotd'auna și, de mii de ori, ți-am scris ;
Stau cu brațele întinse și cu pieptul meu deschis.

Vin iubito, aide vino, dor mi-e glasul să-ți ascult ;
Mă mângâe, mă sărută, ca în vremea de demult.
Focul am aprins, în vatră, chiliuța noastră-e rai ;
Lângă mine, pe vecie, vreau drăguța mea să stai.

Vin... Ca gândul și mă lasă iar să cad pe albu-ți sân
Și 'nainte-a-ți, ca icoanei, rugăciunea să-mi îngân.
Vreau mânuța ta, cea mică, iar pe frunte să mi-o porți,
Cu șoptirea ta blajină, iar să mă trezești din morți...

RASPUNS

— A !... te-a prins iar dor de mine ?
 Basmul ? Spune-l la copii ;
In parfumata ta scrisoare e minciună tot ce scrii.

9 Mai 1910.

NOAPTE DE SEPTEMBRE

Te regălesc condei pierdut sub vrafurile prăfuite
Ce zac stinghere pe birou : Ziare, cărți, scrisori, reviste,
M'aștept de vremuri ca și tine :

— Stăpâna noastră nu mai vine,

V'ați zis cu toate'n seară, 'n zori, pe la nimiezi, la cântători...
Ea rătăcește acum ferice peste cărări îmbalsămate,
Sub stuf de mirți și crizanteme,
De mersul vremii nu se mai teme...

Te regălesc sfeșnic d'argint, în locul unde te-am lăsat
Și lumânarea'i pe sfârșit.... Te uiți la mine copiliță
Din pedestal adânc săpătă,
Tu parcă'mi zici : «Intâiași dată

Atât de mult ne-ai părăsit ; pe unde-ai fost, ce înger ție
În cale oare ți-a eșit de ne-ai uitat?... Vezi eu și pana
Am ruginit așa lăstate,
Pe ce tărâmurii parfumate,

Poetă, spune ai rătăcit?.. Era frumos, acolo traiul,
L-ai dus mai lin, mai fericit, zise creionul, ce stă sub cărți ;
Dar lira ta, suna mai tare,
Dusă — de tine — peste hotare?..

Te regălesc carnet tăcut, cu note, versuri și adrese
 Pe cari, ca'n vis, abia le știu ; a tale file 'ngălbenite,
 Mă 'ntreb și ele : Unde-ai fost, unde ?
 Pe care valuri, pe care unde ?

Te regălesc portret uitat al celui care mă robise
 Și îmi jurase amor etern... Ce ochi!..
 Mă îngheață a ta privire,
 Parcă-ai fi sfânt... Parcă-ai fi moaște
 Și totuși parcă eu te ași cunoaște...

* * *

— Da, răspunse o voce ascunsă ce eșea de sub perdele,
 De sub scânduri, dintre ziduri, din pervazuri, din zăbrele
 Și mă coprindea de groază, mă înfiora de moarte
 Și spre vremi apuse dânsa mai cerca să mai mă poarte...

M'ai cunoașta, da iubito, după lacrimi și căință,
 După numele ce acuma port... Mă chiamă : suferință,
 Dor, speranță, așteptare, și obidă, și suspine,
 Disperat ce n'are rază căreia să mai se'nchine.

Sunt tiranul ce a ta viață am zdrobit dintr'o isbire,
 Sfărâmând altarul, care mi-l clădiseși din iubire...
 Aide, vinovatu-așteaptă astăzi cea mai grea osândă
 Ș'ar primi-o, de la tine, ca iertare, ca isbândă...

Pentru mine a ta sentință ar veni ca mângâere,
 Ași simți cum, de pe suflet, orice greutate'mi pierde...
 Ahasverus... de pe drumuri, pașii poate mi i-aș strânge,
 M'ași deprinde cu ursita. N'aș mai geme, n'aș mai plânge...

— Cine ești tu glas sinistru și de unde eși, vorbește?...
Mă cutremur, du-te, du-te... Cine oare îndrăznește
Să mă turbure la vatra stinsă, rece, părăsită,
Unde vreau trăi stingheră, cum prezise a mea ursită ?

Ce vrea pana, călimara, sfeșnicul, hârtii, reviste,
Glasul ăsta și portretul cu privirile lui triste ?
Mă lăsați.... O dați-mi pacea! În tăcuta mea chilie,
Doar păeanjenul tovarăși mai îngădui ca să-mi fie.

În ungher să-și toarcă firul liniștit și pe'ndelete ;
Eu privind să nu iau seama, când mi-o ninge peste plete ;
El să-și țeară pânza ; timpul mersul său să și-l urmeze
Și' cât va putea de grabnic firul vieții să-mi scurteze...

Nu vreau taina să'i mai știe nimenea din astă lume ;
Iar pe piatra groapei mele să nu scrieți nici un nume ;
Puneți doar o plută acolo, argintie, vorbitoare,
Ea să povestească lumii, cum — de iubire — se moare ;

Iar din frunza-i smărăldie să-mi doinească taina vieții,
Mai duios și mai fantastie decum ar cânta poezii,
Al ei freamăt să trezească teamă'n pieptul omenirii ;
Nimeni să mai cadă Jertfă, cum căzut-am eu iubirii.

14 Septembrie — 11 Oct. 1914.

VINO...

Vino... s'aprimem miresme
Pe altar și rugăciuni
Să 'nălțăm spre Domnul, poate
Va mai face el minuni.

Vino s'aplecăm genunchii
In spre Maica Prea Curată ;
Poate-o vrea să ne insufle
Ea iubirea d'altă dată.

Vino... Să cădem la daruri
Să ne atingă cele sfinte,
Poate ele să ne-aducă
Un alt suflet, altă minte.

Vino... căci iubirea noastră
Ar fi crimă să se stingă
Ș'ale noastre inimi vecinic
Stingherite să tot plângă.

20 Sept. 1909.

FERICIRII MELE

Te-am întrezărit și iute ai fugit din a mea cale ;
În zadar mai cat acuma strălucirea feții tale ;
În zadar te strig eu astăzi :

Fericire, fericire

Și te caut în tot locul,

Ai pierit ca nălucire !

A ! 'n văzduhurile negre, apuseși pentru vecie,
Cine 'n neguroasa-mi viață să'mi mai lumineze mie ?
Cine să-mi mai dea putere să înfrunt amarul vieții ?
Cum te-ai îndurat, îmi spune, să mă lași singurătății ?
De era să m'arunci iară într'o viață grea, pustie,
Pentruce, rupându-mi pacea, mi te arătași tu mie ?

D'aveai gând de părăsire să nu fi venit la mine ;
Căci a te întâlni vr'o dată nici gândeam...

Tu o ști bine

De ivirea ta în cale, eu, am fost adânc mirată.
Deprinzându-mă cu chinul, te strigasem vr'o dată ?
De ce m'ai trezit la viață, dacă-aveai porniri d'acestea ?

Pentru ce te-ai stins ca visul, ca părerea, ca povestea?
Pentru ce singurătății m'ai redat fără de milă...
A!... de tot ce mă înconjoară mi-este groază, mi-este silă.

Te întoarce!...

Măcar bine lasă-mă a te 'nțelege;
Cine e ca tine dulce, poate fi fără de lege?
Poate fi la-a mea chemare, ast-fel de neîndurătoare?
Aide înc'odată vino, fii al vieții mele soare;
Luminează-mă ș'aprinde înc'odată a mea simțire,
Fă din pieptu-mi — pe vecie — un altar pentru iubire;
Iar văpaia sacră ține-o de mireasme dulci aprinsă,
De-i pleca să pleci atuncea, când viața-mi va fi stinsă.

4 Iunie 1891.

BALADA VÂNTULUI

Vântul s'a oprit aseară
La fereastră și mi-a zis :
Nu se schimbă ce ți-e scris,
Tot făcut e ca să peară.

Lacrămile, suferința,
Le-am dus toate lui Filin ;
El mi-a spus, într'un suspin,
Că-l apasă greu căința,

Că șoptirea mea îi strânge inima,
C'ăst cânt de dor
Ș'amintirile 'l omor,
Până 'n zori așteaptă, plânge ;

Iar când trec printre orchidee,
Printre roze, printre crini,
El mă 'ntreabă : poți s'alini
Chinul ce'ți dă o femeie ?

Ia de poți și du cu tine
În abisuri, în pustiu,
Amorul meu atât de viu,
Vreau să nu mai știu de mine...

Ia durerea și mi-o poartă
Între munți și între stânci,
Între văile adânci,
Sparge inima-asta moartă.

Aide vântule isbește
C'un curaj nepomenit,
Sufletul ăsta încremenit,
Ce nici speră, nici iubește.

Dă furtuni ca să-l doboare
Ca pe falnicul stejar,
Să iubească fă-l tu iar,
Că făr de iubire moare !...

Vântule, te du la Dița
Și obrajii să-i mângâi ;
Lângă draga-mi să rămâi,
Sărutându-i lung cosița,

Tâmplesle, ce-or fi albite,
Ochii ei, și piept, și sân ;
Spune-i c'ador ca păgân
A ei comori neprețuite.

Când adii printre perdele,
Prin odae, printre flori,
La apus, nimezi sau zori,
Du-i și cântecele mele ;

„Dițo te iubesc și astăzi
Ca și când te-am cunoscut,
Ca ș'atuncea — lângă tine —
Aș rămâne trist și mut

Ne'ndrăznind să-ți sorb iubito,
Vorba dulce de gură,
Să mă'mbăt ca fluturașul,
De parfumul de răsura,

Să rămân mereu pe sânu-ți,
Să te adorm în desmierdări
Ș'amândoi, în nopți senine,
Să ne perdem pe cărări.

Licuricii să ne fie
Călăuze prin câmpii,
Libelula peste lacuri,
Cărăbușul peste vii

Ș'așea, ocolind pământul,
Să trăim în veci, de veci
Mult mai fericiți ca aștrii
Din văzduhurile reci...

* * *

Vântul s'a oprit aseară
La fereastră și mi-a zis:
Viața?... E copilă un vis
Tot făcut e ca să peară:

Pier orașe, pier palate,
Se dărâm orice zidiri
Și iubire, ș'amintiri
Toate's șterse și uitate,

Cum să șterge a mea urmă
Din smăltatele câmpii,
Tot așa, dintre cei vii,
Piere dragostea se curmă.

Cum răstoarnă toată firea
Aspre, grele vijelii,
Sufletele's mai pustii,
Când le-a veștejit iubirea.

17 Apr. 1912.

CRIST AL MEU

Palid și 'ntristat aseară de ce ai fost, o Crist al meu ;
Iar din pleoapa ta, pe față, lacrimi îți picau mereu ?
Pentru-ce plângeai iubite și nimic nu mi-ai grăit ?
Dela despărțirea noastră, veacuri pare c'ai trăit.

Mi-ai părut bătrân și palid tocmai ca divinul Crist,
Când și-a dat pe cruce duhul și cu glasul stins și trist
A strigat: Părinte, Ție 'ți dau sufletul pe mâini,
Hohote lungi s'auziră printre vameșii păgâni.

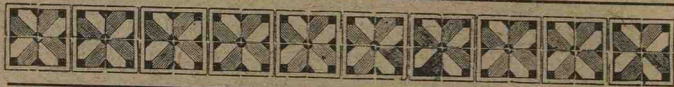
Magdalena, știea oare cine-e cel crucificat,
Sau plângea că ea – pe lume - săvârșise un nou păcat !...
Crist al meu e plin de slavă ș'are ochi ca de safir ;
Impărățește 'ntral meu suflet pe un tron de trandafir.

Crist al meu?... Nu niciodată, nu va fi crucificat,
El, de mine, va fi pururi, ca un sfânt, glorificat.
Palid și 'ntristat iubite, tu nu ai de ce să fii ;
Despărțirea noastră este nou prilej de bucurii.

Nu mai plânge... Intristarea sboare p'aripi de zefir,
Fii ferice și îndură cu mult drag acest martir.
Vecinic ești tu plin de slavă, ca erou glorificat,
Să n'ai teamă... Niciodată, nu vei fi crucificat !...

6 Ian 1902.

AI TRECUT PE LÂNGĂ MINE

SONET

Ai trecut pe lângă mine
Rece și nepăsătoare
De păreai că mi-ești străină,
C'azi nimic nu te mai doare.

Ai trecut pe lângă mine
Fără să-ți arunci privirea,
De-ai fi zis că-ți este stinsă
Pentru veci din piept iubirea...

Adu-ți dragă aminte bine
C'ai rămas la glasu-mi mută,
Totuși eu ți-am zis: Haino,

Aspră nu mai fii și vino,
Vino acum de mă sărută
Și... să nu mai fugi de mine...

17 Iunie 1911.

AI ZÂMBIT
SONET

Ai zâmbit, în ziua în care,
Eu ți-am zis : Mă duc departe
Și că țări și mări d'acuma
Pe vecie ne-or desparte.

Ai zâmbit când sărutarea
Eu ți-am dat în zori de ziua
Și ți-am zis : D'acum, iubite,
Pentru totdeauna adio !..

Ai zâmbit când șueratul
Trenului m'a 'nfiorat
Și ca vântul am sburat...

'Ți mărturisesc păcatul,
Azi te cred descreerat,
Când scrii : *Vin sunt desperat !...*

7 Mai 1910.

CHILIUȚA TA CEA ALBA
SONET

Chiliuța ta cea albă
Zici că s'a întunecat
Și'i pustie ea din ceasul
In care draga-ți a plecat.

In chilia ta iubită,
Ți-este groază să mai stai,
Căci nu e, ca mai 'nainte,
Cuib de fericire, rai,

C'a plecat din ea aceea
Ce-ți făcea din viață vis
De trăiai ca'n paradis...

Farmec casei, dă femea,
Numai ca să schimbe știe
In palat orice chilie.

23 Sept. 1910.

IERI MI-AI ZIS...

SONET

Ieri mi-ai zis cu vorbe rare :
Nu pot trăi fără tine,
Căci m'ai fermecat iubito
Ca spumosul din pahare...

Uită Dițo supărare,
Imputări, cuvinte grele,
Iar să mă 'nalti pân' la stele
C'un surâs, c'o sărutare.

Vin femeie adorată,
In genunchi să-ți cer iertare ;
Căci azi te iubesc mai tare...

Vin... În inima-ți curată
Știu că tu nu ești în stare
Să'nchizi suveniri amare.

DUPA CUTREMUR
SONET

Mă'ntrebați adesea voi
Cu a voastră voce gravă :
Ori iubit'ai tu vr'odată,
Fosta-i tu iubirei sclavă ?...

Sub vulcanul stins, ce foc
Poartă 'n sânul său și lavă,
Mai cățați această floare
Sub crăterul de otravă ?

Nu v'apropiați voi, nu,
De cenușa arzătoare
Ce-arămas după cutremur,

Nu întrebați de fost-am eu
In iubire 'ncrezătoare,
Nici și astăzi de ce tremur...

Slănic, 21 Iulie 1925.

ADORMITU-ȚI-AM PE BRAȚE

Adormitu-ți-am pe brațe și-am visat că mă urai,
Că din calea vieții mele, tot mereu te depărtai,
C'algam p'a tale urme și dedeam tot de pustiu
Și, c'afară de durere, nu 'ntâlneam pe nimeni viu;
C'am umblat cu ea în suflet, până ce-am obosit,
Și strigându-te, zadarnic, nicăiri nu te-am găsit.

Deșteptatu-m'am și visul s'a 'mplinit ca 'n ceasul rău.
Cine-ar fi crezut, vr'o dată, că tu n'ai să fii al meu,
Că pustii îmi vor fi lume, tinerețe, tot amar,
Tu, chiar tu, că-mi vei întinde al durerii trist pahar ;
Cine s'aștepta că sfântu și nemărginitu amor,
O să fie ca și visul : searbăd, negru, trecător !

1 Martie 1891.

FARMEC

M-ai legat de suflet dragă
Și cu vorbați și cu râsul;
Farmecul tău?... Nu se poate
Să'nțeleagă ori și cine;
E'ntocmit atât de bine
Că n'ajunge o viață 'ntreagă
Să-l supună să-l cuprindă,
Că și 'n lumea de vecie
Are darul să se 'ntindă...

Ș'acolo voi ști fiorul
Ce mi-a dat vorba-ți și râsul,
Și între morți eu tresări-voi
De iubire și de dor,
Nu, simțirele nu mor,
Când e farmecul puternic
Și 'ntocmit de fire bine;
El, lega-mă-va și'n groapă,
Tot de tine, tot de tine!...

8 Ian, 1912.

NUFERI GALBENI

Nuferi galbeni, nuferi galbeni,
Legănați ușor de val
S'adormiți la-asfințite,
În misterioase Doine
De tilingi și de caval.

Nuferi galbeni, nuferi galbeni
De naiade sărutați,
Noaptea, când apare luna...
Privighetoarea când tace
Ce simfonii ascultați ?

Nuferi galbeni, nuferi galbeni,
Știți voi tainicul secret
Al iubirei trecătoare ?
Știți voi chinul despărțirii,
Ce-e plâns, suspin, regret ?

Nuferi galbeni, nuferi galbeni
Taina dragostei d'o știți,
Ascundeți-o 'n foi, în valuri ;
Iar când mă vedeți stingheră
De nimic nu-mi amintiți !...

20 Martie 1915.

DĂ PERDELELE 'NTR'O PARTE

Dă perdele 'ntr'o parte, raza soarelui să-mi vie,
Ei să-i spun că viața-mi toată ți-e închinată Dițo ție.
Dă și ușa dn perete, vântul pletele să-mi bată,
Peste lume vreau să ducă taina asta parfumată.

Chiliuța noastră astăzi este cuib de fericire,
Să cântăm în cor iubirea, eu mireasă, iar tu mire;
Numai vezi, să nu se curme astă dulce armonie,
Să sfărâmi chiar tu altarul ce frumos mi-ai clădit mie.

16 Febr. 1921.

CE SUNT EU?

Eu?... Sunt floarea mititică ce întâlnești în calea ta,
Ea crește lângă izvoare și îi zice: *Nu mă uita...*

Eu?... Sunt pasărea ce cântă, în zăvoi lângă isvor
Imnuri dulci de veselie, calde simfonii d'amor.

Eu?... Sunt blânda adiere a gingașului zefir
Ce să joacă primăvara printre foi de trandafir.
Sunt vestala, care știe să întrețină sacrul foc
Pe altarul de iubire... Purtătoare de noroc.

Sunt și piatra ce lovește pe 'ndrăznețul călător,
Care cearcă să m'avânte în vr'un mlăștinis isvor.
Ține minte dar, amice, ceea ce ți-am spus că sunt
Fă-mă tu mereu ferice, dacă vrei duios să cânt...

18 Dec. 1912.

SCRISOARE

De sub pluta smărăldie,
P'ale vântului aripe,
'Ți trimit o săruture

Ție.

Tot pe vânt aștept să-mi vie
Un răspuns blajin și dulce,
Cum mi-l dai odinioară,

Mie.

Știu că 'n noaptea de beție,
Fericit mi-ai zis : iubito,
Sclav 'ți sunt d'acum în viață

Ție.

Farmec, vis, cine nu știe,
Că-i acum iubirea noastră ;
Inima de ce mi-e strânsă

Mie ?

Ori vr'odată o să fie
Dragostea dintre noi stinsă,
'Ți voi fi eu ca străină

Ție ?

O te-ași blestema iubite
Și-ași muri de întristare
Vezi ce-mi trece azi prin minte

Mie ?...

Din micuța mea chilie
Îți răspund : Ți-e închinată
Viața mea mereu și 'ntreagă

Ție !

Călimănești 24 Aug. 1914.

CAPUL FEMEII

ANECDOTĂ

Un biet om pe drum plecase
Incărcat de târgueli ;
Dela bâlci el cumpărase,
Lucruri câte și mai câte :
Furcă, sfoară și o capră,
O găină, o căldare,
Și o funie de ceapă.
O leliță însă 'l vede
Ostenit,

La umbră 'l chiamă ;
S'ar fi dus!...

Dar să le lase
Nu-i venea...

li era teamă.

— Nu pot, zise :
Ia te uită
Câte mai duc în spinare...

—In pământ înfige furca,
Aibi puțină îndemnare,
Și de ia să 'nozi frânghia
Cu care să legi pe capră ;
In căldare, bagi găina,
Iar cu funia de ceapă,
Vei acoperi căldarea,
Ca nu pasărea să sboare,
Și așa, scăpând de toate,
Poți veni și la răcoare.

Mulțămît așa și face
Apoi, către dânsa spune :
Zău din capul meu femeia
Nu eșea astă minune.

Martie 1891.

DU-TE VIAȚĂ...

Sprijinită în durere și cu dorul călăuză,
Trec prin lume, dar îmi piere tot surâsul de pe buză.
Vai! Credința și amorul cum s'au stins parcă n'au fost,
Du-te viață făr' de rost!

Nu mai vreau să 'număr zile de amar, deșertăciune,
Mi-e destul atâtea lăcrămi și atâta amărăciune ;
Timpule grăbește, du-mă spre al veciei adăpost,
Curmă-o viață făr' de rost !

7 Septembrie 1887.

NU MA UITA

Nu mă uita, iubito, nu,
Mi-ai zis duios lângă pârâu ;
Apoi mi-ai pus, cu mâna ta,
Flori peste piept și flori la brâu...

Să nu mă uiți, șoptiși plângând ;
P'alte cărări apoi te-ai dus,
Frumoșii ochi și azi tremurând,
Ii cat spre zori și spre Apus.

D'atâtea nopți la pieptu-mi strâng
Albastre flori și'n calea ta,
Tot le presar și râd, și plâng,
Și'ngân mereu : Nu mă uita...

Buc. 21 Sept. 1918.

ODA LA SOARE

Înțeleg păgânul care
Ți se închină ție soare,
Care parfumate flori,
Vine să'ți aducă 'n zori ;

Cântece și ciripire
Să'ți închine 'ntreaga fire,
Pasăre și muncitor
Să te strige în cântul lor !

Ucigașul, în prinsoare,
Iți slăvește raza, soare,
Blândă, lui nu te ascunzi,
Numai tu la el pătrunzi !..

Tremură, dar nu s'abate
Ingrozită de păcate
Ce zărește aicea jos
Raza-ți :
Cât ești de milos !

Ai putea, în nepăsare,
Să răstorni pământ și mare,
Să te pierzi în infinit
D'așea rele 'ngrozit !

Dar... și raze, și căldură
Ne arunzi tu, făr'de-ură,
D'o potrivă tuturilor,
Tu, le ești mângâetoe.

18 Februarie 1891.

GOLUL SUFLETULUI

Adâncul mării d'ași străbate,
Păduri virgine, văi adânci,
De m'ași sui pe înalte stânci,
Pe căi pustii și ne umbrate

N'ași mai găsi la fel ca tine!..
Ș'atât de mult tu m'ai zdrobit
Că de atunci n'am mai iubit,
Ne mai gândind nici chiar la mine!..

8 Noemb. 1904.

DIN CUPA VISURILOR VANE

Din cupa visurilor vane,
Eu am sorbit o picătură,
Crezând că'n ea o să găsesc
Și pacea mea, și fericirea ;
Dar vai, amarul ș'azi-ii simțesc :
În piept, pe buze și în gură.

Din cupa visurilor vane
D'o picătură doar m'am atins
Și n'a vrut nimeni să înțeleagă
Că ard de atunci în foc nestins ;
C'acel minut de fericire
Plătii eu chin o viață 'ntreagă...

Din cupa visurilor vane,
Feriți-vă, o dragi copile,
Și voi feciori, o vă feriți
D'a mai gusta vr'o picătură :
Văpaia dragostei să știți
Că'n lume e cea mai grea arsură.

Olănești, 22 Aug. 1919.

? . . .

Pe veci
Ca foi spulberate
De vânt ;
Pe veci vom rămâne
Pământ ?
Peri-vom, ca visul,
Uitați ;
La viermi în pradă
Lăsați ?
Ne-om stinge că stele
Ce pier ?
Vom trece din lume
În cer ?
Sau... foi spulberate
De vânt,
Pe veci rămânem
Pământ !

22 Iulie 1895.

LA BOBOTEAZA

Cad din ceruri, astă-seară,
Sărutări
Și se răspândesc în lume
Pe cărări.
Vin, în cârd, flăcăi și fete,
Să le-adune
Și sunt veseli, și li'i dragă
Așa minune.

Cad din cer la Bobotează
Bucurii
Și le-adună părtiniții
De țării.
Cad din cer l'al tău botez,
O 'mpărate,
Multe lucruri, dulci, frumoase
Și curate.

Pe acelea să le adune
Pot cei răi,
Ca și cum n'am fi cu toții
Fii tăi.
Când se va deschide cerul,
Astă-seară,
Doamne, ura dintre oameni,
Fă să piară.

1898 Ianuarie.

INTĂIUL PACAT

In aleia tăinuită,
A ta dragoste mi-a spus ;
Te alungam...
 Dar ce mâhnită
Am fost eu, când tu te-ai dus !

Azi prin locurile acele
Cu aceleași gânduri trec ;
M'au văzut și flori, și stele,
Cum suspinele 'mi înec.

Cât de dulci erau : cuvinte,
Glas, ș'a tale mângâeri ;
Le-am săpate toate 'n minte
Parcă mi le-ai fi spus ieri.

Nu am dat nimic la vreme,
Eu, nimica n'am uitat !
Nu se uită, nu te teme,
Focu 'ntăiului păcat !

10 Aprilie 1891.

NINGE FLOARE DE SALCÂM

Ninge floare de salcâm, peste-amorul nostru stins ;
Preotesele pădurei, dragele privighetori ;
Aleluia 'i cântă 'n codru...

Noi, în loc de sărbători,
Peste dragoste, zăbranic, doliu negru, am întins.

Ce copii eram, iubite, când copacii înfloriți
I-am fost luat de mărturie...

Ori ce flori nu vestejesc ?
Și simțirile frumoase, nu apun, nu se pălesc ?
Vremi apuse, în minte par'că, voi nici nu mai licăriți !...

Ninge floare de salcâm, peste stinsul nostru amor ;
Preotesele pădurei, dragele privighetori,
Aleluia 'i cântă în codru...

Noi?... Privim nepăsători
In spre sufletele noastre... cum fără de iubire mor!

15 Mai 1900

TE-AI DUS

Te-ai dus și'n urmă-ți am rămas, și te-am urmat cu ochii,
Ș'am plâns, ear lacrimi au căzut pe cutele albei rochii;
Impodobită, ca de nuntă, eu, tot 'ți ieșeam 'nainte,
Crezând mereu, sărman copil, vederea că mă minte.

Stăpână-am fost pe-al tău amor, ori smuls'am în neștire
A lui aripi... Din pieptul tău s'a stins orice simțire?
De ce din vreme n'am oprit, eu timpul și pe tine,
De ce n'apuse viața mea cu-acele nopți senine?

Te-ai dus... Dar fără a'ți aminti de vremile trecute
Și m'ai lăsat a rătăci pe triste căi și mute;
Pe ce potecă să 'ndreptez acum a mele urme
Și ce să fac ca să te uit și doru-mi să se curme?

18 Noembre 1886.

P L Â N G

Plâng !... Ah ! lacrămile mele cad pe sânu-ți împietrit ;
N'ai simțire, n'ai căldură, ca și stânca de granit ;
De-ai rămâne-un veac pe lume și din morți m'aș deștepta,
Rece 'ntocmai ca ș'acuma, ca ș'acuma te-aș afla.

Plâng !... Ah ! lacrămile mele, peste pietre de cădeau,
Le-ar fi străbătut și poate chiar și ele răspundeau ;
Însă tu ce ești mai tare și atâta mă hulești :
Să nu poți dar, nici odată, nici odată să iubști.

Plâng !... Ah ! lacrămile mele, ducă-se spre Dumnezeu,
Ca tămâia să se înalțe ruga mea și plânsul meu ;
Ear din astă împietrire d'o mai fi să te deștepți :
Să mă cauți viața 'ntreagă, viața 'ntreagă să m'aștepți !

16 Oct. 1887.

CÂNTECUL LEBEDEI

Vreau să cânt... Cântarea, pe buze îmi îngheață,
Ale lirei coarde, astăzi se sdrobesc.
Ce să cânt eu oare din această viață,
Coarde d'armonie în ce să gădesc?

Instruna-voi lira, dar a mea cântare
Răsuna-va jalnic c'al lebedei cânt:
Sufletul ce este plin de întristare
Mult e ca pustiul pe acest pământ.

Ca un giulgiu de moarte, lumea mă împresoară
Și nimic dintr'însa eu nu cerc să gust:
Cânte păsărica, veselă, ușoară,
Viața mea se stinge plină de desgust.

26 Sept. 1888.

ULTIMUL FREAMAT...

Ca un freamăt, ca o Doină,
Glasu-ți, dulce arătare,
Ieri din visuri m'a trezit
Și pe loc, cu-a ta șoptire,
M'ai supus, m'ai îmblânzit.

Ca un silf, ca o părere,
Ai sburat, te-ai dus iubite :
Lăcrămioare înflorite
Fost'a tot ce tu mi-ai spus...
Am plutit în nori, răpită ;
Dar ca rază mi-ai apus.

Ca în iaduri, ca 'n pustie
Rătăcesc pe căi pierdute ;
Iar durereî mele mute
Astă-zi. ce să-i spun nu știu ;
Codru, freamăt, Doină, îmi zice :
Mai așteaptă... un sicriu.

9 Noembrie 1898.

STELUȚEI MELE

POETUL

Ai apus pentru vecie, stea ce viața îmi lumineai ;
De-pe cerul vieții mele, în neant ai coborât ;
Printre negurile acestea, mor de dor...

Imi e urât !

Pentru-ce, steluță blândă, tu, cu tine nu mă luai,
Pentru-ce'n eterna pace și pe mine nu m'ai dus
D'a ta rază luminată ș'acolo mereu să fiu ?
Lângă mine, lângă mine, pe vecie, să te știu ?
De ce, stea a vieții mele, așa repede ai apus ?
Călăuză 'n astă lume n'am,

Ca 'n beznă rătăcesc,

N'am cui spune ce mă doare,

Înțeleasă nu mai sunt;

Mi-este dor de mucegaiul umed, dor îmi este de mormînt.
Sicomorul, muschiul verde, de ce nu mă 'nvăluiesc ?

STEAUA

Cântă poetă
Tu nu mai plânge
După o rază
Care apuse,
Lira 'nstrunează,
De înveselire
Cântul să-ți fie.

Tovarăș vecinic
Nu ți-este versul ?
De ce-ai mai plânge ?
Nu-i luminată
D'a nemuririi
Facă-a ta cale ?
Nu răsuna-va
Chiar peste veacuri
A tale cânturi ?

Ce-ți pasă oare
D'o rază stinsă
Ce o clipire
Iți apăruse ?
Nu ești tu însu-ți
Lumină vie,
Caldă simțire
Vecinic aprinsă ?
Dorul în inimi
N'aprinzi poetă,
N'ai focul sacru ?
De ce-ai mai plânge
După o rază
A unei stele ?

Nu te mângâe,
Câmpul și valea,
Flori și zefirii,
Râuri și pasări
N'ai raza lunii,
N'ai rude, prieteni ?

POETUL

Tot ce-ai spus le am, văd bine, însă tu, tu îmi lipsești
Și d'aceea, fără tine, toate's reci, toate pustii,
Câmp, livede, râu, dumbravă, dacă-ar fi ca să mai vii,
Le-ai înviora pe toate...

Un minut să licărești
Să mai simt odată totul, sublim, sublim cum a fost
Ș'apoi să cobor în neguri...

În văzduh să mă ridic
Tot una mi-ar fi, n'aș cere, n'aș mai vrea atunci nimic !
A! steluță, crudă este viața fără de nici un rost !
Glorii, nemuriri, renume, nu-mi vorbi, nici vreau să știu ;
Oare în lume ca și brazil, ce în vârf de munte cresc
Printre pietre... ș'alți tovarăși nu mai au, stingheri trăesc,
Pentru ce mi-a fost și mie dat mereu ca ei să fiu ?
M'am luptat ades cu soarta, dar mă'nvinse tot mereu !...
Rude, prieteni, unde fuse, când în ghiara ei m'a strâns,
Nu știu...

Singură în luptă m'au lăsat ș'amar am plâns.
Bine numai tu, steluță, înțeles-ai plânsul meu...

O de ce'n eterna pace și pe mine nu m'ai dus,
D'a ta rază luminată ș'acolo mereu să fiu,
Lângă mine, lângă mine, pe vecie să te știu
De ce, stea a vieții mele, așa repede-ai apus ?

2 Ianuarie 1896.

D A . . .

Da !...

Mi-ești drag și vreau cu tine,
Zi și noapte, să rămân ;
Da, mi-e dulce, da, mi-e bine
Cu-așa drăgălaș stăpân.

Ce zâmbești ?

Destăinuirea,
Vezi, nu pot s'o mai ascund,
Ochii tăi nu văd iubirea,
Ei în suflet nu pătrund ?

Sunt ferice, sunt ferice
Taina s'ascund ?

Nici gândesc ;
Nu, nu mă sfiesc a zice :
Azi iubesc, iubesc, iubesc.

7 Aprilie 1910.

L U I X

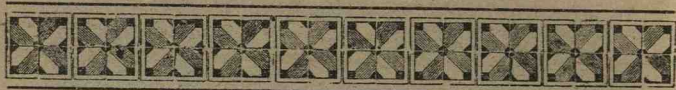
Tot în lume e nimica
Și nimic suntem și noi ;
Azi, ne iubim amândoi,
Ce-ai gălbenit ca-aglica ?

Mai rău mâine o să pălești,
Când iubirea ta d'acum
S'o preface toată 'n scrum,
După legile firești.

Ce n'acopere pământul?
Uite ochii tăi căprui
După care mă răpui,
Îi va stăpâni mormântul...

Martie 1889.

TREC ILUZII ?..

Trec iluzii, viața, totul ?

Chiar și dragostea se stinge ?

Cunoscutu-ne-am sub teiul înflorit ș'acuma ninge !

Ne cânta privighetoarea prin salcâm și lillieci ;

Azi, p'acolo, țipă buha...

Negre's nopțile și reci !..

Reci, întocmai ca surâsul ce pe buza-mi se zărește,

Ca și inima-mi stingheră, ce nimic nu mai dorește.

Ne-am iubit atunci, când luna licărea prin trandafiri ;

Când îmi mângâia cosița nebunaticii zefiri ;

Cine mai gândea p'atuncea, la furtuni și la ninsoare

Că și dragostea se stinge...

Că și ea cu timpul moare !..

* * *

Trist e totul...

Troenite sunt acum ori-ce poteci ;

Prin salcâmi s'aude buha...

Lungi îs nopțile și reci !..

26 Ianuarie 1891.

F A R A T I N E ?

Fără tine ?

Ziuă, noapte, mă întreb, de ce mai vin ?

Cum de luna mai s'arată pe albastrul cer senin ?

Cum, de 'n iarbă, licuricii strălucesc ca steaua 'n cer ?

Cum de toată, după lume, nu se sting ?

Cum de nu pier ?

Ah ! Pământul de ce nu e, un corp rece, un corp trist

Ca în ziua când Iudeii au crucificat pe Crist ;

Iar această goliciune, viață, cărei toți zic ?

Pentruce nu se preschimbă, nu reintră în nimic !

* * *

Viață ?

Chin și disperare, strigăt, ură și desgust,

Stinge-te

Sau... Ce amaruri, îmi păstrezi ca să mai gust ?

2 Martie 1891.

DESPĂRȚIRE

Spic de grâu și albăstrele, mi-ai pus dragă la cosiță,
Roșu mac la cingătoare, lungi sărutări pe guriță,
Apoi m'ai lăsat în luncă lângă șura aurie
Și-ai pierit ca o nălucă pe sub bolta azurie

Tocmai când credeam că bate ceasul dulce al fericirii,
Că ne-am dat robi, pe vecie, corp și suflet tot iubirii...
S'auzea atunci departe glas de bucium, de cavale,
Ciripit de ciocârlie, fetele doinind în vale.

Eu din toată armonia, doar făceam o notă tristă;
Dureros ca despărțirea altceva au mai există?
Spic de grâu și albăstrele, holdă 'ntinsă, tu câmpie,
Când vă văd mă 'neacă plânsul, dar de jale, cine-mi știe?

Buciumul d'aud pe măguri, ciocârlia în nori de cântă,
Le blestem... O, amintirea, greu m'apasă, mă frământă.
Și doinind copilele, de le aud pela-asfințite,
Plâng amar, c'asa doineau, când ne-am despărțit iubite!..

29/18 Oct. 1918.

TE-AM VAZUT

Te-am visat într'o pădure de mesteasăni și de brazi,
Fericit, frumos și mândru, cum nu te-am văzut vr'odată.
Să făcea că te 'nsuraseși cu iubita ta de azi...

'Ți aduceau nuntașii daruri și te 'ncununau cu lauri,
Răsuna de cânturi codrul și de șoapte de iubire,
Parcă văd că 'n dar îți dete, mândra ta, un măr de aur...

Am privit — de sub mesteacăni — la stiletul ascuțit
Ce ți-ă dat tot ea... Indată ai tăiat în două mărul,
Cunoscând inima mea, tu — de spaimă — ai amuțit...

Ca 'n poveste să 'ncepuse 'n codru-un minunat concert,
Tu, nu ascultai nimica... Obidit plângeai cu hohot
Și îngenuchiând, greșala mi-ai cerut ca să ți-o iert...

Drept pedeapsă, eu iertarea ți-am adus la nuntă 'n dar
Ș'am plecat în noaptea neagră... Mângăeri, iubire, lacrimi,
Ș'altă inimă 'nchinată ți-s'au jertfit în zadar...

Te-am regăsit în pădurea de mesteacăni și de brazi,
Intristat, tăcut și palid, cum nu te-am văzut vr'odată...
Inima-mi țineai în mână... te-am sprijinit să nu cazi!..

9 Februarie 1917.

AȘ VOI...

Aș voi mai sus de stele,
Eu ființa să-mi înalț,
Să fiu rece ca și ele,
Să mă pierd în tristul valț
Ce 'nvârtește firmamentul
De atâtea vecinicii,
Să uit până și momentul,
Când te-am sărutat întâiu.

Blândă lebădă pe ape
Ca mereu să tot plutesc
Și, ce 'n sufletu-mi nu'ncape,
In ocean să risipesc !..
Raza tristă de la lună
Sau *Uitarea* chiar să fiu,
C'am dus traiul împreună
Eu, nici minte să mai țiiu !

14 Iunie 1891.

LANȚURI CU NOROC

Ne-am jucat d'a : *V'ați ascunse*
Și în taine nepătrunse
Am ajuns pe ne-simțite ;
Cine mai credea, iubite,
C'o s'aprindem așa foc,
Dintr'o glumă, dintr'un joc ?

Cine-ar fi putut s'asculte
Câte mai mi-a spus de multe
Și sub tei, și pe cărare
Ș'ar putea să fie în stare
Să nu ți se dea plecat,
După ce te-a ascultat ?

Ce frumos îmi stă robită
De iubire înlănțuită ;
Veacuri astfel d'aș rămâne
Tu, tot mi-ai fi drag, stăpâne,
Și mi-ești mândru, că din joc,
Ai pus lanțuri-cu noroc.

20 Mai 1893.

TE-AM AȘTEPTAT!...

Te-am așteptat în zori de ziuă,
Te-am așteptat în asfințit,
Te-am așteptat și 'n miez de noapte;
Iar tu, iubite, tot n'ai venit.

Te-am așteptat în bățatură,
Lângă pârliaz, la cotituri,
Te-am așteptat și pe sub plute
Și l'ale gârlii întâlnituri.

Și n'ai venit nici dimineața,
Nu ai venit nici la apus;
Iar eu, plângând, întreb într'una:
Unde s'a dus?... Unde s'a dus!...

Mai 1898.

REPTILA

Te-am strâns la piept și ți-am cântat
Poeme lungi din harpe;
Crezând că ești aed, dar tu
Erai, poete, șearpe.

Te-am strâns la piept și te-am iubit
C'a ochilor lumine;
Dar te-ai târât și ai turnat
Veninul tot în mine.

Te-am strâns la piept, cât am putut,
Cu dragoste, cu milă;
Dar ce putea ca să 'nțeleagă
Dintr'asta o reptilă ?...

SPUNE CĂTĂLINE...

— Spune, Cătăline, spune,
Ce șoptea-i dela pârliaz
Către roibul tău cel breaz,
Ori văzut-ai vr'o minune?

Spune, Cătăline, spune?
Ce-ai zărit între lăstari?
Tu, voinic, de ce tresari,
Ce durere te răpune?

Spune Cătăline, spune?
Ce te-apasă și ce vrei,
Ce boccești mereu sub tei
Mândrul soare când apune?

— Teiului mereu i-oi spune,
La lăstari și la pârliaz,
Roibulețului meu breaz,
Până ce'n raclă mă va pune,

Că Smaranda cea nurlie,
Inimioara mi-a secăt,
Stejar verde... m'am uscat
Și ea nici vede, ea nici știe!..

13 Noembrie.

TUA RES AGITUR

M'am isbit ca de o stâncă, azi când am venit la tine ;
Să-ți destăinuesc iubirea ce aprins-ai tu în mine.

A !... Ce reci ți-erai : cătarea și surâs, ș'a ta ființă,
Când mi-ai spus :

„Știi tu c'amorul insemnează suferință ?

Ce puternic îmi răsună, aste vorbe în ureche ;
Înțelegi tu care, 'n lume, ești tiran fără pereche ?
Care aprinzi văpăi în inimi și în urma 'ți vine a râde
Și sugrumi orice victimă ți-a căzut în ghiară...

A, gâde !...

Să nu te mai joci cu focul c'o să mori și tu de pară.
Aici ?

Nimenea nu scapă d'astă suferință amară.
Să plătește toată crima, toată jalea să plătește
Și de chinuri moare acela, ce sugrumă, chinuesc.

Iadul ? Nu'i pe cea lume, este aici, o știe or-cine ;
Belzebut, Satan, sau care mai fu de granit ca tine ?
Spune-mi tu ce știi infernul pe de rost,

Tu ce-ai întrece

P'or ce demon...

Ce, ca moartea, ești nepăsător și rece».

Când mi-ai spus : «Știi că amorul însemnează suferință ?
Modul-tău de chinuire, era gata, avea ființă,
A ! Știai mai dinainte că cu viața răsplătește,
Cine calcă pe tărâmul dragostei, cine iubește !

28 Mai 1898.

SBOARA TIMPULE

Am tăcut ca păsărica ce simțește că-i aproape,
Asprul crivăț care iarnă și nemetul prevestește
Și acuma mi se pare că stau gata să mă 'ngroape
Și că tot ce mă 'nconjoară, un mormânt îmi pregătește.

Dusă stau ades cu gândul și văd clipele cum sboară
Fără ca să'mi lase urmă, fără să le prind de știre.
Vai! Urâtul făr' de vreme, cu putere mă 'mpresoară,
Mă înspăimântez, mi-e groază și mă tem de 'ntreaga fire.

D'am trecut pe vr'o cărare, care 'n lume e 'nsemnată
D'am gustat plăceri, iubire, toate fost-au spulberate
Ca și un scrum...Vai! Cine poate să'l mai aprindă vr'o dată,
Când s'a stins și tinerețe cu simțiri înflăcărate?

Amintirea celor duse, azi din mintea mea se șterge,
Se afundă sub noianul anilor, ca fumul pieri;
Nu mai răscolesc cenușe, timpul nu'l opresc d'a merge,
Ci'i zic: Sboară căci eu ție n'am nimica a'ți mai cere

C'am tăcut ca păsărica ce simțește că 'i aproape,
Asprul crivăț care iarnă și nemetul prevestește
Și acuma mi se pare că stau gata să mă 'ngroape
Și că tot ce mă 'nconjoară un mormânt îmi pregătește.

16 Febr. 1887.

NU MAI STAU S'ASCULT AMORUL

Nu mai stau s'ascult amorul,
Lui auzul nu'mi mai plec;
Ca trecut 'i viitorul
Și ca fulger toate trec!
Din stejarul vecinicieii
Suntem foi picate jos
Și 'n potrive vijeliei,
Ne luptăm fără de folos.
Ne supunem la vârtejuri,
Tot ca blânzilor zefiri;
Ce 's azi tainice prilejuri,
Mâne 's triste amăgiri.
O ilusii! Știu că 'n clipă
Ca și ceara vă topiți
Și p'a timpului aripă,
Lănțuite voi periți.
Al meu suflet dar rămâne
Tot strein și tot pustiu;
Să mai cercetez pe mâne,
Când pe astă-zi eu îl știu?
La ce dar s'ascult amorul
Și auzul să 'mi mai plec,
Când la fel e viitorul
Și ca fulger toate trec.

17 Oct. 1887.

GOLUL SUFLETULUI MEU

Gol mi-e sufletul și mintea, împrejuru-mi goale toate;
Goală miriștea, livedea și dumbrava de cântări;
Pustiitu s'au cărări;
Triste's cât nu să mai poate.

Numai fâșiit de frunză se aude prin grădină;
Numai plânset viu de creangă despuiată, numai dor,
Peste galbenul covor;
Bruma, bruma o să vină.

Golul, golul se întinde, peste fire, peste lume...
Mă ia groaza d'ășa jale... Cucuvăi, tăceți, tăceți...
Ce mai vine nu'mi spuneți,
Nu'mi șoptiți de nici un nume!..

Gol mi-e sufletul și mintea, împrejuru-mi goale toate;
Nu 'nțeleg nici ce mai vine, nu mai știu nici ce-a trecut;
Glasul mi-e plăpând și mut,
Nici o șoptă nu mai scoate.

Cucuvăi, cântați acuma, glăsuiți peste morminte:
Moartă este și natura, mort și-acela ce-mi fu drag;
Cucuvăi, din vârf de fag,
Spuneți doru-mi înainte!..

30 Septembrie 1895.

IN VAN TU CREERU-ȚI FRAMANȚI

Zadarnic mintea îți frământă
Profundul meu cugetător ;
Toate se sting... chiar regii mor
Iar slava lor zadarnic cântă !

Zadarnic vrafuri răscolești
Cătând lumină ș'adevăr,
C'abia te ții ca fir de păr
P'acest pământ tu ori gândești ?

Zadarnic lumea o descrii
Cu fețe negre... Crezi că mulți
O văd ca tine?... Ia s'ascuți
Câți se îmbăt de nerozii.

Zadarnic cerci să te avântă
Și peste lumi din colb să sbori,
Și tu 'n doui metri ai să cobori ;
In van tu creeru-ți frământă !

5 Noembrie 1898.

ELEGIE

Toamna vine și nădejdea simt pe mine că mă lasă;
Firea tristă mă 'ntristează. Vai! Greu dorul mă apasă!
De ce gândul meu aleargă și când cerul să 'norează,
Repede, ca foc de fulger, spre iubitul-mi să 'ndreptează?

Mă încerc, mă lupt cu dânsul să 'l întorc într'altă parte,
Dar de ce-a iubit o-dată, el în veci nu se desparte:
Fie iarnă, fie vară, fie dulce primă-vară,
Fără preget, toată vremea, duce-a dragostei povară!...

Ziua scade, ear dumbrava de podoabe se desbracă;
Frunzele suspină jalnic deslipindu-se de cracă;
Mi-au acoperit cărarea... Gândurile ear sberi spre locul
Unde întâia oară mie dulce mi-a zâmbit norocul?

Unde sufletul-mi odată, tresărea de fericire
Și, în ori ce fir de iarbă, eu citeam numai iubire?
Ah! te întoarce de acuma de la ceasuri dispărute,
Ce mai răscolești zadarnic printre ramurile mute?

16 Oct. 1886.

LÂNGĂ RÂU

Lângă râu am stat și 'n valuri
Chipul mi l'am oglindit
Și-ale sale pacinici maluri,
De amor au tresărit.

Pe nisip purtarăm pașii
Și, pe pruntul lucitor,
Ne duceam ca fluturașii,
Imbătați ca ei d'amor.

Lângă râu am stat în urmă
Pe iubitu-mi am strigat ;
Jalea mea nu se mai curmă,
Peste urmă, nu i-am dat.

Ca ș'atunci în liniștire
Râu și prunturi am găsit
Însă dulcea fericire,
Azi din suflet mi-a pieri

SIMFONIA NOPTII ALBE

Ați vegheat vr'odată noaptea ș'ați văzut când iese luna
De sub nori tiviți cu aur și se lasă p'azuria
Boltă 'ntinsă pe d'asupra mărilor, peste oceane?...
Ați înnumărat voi câte raze scaldă 'n ape într'una,

Geme, alge, cum s'agită, cum se 'ntrec cu salamandrii,
Și cu sepîi, crustacee și cu perle și mărgeanuri?
V'ați uitat printre verbine, orchidee și gardenii,
Printre mirți și iasomie, flori de rodii, ori de leandrii,

Cum se furișează blândă și le ascultă tăinuirea,
Apoi trece peste lacuri, stă 'ntre trestii lângă nuferi
Albi ca fulgii de zăpadă și cum cântă 'ntre petale:
Simfonia nopții albe? „In zadar mi-e strălucirea,

Impărăția mea ași da-o pe o zi de fericire;
Dar tu floare, albă floare, ce trăești tot ca și mine,
Rege al lacurilor, spune nu ți-e dor de altă viață?
Pustnicia ta n'ai da-o pe o clipă de iubire?

Singuratic plângi sihastre ți-aud sufletul cum geme.
Soarta ta cu a mea soartă, mi se pare strâns legată,
Spune-mi dacă tu cu dânsa te împaci, nu vrei nimica
Dela ea, mărturisește... De ce plângi de-atâta vreme?"

— Eu râvnesc la simfonia tristiei când bate vântul,
La șoptirea mierlei albe din caliciu când s'adapă,
L'ale ciocârliei triluri, rătăcită printre nori,
La glasul privighetoarei, când sub crengi 'și 'ncepe cântul,

Și la libelula verde ce pământul n'o încape
Ca să prindă cărăbușul cu-aripioare transparente.
Sboară, sboară ca scânteia, când pe florile din luncă,
Când prin stufuri de richită, când pe valuri mari de ape...

Cred, că'n limba ei îngână imn d'amor, de poezie,
Tot ca cei ce'n barca neagră trec pe lac stând brațe 'n brațe
Și'și dau sărutări de flacări, își destăinuiesc iubirea
Amăgind vremea cu vorbe sub privirea ta târzie...

* * *

— Cât ași vrea tot să mă legăn ca un fluture p'o floare,
Ca ciobanii dela stână, Doina mea s'o zic din munte
S'o înțeleagă omenirea și de jalea ei să plângă!...
Greu mi-e că de atâtea veacuri eu tot alerg după soare.

Ce folos că port pe frunte diademă, scumpă, rară,
Că mă plimb peste 'nfinitul alb al munților de ghiață,
Că mă cântă visătorii, în nostalgice poeme,
Cari fac ca lumea 'ntregă de simțire să tresară?

Dela postul meu de veghe, nu mă pot o clipă abate,
Căci din timpuri milenare blestemata mea ursită,
Vrut'a ca eu *stinsă*, să dau noptilor lumină
Și aceiași cale vecinic fără țintă a străbate.

Și de-ași fi doar eu stăpână pe a cerului tărie ;
Dar pe căile albastre, unde-alunec în neștire,
Miriadele de stele, ochi neadormiți de aur,
Stau de strajă ca și mine... Ce amarnică robie,

Și ce soartă hărăzită fostu'mi-a de cel de sus !
Să fiu albă și curată și să ard, când eu sunt stinsă,
Fără a ști ce e pe lume, fără a ști ce e iubirea,
Suferința sau speranța în iluzii ce au apus !

De ași putea vorbi sau plânge
Stropi de-argint și lacrimi multe,
Omenirea-ar înțelege rostul meu și al ei rost,
Căci povestea, ce'i-ași spune, poate ar deslega enigma
Frământărilor deșarte... Inșă cine să m'asculte ?

Spune nufăr, floare albă, ce trăești stingher ca mine ;
Rege-al lacurilor spune, nu 'ți-e dor de altă viață ?
Impărăția ta n'ai da-o pe o clipă de iubire ?
Soarta nu a fost, ingrată, vitregă, rea și cu tine ?

* * *

Sună tainic printre flori, printre nuferi, printre nalbe,
Printre crângile de plută argintie, prin vâlcele,
Și pe măguri, prin zăvoae, peste lacuri, râu și mare ;
Când apare luna sună : SIMFONIA NOPTII ALBE.

1923 Aug.

CINE EȘTI?

Cine ești tu, îmi răspunde,
De mă faci ca să tresar ?
Și de unde vii ?

De unde ?...

A !... Te aștept până apar
P'albăstria boltă stele,
Până 'n crucea nopți,

In zori,

Și-ți trimit visele mele...
Cine ești de'mi dai fiori ?

Cine ești de poți, în mine,
Iar iubirea să trezești ?
Zei te-au inspirat pe tine
Să mă 'ncânti, să m'amețești ?

Spune tot, spune 'nainte,
Ciripește-mi tot mai mult,
Ești atât de blând, cu minte,
C'aș sta veacuri să te-ascult !

Cine ești tu, îmi grăește,
De ți-am ridicat altar
Și te slăvesc păgânește,
Iar când te zăresc tresar ?

29 Noembrie 1897.

I A R N A

(PASTEI)

Spulberate de pe ramuri, frunzele se duc grămadă,
Zilele se 'negurează și cu spicul de zăpadă
Se 'mpreună vântul aspru și aleargă pe pământ !
Se ascunde păsărica, se pălește ori-ce floare ;
Pier și gândăcei și fluturi, pier și razele de soare,
Căci s'aștern nemeții iernei peste toate câte sunt.

Râulețul se ascunde pe sub sloii grei de ghiață,
De pe prundu-i se uscară floricele și verdeață,
Sălcioara cea pletoasă și richite, și anini,
Unde s'ascunsese vara fetele la scaldătoare ;
Ear flăcăii avusese cuiburi dulci, ispititoare
De rogoz și măturică și de galbene sulfini.

Din dumbrăvi se duse turme, ear tilince și cavale
Nu se mai aud la umbra teiului din larga vale,
Nici copilele, dulci Doine, nu s'aud cântând pe deal,
Nici se văd șezând pe pajiști și cu bobii lângă ele ;
Râsul lor, acum ecoul, nu'l mai poartă prin vâlcele,
Spulberatu-s'a și până foaia lată de pobdeal.

Oct 1889.

VIN IUBITO...

Vin cu mine în pădurea
De mesteacăn și de plute ;
Iar la asfințit de soare
Noi să ne-afundăm iubit'o
Sub umbrarele tăcute...

Vino să-ți mângâi cosița
Ce-e ca mătasea de fină,
Și bărbia ta și sânul,
Cum făceam odinioară
Sus pe maldăr de sulfină.

Vino... Și s'aduci cu tine
Toate farmecile tale,
Și parfumul tău și râsul...
Vino... Sboară ca săgeata...
Că te-aștept nebun în cale...

Vino... că să lasă noaptea
Ca zăbranic peste fire
Și e vremea ca să cânte :
Crângul, lunca, tot frunzișul,
Imnuri d'a noastră iubire...

1923 Aug.

D U - T E

Du-te... Nu vreau acum
Jurăminte și minciuni,
Nici ca să-mi mai plec urechea
L'ale tale rugăciuni.

Du-te, du-te... Suferința
De te duci, sau de rămâi,
Pentru mine'i nesfârșită;
Viața? E fără de căpătâi...

Du-te... Și să iei cu tine:
Flori, cordele și scrisori,
Nu le mai voesc de martori
La suspine până 'n zori.

Ia-le... Moaște 'nșelătoare
Am purtat destul la sân;
Amintirilor pălite,
Nu mai vreau să mai mă'nchin.

Ce mă arde, ce mă doare,
La ce oare să-ți mai spun?
Du-te, urma mea Filine
Ai s'o plângi ca un nebun...

Noemb. 1904.

DE PE GROAPA TA IUBITE...

De pe groapa ta, iubite,
Flori plâpânde am adunat
Și cu foc le-am sărutat
Până ce-au fost vestejite.

Le-am băgat și în sân la mine;
'Mi părea că ma'ncălzit;
Intr'un târziu m'am trezit
Tot în cimitir cu tine.

Răsărise 'n ceruri luna
Și cântau privighetori;
Morții?.. Stau nesimțitori;
Ear eu te-așteptam într'una.

Tot credeam că'mi vei răspunde;
Căci mult te-am strigat, te-am plâns
Cu ce foc în brațe am strâns,
Crucea ta... Unde ești, unde?

Iunie 1896.

VIFORUL

PASTEL

Viforul din vârful de munte,
Dă năvală pe câmpii,
Tot sfărâmă cu a lui frunte,
Sbuciumă din temelii

Vin nemții, vin grămadă
Și cu ei aduc îngheț;
Gem copacii sub zăpadă,
Bradul singur stă semeț.

Păsărelele amuțite
Pe sub șure s'au ascuns,
Fug de vifor rebegite,
Unde gerul n'a pătruns.

Vue viforu 'n văzduhuri
Nemețind tot ce-e viu;
Era lupii de prin stuhuri,
Urlă a jale ș'a pustiu.

Sinaia Dec. 1889.

CE MULT ÎMI PLACE

Ce mult îmi place pe sub plută
Să te zăresc venind tăcută
Ce mult îmi place cum îmi zâmbești;
Cum mă săruți, cum îmi grăești...

Ce mult îmi place în trăsură,
Cum îmi întinzi un colț de gură,
Mi'l dai din el nectar să beau,
Șoptind încet : nu vreau, nu vreau !..

Ce mult îmi place pe 'ntuneric
Râsul tău dulce, râs Homeric,
Ce mult îmi place să ascult,
Să te iubesc mereu și mult.

Ce mult îmi place fâșâirea
Rochiței tale... Fericirea
În panglicuțe eu să mi-o pun,
Sub horboțele s'adorm nebun.

27 Iunie 1896.

OH! NU 'NTREBAȚI!..

Oh ! Nu 'ntrebați de ce a lene
Imi târâi pasul pe pământ ;
De ce 'mi stau lacrimi pe gene
Și nu rostesc nici un cuvânt.

Oh ! Nu 'ntrebați... Voi râdeți poate
De chinu-mi greu, ne'ndurător,
Să sting, veți zice, aicea toate,
De ce ăst plânset zdrobitor ?

Oh ! Nu 'ntrebați care e norul
Ce tinerețea mi-a 'ntunecat ;
Putea-voi oare a spune dorul
Și a rămâne cu ochiu uscat ?

Oh ! Nu 'ntrebați... Secretul vieței
Zadarnic astă-zi îl cercetați :
Anii de or trece, ai tinereței.
De cele duse voi mă 'ntrebați.

Sinaia, Aprilie 1889.

RUGĂ ZADARNICA

În fața candeliei d'argint
Ș'a crucii 'n aur ferecată,
Am stat mereu și m'am rugat
S'am plâns Fecioară, 'n fața ta
Ingenuchiată.

Inaintea sfitei de argint
Ș'a tâmplii 'n aur ferecată,
Ce n'am sperat, ce n'am cerut ;
Dar orișice speranță a mea
Fu spulberată.

In fața sfinților d'argint
A cărții 'n aur ferecată,
Am plâns și eu ca Ieremia,
Dar cine oare mi-ascultă
Ruga 'nfoactă ?

Azi jur pe chivotul d'argint,
Pe crucea 'n aur ferecată,
Căorice nădejde mi-am perdut
Și la altar nu mai mă rog
Eu nici odată...

1915 Sept.

ZOIȚEI MELE

(Când avea 4 ani)

Aș voi să-ți tai în lume
Drum prin roze înflorite,
Fericire și renume,
Zile 'n bine făurite ;
Cerul vieții ca să-ți fie,
Luminos ca o făclie.

Tot ce-i mândru, tot ce-i bine,
Vecinic eu ți-aș tot culege ;
Să te norocesc pe tine,
N'aș cunoaște nici o lege ;
Aș lupta cu omenirea
Ca se 'ți îndulcesc menirea.

Dar ce pot eu ? Soartă, soartă,
Brațu-mi ție se supune ;
Te îndură tu de-mi poartă,
Copilița pe căi bune
Și, la ruga mea curată,
N'asculta ne'nduplecată !

15 Noemb. 1887.

PE SUB SEARĂ

Pe sub seară în dumbravă, pe covor de iarbă deasă,
Stam și ascultam în tihnă taina firei ne 'nțeleasă ;
Boarele săltau prin frunze și încet le cletina ;
Adierea lor ușoară, dorul parcă 'mi alina.

Păsări două, câte două, se 'ntreceau în desmerdare,
Crângul pacinic, pe sub seară, răsuna d'a lor cântare.
Fluturași, cu aripi d'aur, printre flori să răsfățau
Și 'n apus, luciri de soare, peste mine lin pluteau.

Vai ! Dece singurătatea p'aste locuri mă 'nspăimântă
Și de ce, mai cu ardore, doru'n pieptu-mi să avântă ?
Ah ! De ce nu am puterea dintre vreascuri, din lăstari,
Suflet ce iubesc atâta să te fac eu să răsari ?

Mai 1897

LACRĂMILE

Picături ușurătoare cari doru-mi alinați,
Șiruiți pe trista-mi față, liniștite lunecați.
Curgeți, căci sunteți cuvântul sufletelor încercate;
Ear în voi se oglindesc sentimentele curate.

Un amurg, o asfințire și al lunii răsărit,
Sub un văl frumos de lacrimi, cine oare n'a zărit?
Cine dulcea sărutare, cea d'ântâia întâlnire,
Nu le-a săvârșit cu lacrimi, lacrimi de fericire?

Din așa mărgăritare mândru colan vreau să-mi fac
Și 'nchinându-mă iubirei, șiruri, șiruri să 'l desfac;
Ear pierind momente scumpe, ca un vis, ca o părere,
Voi să-mi rămâneți ș'atuncea cea mai dulce mângâiere.

Aprilie 1887.

SPUS-AM LUMII...

Spus-am lumea i-am tot spus
Că cu ochii m'ai supus ,
Spun și astă-zi tutulor
Că sunt vecinic roabă lor
Și că 'ntr'ânșii când privesc,
Fericită mă simțesc.

Spus-am lumea i-am tot spus
Că cu ochii m'ai supus ;
Tu de ce nu vrei să crezi
Că mă 'ncred în ochii verzi
Și într'ânșii când privesc,
Fericită mă simțesc.

Spus-am lumea i-am tot spus
Că cu ochii m'ai supus ;
Ochii verzi speranță înseamnă,
Ei la dragoste mă 'ndeamnă,
Deacea de'i privesc,
Fericită mă simțesc.

7 Mai 1887.

DOR

Din tăcuta mea odae,
Ochi 'n zare îmi îndrept
Și arzând ca 'ntr'o văpae,
Ne 'ncetat te tot aștept.

Călătoarea rondurică
Ce sub strășini mi-a sburat
Și albastra floritică,
Eu pe rând le-am cercetat.

Taina nopților tăcute
Și al stelelor sclipit ;
Ale lunei raze mute
Cercetez necontentit.

Hora Ielelor vergine,
Cobitorul buhei glas,
Ne 'ntrebate despre tine,
Nici chiar ele n'au rămas.

Spue-mi azi din toate una
De trăești sau de te-ai stins,
Dacă, *pentru tot-d'auna*,
Dor în suflet mi-ai aprins.

Sinaia, Noemb. 1888.

LA ADAPOST

La adăpost de-orice privire,
de-orice gând vreau să rămâi ;
Să-mi treacă vremea. In neștire
s'adorm pe tristu-mi căpătâi...
Să nu aud a lunei șoapte, să nu 'nțeleg nici un cuvânt ;
Iar de e ziuă, sau este noapte
să nu mai știu p'acest pământ...
O fericirilor deșarte, nu mai v'adăst, nu mai v'scult ;
Treceți, lăsați-mă d'oparte. Norocul meu?...
Îl știu demult...
Vreau să mă sting în vr'o chilie,
sau, în ceardacul, trist, învechit,
Sau lângă stuful de iasomie,
ori rosmarin, în vechiul schit !..

19 Dec. 1887

I A — M Ă

Ia-mă și mă du cu tine în păduri de portocal
Unde apa mării cântă și îi e valul de opal.
Ia-mă dintr'o țară rece, fără dafin, chiparos,
Și mă du unde 'nflorește mirt, ciclamenul frumos.

Cântec vreau de mandoline... și parfumul iasomiei,
Care'l cântă 'ndrăgostiții în speranța vecinicii.
Dă-mi gardenii, orchidee, parfumatele căări,
Trubaduri, dă-mi sub fereastră, cari să-mi cânte din chitari.

Ce mă lași sub cerul rece și 'ntristat al țării mele
Zări albastre vreau, iubite, ciripit de rândunele.
Ia-mă dintre inimi triste și trăite 'n chin și 'n dor,
Du-mă 'n țara poeziei, du-mă... acolo să mor.

Cine poate ca să uite, munți, păduri de portocal
Apa unei mări ce cântă, valul ei cel de opal ?
Țară plină de mistere p'ori și ce cărare treci,
Țară fericită unde este primăvară 'n veci ?

Noemb. 1904.

ANI IUBIȚI

Tot alte unde-i sună aceluiaș părău
La ce statornicia părerilor de rău,
Când prin această lume să trecem ne e scris
Ca visul unei umbre și umbra unui vis?

M. Eminescu.

Ani iubiți ai vieții mele,
Pentru ce v'ați veștejit?
Fluturași cu aripi dalbe,
Jocuri, răs copilăresc,

Câmpuri cu cicori smăltate,
Flori ce m'ați împodobit,
Sărbători și veselie
Unde pot să vă găsec?

Vârsta a copilăriei,
Râu de gingașe amintiri,
Ai trecut pe nesimțite
S'au dus anii în zadar.

Ce grozavă e 'ntocmirea,
Ne înduplecatei firi
Care, făr-de părtinire,
Tuturilor pune hotar!

Martie 1899

SOMNULE VINO

Somuule, vino de 'nchide,
Ale mele grele pleoape;
Tot din mintea-mi să se 'ngroape,
Aripa de'ți vei deschide.

Vin d'adoarme grije, gânduri,
Chin și plânset și iubire,
Să-mi țin drumul în neștire
In spre vecinicile scânduri.

Somnule, ușor te lasă,
Căpătâiu-mi liniștește,
Tu, în jurul meu plutește,
S'alungi dorul ce m'apasă.

Visuri gingașe trimite,
Al meu somn să mi-'l resfețe
Și în frumoase diminețe,
Ele fie împlinite!

Noapțile mi le scurtează,
Ah! mult 's triste și tăcute;
Intre zidurile mute,
Viața mă înspăimântează.

Sinaia 1888, Ian.

IN NOAPTEA DESPĂRȚIRII

În noaptea aceea? Am aprins trei candelabre în odaie;
Trei lumânări pe masă... Trei... Și tot atâtea la intrare.
Dar lămpi? Tot trei... Și la icoane aprins'am candeli
Eu tot trei

Trei lemne'n vatră răspândeau fantastici flăcări și văpae...

Și totuși mie îmi părea o noapte neagră și adâncă
Ce mă prindea greu sub aripe ș'atât pe gene se lăsa
Că 'naintam pe dibuite... În casa mea, la orice pas
Dedeam de tine, dar împietrit ședeai mereu...
Păraii o stâncă...

În noaptea aceea? Am simțit că soarta
Spre abis mă 'mpinge,
Că gândul meu e ca de plumb,
Că toate 'n juru-mi toate's moarte.
Trei câini urlau pe la răspântii și cuifurezii așa țipau
Că am fugit ca asvârlită pe câmp întocmai ca o minge.

În noaptea aceea... Toate au ars și candelabre în odaie,
Și lumânările pe scrin, și lămpi aprinse la intrare,
Făclii și candeli la icoane... D'aceste jertfe tu ce știi?
Știi tu că 'n vatră a rămas cenușe doar d'ășa văpae?...

7-9 Decemb. 1922.

CÂNTEC DE PRIMAVARA

Maiu, adus de rândunele, de zefiri, și de mimoze,
Și de cârduri de cocoare, și de fluturi, și de roze,
Și de cântece de păsări, și de freamăt de pădure,
Când începe să dea frunza, pârâiașul să murmure,
Ce aduci scumpa Primăvară, împodobită 'n mii de flori,
Să trezească 'ntraga fire dintre glie, până 'n nouri !..

Maiu, sosit când liliacul albe sânuri își deschide ;
Iar bătrâna iarnă fuge în văzduhuri de se închide,
Blestemată de săracul ce strânsese 'n cruda-i gheară ;
D'ajunsese singur moartea înlăcrămat și trist să ceară..
Vino vin, cu Primăvara, să-i cântăm : Bine-ai venit...
O regină fericită și 'ntronată în zenit !..

Tu ne vii, ne vii pe ramuri, pe aripi de rândunele ;
Vii pe razele de lună, scânteierile de stele ;
Pe floarea albă de lotus, în potir de lăcrămioare...
Vii pe crini, pe tei, pe iriși, pe luminele de soare...
Și pe Doinele din frunză, din tilinici și din caval ;
Iar Ecoul, blând repetă fama ta din val în val !..

Mierla o povestește 'n codrii, în zăvoi privighetoarea
Zice ca o primadonă... Cornul îi jertfește floarea
Minunat covor îi face măestritei cântărețe ;
Ca, în nopțile senine, peste el să se resfețe.,
Greeri, că răbuși, lăcuste neștiința lor s'o plâng ;
Roiul tânăr de albine sboară și să pierde 'n crâng...

* * *

Maiu adus de rânduncle, dc zefiri și de mimoze
În leagăne de curcubee și în gherlande de roze,
De mălini, de albaspine, mărgăritar, iasomie,
De Atropos de ce oarce 'mi amintești acum mie ?
Ea mă cheamă când șoptirea e de 'nviere a 'ntregei firi ?
O urmez, dar tu lințolul, Mai, mi-l faci de trandafiri ?..

Buc. 22 April, 1922.

UMBRE SCUMPE

Umbre scumpe, nu mai treceți,
Nu-mi mai turburați gândirea,
Nu mai v'aprindeți în suflet
Ca mai viu se l' dogoriți;

Mă lăsați uitărei pradă,
Stingă-se și amintirea...
In pustiul de durere,
Pentru-ce mai licăriți ?

Nu mai năvăliți spre mine,
Vii ca para de găteaje,
Către 'ntipăriri gingașe,
Gândul meu nu 'l mai mânați,

Oh! Fugiți, căci eu iubirei
Pusu-i-am acuma streaje
Și de mine, *Umbre scumpe*,
Pentru veci vă înstreinați.

9 Aprilie 1887.

LA NAȘTEREA LUI ISUS

Te-ai născut Isuse ca să fii lumină,
Magii, tot pământul, astăzi ți se închină;
Fecioara înainte-ți vine, cu smerire,
Tresăltând chiar dânsa de a Ta mărire.
Raze în juru-ți, Doamne, răspândești
Tă cântă

Serafimi și îngeri...

Demoni să 'nspăimântă
De atâta slavă, d'o așa minune;
Nu știu oare dânșii,

O, Isuse bune,
C'ai venit pe lume pentru mântuire
Ș'ai rescumpărat'o numai prin iubire?

Răsărit'a astă-zi a lumii lumină
Magii și păstorii, smeriți i să 'nchină;
Maica lui iubită s'arată înainte;
Tremurând grăește aceste cuvinte:

— Cei răi, Prea Mărite, unde-o să s'ascundă
Ca la ei lumina-ți să nu mai pătrundă?
Mai afla-vor dânșii oare mântuirea,
Dacă nici știut-au ce este iubirea;

Dacă pe-aproape ei nu ajutară
Și porunca-ți vecinic, vecinic, tot călcară?
D'ai venit aicea pentru mântuire,
Mântuește-i, Doamne, pentru a mea iubire.

Decembrie 1897.

DRAGOMIRA

Cine-e femeia care 'ntinde mâna și cerșește
Și cu chipul ei, pe cale, făr' de voe te oprește ?
Pentruce desculță, goală, ofilită la obraz,
Glasu-îi tremură, ear capul îi apasă al ei grumaz ?
Pentruce o întristare făr' de voe te coprinde
Și ți-e milă, și ți-e groază, când vrei banul a'i întinde ?
Oh ! veți ști că 'n omenire sunt amăgitoare căi
Unde soarta tot împinge și pe buni, ca și pe răi !

Pe nemetul pân' la coapsă sau p'a lui cuptor arșiță
Alerga la deal, la vale, drăgălașa copiliță
Și cu acul, zi și noapte, ea lucra, ear mamă, frați,
D'a ei mână, tot-d'auna, ei fusese ajutați,
Nu râvnea nici la dantele, nici la rochii de mătase.
Nu prinsese gust de lume, de petreceri și de bani.
Mama îi șoptea adesea :

«Mira, șeispre-zece ani

Este vârsta ce îndeamnă pe tot sufletul a crede
Ș'a dori... Deșerte visuri, cine oare vă prevede ?
In avântul tinereței, viitoru-i fericit,
Bărbăția, bătrânețea, câte visuri n'a pălit !
Nu fugi și nu te-abate, de pe a ta smerită cale,
Mulțamește-te pe soarta-ți, te încrede muncei tale.
Nu gândi că fericirea stă în lene, desfătări...
Și să fugi, copilă dragă, de urâte aplecări !»

* * *

Se dusesese aspra iarnă, câmpul, iarba, înverzise,
 Prin grădină liliacul și salcâmii înflorise
 P'a lor ramuri pasărele cu gingașe ciripiri,
 Deșteptau, pe nesimțite, ale dragostei porniri
 Și tot sufletul un suflet căuta,

Intreagă fire

Tresărea gustând fiorul, dulci șoapte de iubire
 Și cu flori primăvăratice, toți cu toți împodobiti;
 Blestemau ursuza iarnă, se simțeau mai fericiți.
 Din rochița-i albăstrie, Mira lasă să se vadă
 Gâtu-i alb ca ghiocelul ce răsare sub zăpadă,
 Talie, ce-ai fi coprins'o, sân ce abia se desemna,
 Ca o floare pe tulpină, ea, mergând se legăna.
 Nici gândea că e frumoasă, și c'atâta frăgezime
 Redesteaptă și 'n bătrânii cei pieriți mai cu cruzime
 Poftele și pierzând mintea pungile își cheltuesc,
 Apoi, tocmai ca pe lucruri, pe femei desprețuesc.
 A lor râvnă, va odrasle tinere făr' de pereche
 Și uitând că sunt de jale pleacă dragostei ureche...
 De mai multe zile fata, tot pe o cale s'a fost dus;
 Abătând mereu la lucru, de cu zori până 'n apus.
 Într'o zi, un ciot îi zise, stând în cale-i:

— Domnișoară,

Unde mergi așa grăbită par'că ai fi o căprioară?
 — Merg, răspunse ea surprinsă, dar fără a sta din pas
 Să lucrez... ear el pe urmă-i cât și colo a rămas;
 Tusea seacă, năbușită și dorința arzătoare,
 Acoperi sbârcita-i față de amar și de sudoare;
 Însă, ca un lup la pândă, stete și întocmai în gând
 Planul cum în lanț să prindă păsărica mai curând.
 Să 'nțelege că copila nu i-ar fi dat ascultare,

De 'i ținea în drum vr'un logos, vre o dulce cuvântare :
 Știe uleul sa 'nfigă, ghiara 'n pui nevinovat,
 Prefăcută e șoptirea unui cuget necurat !

— N'ai putea, îi zise dânsul, când se întoarse, către seară,
 Să-mi lucrezi ceva și mie...

Și rânji ca și o fiară.

— Bucuros, răspuse Mira, și 'ncrezându-se plecă ;
 Ear măicuța ei, pe gânduri, până 'n zori o așteptă.

.....
 Noapte tu ce-ascunzi sub vălu-ți șiru atâtor mistere
 Ce nu torni ca pe o cocă ast pământ în căpistere ;
 Cât aș vrea să nu mai nască om cu fiară amestecat ;
 Din înalta ta tărie, în abisuri aruncat
 Sa frământă a lui țărână să renaști o lume nouă,
 Curățită ne'ntinată cum e a dimineții rouă.
 Dulce e să-ți reazemi fruntea de un piept viu, simțitor,
 Și să cazi pe nesimțite 'n cursa 'ntinsă de amor ;
 Dulce e și sărutarea buzelor nevinovate,
 Îngânarea dintre inimi simțioare și curate ;
 Dulce visul tinereței, adierea de zefiri,
 Căile ce's semănite numa 'n gingași trandafiri ;
 Dar amară e cărarea unei vieți nesocotite
Și simțirile ce 'n lume le-ai gustat pe bani plătite!

* * *

Dureroasă deșteptare.

Mira repezi au trecut

Zile atâtea de frumoase... Nu 'ți fu greu de la 'nceput
 Cu așternutul cald și moale, cu dorințele 'mplinite,
 Cu o viață dusă a gale, făr' de ceasuri canonite,
 Făr' de grije d'azi pe mâne... Ce ușor e de trăit !
 Dar trecând din mână 'n mână, ea la ac n'a mai gândit ;

Răsfățată și slăvită, glasul mamei îl uitase,
 Căci pe treapta cea din urmă desfrânarea o 'nălțase ;
 Ca s'ajungă pân' la dânsa muritorii să 'ntreceau
 Și 'n plăceri, pe nesimțite, zile, nopți se tot duceau...
 Tristă este tinerețea care aduce așa trecută,
 Bătrânețe lungă-o vară, înghețată și tăcută...
 Vai ! Amară-e cugetarea ce se 'ntoarce în 'napoi
 Spre o viață terfelită și purtată prin noroi !...

* * *

Mira acum, desculță, goală, ofilită la obraji,
 Acul nu'l mai nemerește, căci și mână și grumaji
 Înghețate sunt de frigul ce în casă-i predomină
 Și să târâe pe uliți, 'ntinde mâna și cerșește :
 «Trecători, de o pierdută aveți milă, dați-i, dați,
 Asvârliți-i gologanul și de soartă-i vă 'ndurați ;
 Pe copilă, ori sora voastră, o ferțiți, țineți d'aproape,
 Nu cum-va ca, fiind în viață, suflet, inimă să 'ngroape....
 Nu cum-va... mai zice dânsa și grămadă a căzut ;
 Ear pe stradă de atuncea, Mira, nu s'a mai văzut !

Oh ! veți ști că 'n omenire sunt amăgitoare căi
 Unde soarta tot împinge și pe buni, ca și pe răi !

Ianuarie 1888.

U C I G A Ş A

— Incă tot nu vrei, Roxandro, vina să-ți mărturisești,
Munca silnică, pe viață, e ușoară?

Socotești

Că jurații au să fie blânzi, când faptu-i dovedit
Și când tu, ca să te aperi, un cuvânt nu ai rostit?
Despre tine povestește vorbe bune satu 'ntreg
Că ai fost ca mâna dreaptă lui Sorin,

Nu 'nțeleg

Cum în gândul tău pornirea, în spre rău

Cum s'a trezit

Și cu cine neagra faptă ai pus la cale, ai urzit?
Știm că ți-ai iubit stăpânul, c'ai slujit fără de preget,
N'a lipsit din casă-i lucru cât de mic, măcar un deget,
Înțeleaptă, chiar supusă, fost'ai Sando tutulor,
Ce te-a 'mpins, femeie, spune, ca să săvârșești omor?
Să te aperi zi o vorbă, zi ceva, ai, te-ascultăm;
Dreaptă vrem a fi sentința ce va trebui să dăm.
— N'am grăit, cum știți nimica, domnule judecător,
Și ce'mi pasă de osândă și ce'mi pasă dacă mor.
Fapta mea?

Nici o 'ndurare să mai afle nu voesc;
Aide, ce mai stați? Osânda, o aștept fără să roșesc;
Eu femeie dreaptă, sfântă, ucigașă m'am făcut
Și nu fuse întâmplarea ce m'a 'mpins,

Ci așa am vrut.

Zi, cu zi, ca o tigroaică, prada eu mi-am urmărit,
M'aș fi strâns de gât cu ștreangul, dacă n'aș fi isbitit ;
Nu'mi cereți să spun nimica,

Voi, judecători cinstiți,
Dați sentința și pe viață ucigașa osândiți.
Nu mai am nici o menire eu d'acuma pe pământ ;
Gata pentru moarte, gata, nu vedeți că gata sunt ?
Lumea ?... Ce mai vrea cu mine ?...

Nu mai am cu ea nimic.
Nu mai vreau, nu, din păcate, nu mai vreau să mă ridic.

* * *

Să 'ntorsese de la Plevna toți ostașii 'nvingători ;
Țara noastră era mândră, mândră de ai să feciori ;
Mândră am fost și eu, când dânsa de robie a scăpat ;
A ! Dar ce tribut, o Doamne, ce tribut, eu, ei i-am dat !
Toți vitejii, de la Plevna, plini de lauri au sosit ;
Soțul meu, rănit în luptă, lângă noi n'a mai venit.
Pe dușmanele tărâmurii a rămas pentru vecii !..
Țara mea, iubită țară, ale tale bucurii
Și isbânde sunt grozave... Înțelegi tu prețul lor ?...
Văduvele și orfanii ?... A ! convoiu îngrozitor !
Sărbătoarea nu te 'ncântă, căci tu ești cel apăsător
Și tu cunoști, din războaie, prețul sângelui vărsat.
Singure...

Eu s'o orfană, ne-am luptat c'or-i ce amar !
O !... Și nu știam că soarta îmi păstrează alt pahar
Și mai greu de cât acesta...

Drojdia i-am deșertat !..
Răsbunare, răsbunare, a, prea mult am așteptat ;
Prea ușoară, răsbunare ai fost tu pentru acel
Ce mi-a sfâșiat copila...

A, nevinovatul mel !
Toată dragostea de mamă, de soție, o pusesem toată'n ea
Și, sub ochii mei, ca floarea, mândră, albă, înflorea.
Vis, nădejde, mi-era dânsa...

Cine oare-ar fi gândit
La atâta nebunie, la așa grozav sfârșit ?...

Cum ați zis...

Eu credincioasă, crinul nepătat am fost ;
Iar în casa mea găsit'a tot sărmanul adăpost ;
Chiar și el, și el, drumețul, fiara, tigrul ne'mblânzit...
Cum, în noaptea blestemată, cum din somn nu m'am trezit?
Și cum ochiul meu de mamă, cursa cum n'a priceput?...
Înc'odată ucigașă, așa fi fost d'aș fi putut !
Gina, suflet de arhanghel,

Tu din ceruri, tu de sus
Înțelegi ce să petrece 'n piept aicea ?

A, ți-am spus
Mai înainte d'a-ți da duhul, în genunche ți-am jurat
Ție, chiar și Prea Măritei...

Ingerașul meu curat !..
Parcă te mai văd ș'acuma, chinuită, în dureri...
Zece ani trecu d'atuncea, zece ani... Parcă fu ieri !
V'am jurat... atunci când taina un bordeiu o ascundea,
Disperarea firul vieții am găsit'o că-ți tăia.
Galbenă, din ghiara morții, fapta-i când mi-a arătat ;
A, copilă, odihnește, vina d'atunci ți-am iertat !
Mândră stea a vieții mele, calea grea mi-ai luminat
Pe pământ răătăitoare, câte nopți eu am umblat ;
Călăuză dreaptă mie, tu mi-ai fost neconținut
Și toiag al biruinței...

D'acolo m'ați sprijinit,
Tu și pruncul tău pe mine, m'ați îmbărbătat mereu
Ca s'aduc la îndeplinire 'ntreg jurământul meu.
Zece ani, din casă, în casă, ca un verme m'am târât,
Fără ca nimeni să 'nțeleagă al meu suflet amărât ;
Nici ce mai căta pe lumn, iasma care ar fi putut
Chiar d'atunci să-și curme viața... O!... Amarnic m'a durut,
Când mi-am regăsit copila și cu glas stins, de mormânt,
Mi-a destăinuit ea fapta, mi-a jurat p'al ei cuvânt,
Că din casă-mi nici odată, chiar un pas n'ar fi eșit
Și că'n noaptea aceea, monstrul, în odae prăbușit,
I-a legat mâni, și picioare, gură, brațe i-a legat ;
Apoi într'un car, ca vântul, el cu dansa a sburat

Peste mări și țări purtată fost-a...

Apoi, nu mai știu ;

Până când în sân simțit'a puiul cel de șearpe viu ;
Certuri, silă, 'ncăerare au urmat, pân ce pe drum
Gina a ajuns, sârmana !...

A, parcă te mai văd ș'acum
Intinsă jos, fără de suflare și dând viață unui plod
În bordeiul umed, rece, plin de apă și de glod...
'Mi vine furii...

Încă-odată, înc'odată, aș fi ucis
Pe acela pentru care, pleoapa Gino ți-ai închis ;
Pe acela, pentru care, tot stingheră 'n lume sunt
Și jelesc cu două viețe, închise două, într'un mormânt.

* * *

L'am găsit... după ce 'n lume zi cu zi l'am căutat ;
Am intrat la dânsul roabă... toată tihna mi-am păstrat ;
Până 'n ziua judecății, până 'n mâni el mi-a căzut
Și n'am tremurat...

Aceasta, chiar voi singuri ați văzut ;

Voi !...

Ei, care din voi altfel, fapta ați fi săvârșit ;
Care mamă jurământul să și-l calce ar fi 'ndrăsnit ?
Aide...

Văd că toți ca mușii, voi acuma ați tăcut ;
Pentru o chinuire nouă, mințile ori vi s'ascut ?
Născociți ce vreți, nu-mi pasă :

D'ar fi fost și Dumnezeu
Ș'ar fi răsbunat întocmai, cum mi-am răsbunat și eu.

Pucioasa, 2 August 1899.

C A T R I N A

PROLOG

Cititorule, hârtia ne fiind de mare preț
Și ea suferind s'asculte și pe trist, și pe glumeț,
Povesti-voi o întâmplare, precum vezi, ce-i scrisă 'n rime
Ca mai lesne s'o citească drăgălașa tinerime
Și din ea să tragă pilde, sau să râdă... cum o vrea...
Povestirea ?

 'Î de pe vremea, când de fel nu se glumea
Cu iubirea...

 Și la cinste toate mândrele fecioare
Mult mai mult țineau atuncea, ca la ochi și ca la soare ;
Iar dacă își legau viața de un flăcău,

 Cuvântul dat

Nu l'ar mai fi luat chiar dacă

 Le cerea un împărat ;

Nu ca azi, când fectoria, ca o marfă e vândută
Ș'or ce buză de fecioară, cu parale se sărută ;
Iar onoarea, reparată poate fi cu bani de aur !...
Câte frunți cu lămâiță și cu foi verde de laur
Vestejite ast-fel nu trec pragul, merg la cununie
Și biserica le iartă...

lărtători ași vrea să fie
 Toți cu aceea ce ucis'a, pentru cinste al său iubit
 Și în urmă, de durere, ea și pruncul, au perit !...

* * *

Se numea Catrina fata și era de peste Jiu ;
 Ochi avea de viorele, părul creț și auriu ;
 Dinții ca mărgăritarul ; iar gurița de tot mică,
 Foi de roză din obrazu-i, să părea mereu că'i pică ;
 Vorba-i ? Semăna a murmur de isvoare,
 Râsul ei ?

Cu 'ngânări de păsărele...

Răspândea miros de tei,
 Când se 'mpotrivea lui Neagu, nevrând betele să-i dee :
 Semăna mai mult a zină, socoteai că nu'i femeie
 De la țară...

Și la vorbă, și la port, drăgălașe, de iubit ;
 Ani și ani de lângă dânsa, nu te-ai mai fi deslipit.
 Nu știa să cocheteze, nici să scrie lungi bilete,
 Necum să le împărțească, din manșoane și corsete,
 Fără măcar să roșească...

Oh hârtie, tu aduni
 Adevăruri mari, eterne, mofturi, glume și minciuni ;
 Ca Isus de răbdătoare și de bună ești hârtie,
 Dese ori gândesc la tine, cu ce nevinovăție
 Prevestești nefericirea, ori viața ne-o faci rai !...
 Ce zici tu, când parfumată, numai pe la sânuri stai ?...
 Dar motofilită 'n coșniți ?

Dar în scrumuri prefăcută ?
 Ce simțești când o virgină cu foc dulce te sărută

Și te leagă cu panglică, te păstrează 'n veci de veci?...
Câte forme, câte forme și zadarnice și seci,
De la naștere, la groapă, mai ți-e dat spre 'ndeplinire :
Moarte pui la unii 'n suflet, iar la alții mulțumire !

* * *

De la Jii era Catrina și nici buche nu știa ;
Taina inimei cu-ochii, doar când-va dacă-o spunea
Și atuncea mult mai bine, ca în cărți, era rostită ;
Dânsa ce grăia odată, era vorbă chiar sfințită ;
Fată mândră și semeață, chipeșă de-ai fi zis
Ca să fie 'mpărăteasă, în cartea soartei i-a fost scris.
Și ea — biata — păzea turma, ziua toată în câmpie
Și știa că-i dimineată, după glas de ciocârlie ;
Seară, după toaca popei, miezul nopței, după cer ;
Neagul ei că este mândrul și voinicul grănicer,
Care s'a luptat la Plevna ș'o să-i fie lui soție,
Când în turmă se vor strânge ca la capete o mie :
Oi, berbeci, iezi și mânzare, capre, țapi și melușei
D'aia Trina, zi și noapte, îi păzea ca ochii ei
Și îi număra într'una, doară mia s'o împlinescă ;
Cu alesul ei, în urmă, pe vecie să trăiască !

Neagu, fire blestemată, 'i sburda gându 'n alte părți
Ș'apoi câte nu-i ghicise Hira 'n bobii ei și'n cărți ?
«N'o să pună cununie, mândra lui, nu i s'alege,
Poate o fi din alte sate, poate fi de altă lege,
Dar Catrina nu-i și pace, ea 'i de ghindă, n'o știu eu ?
Ii spunea adesea, baba, zicând : Bobii spun cam rău...» :
— Ia taci babo, tacă-ți gura, precum faci îți ese toate ;
Mie? Rău de ce să'mi meargă? Eu mă prind că nu se poate ;
Sunt viteaz și pot cu toate, de odată să mă lupt ;

Când eram mic la lupoaică, spune mama că am supt ;
 Dragă mi-e și cea plăviță, ș'a cioroaică, și cea smeardă :
 Nu de gloanțe grănicerul, ci de dor o să se piardă ;
 Zicea Neagu, iar Catrina, îi tăia vorba c'un sărut ;
 Ear el, în loc d'ai răspunde, rămânea pe gânduri mut.
 Toți sătenii înțelesese că el nu iubia pe Trina,
 In zadar era frumoasă se 'mlădia ca sulfina.
 In zadar ea se jertfise pe al dragostei altar ;
 Neagul iubia pe Rădița și de ea n'avea habar.
 Ocoala să-i spună Trinei, vorba înapoi să-și iee,
 N'avea teamă, era vrenic

Ce să-i pese d'o femeie ?

* * *

— Spune Neagule, răspunde, dacă este adevărat
 Cele ce s'aud prin lume...

Gândul de ți-a fost curat ?

De îmi mai păstrezi credința, sfântă și adevărată
 Ce de tine și de mine, de demult a fost jurată.
 Spune-mi, jnră-mi p'a ta armă și pe haina care o porți
 Că vei fi al meu pe viață...

Sau de nu, azi suntem morți !

Zice și ca șoimul ochii spre copilul ei țintește,
 El, mânuțele întinde, râde, plânge gungurește...

* * *

Ne înduplecat, amarnic, tare precum este ferul,
 La hotarul țarei sale, stă de pază grănicerul ;
 Gându-i zboară mult mai iute de cât fulgerul,

Dar pace...

Nici cuvânt el nu rostește ca pământu-acuma tace.

— Puiului tău; pui și mie, Neagule, ce-ai de răspuns ?

Spune-mi, sau cu a fa armă, chiar acum vei fi străpuns»
Ingrozit întoarce fața dela dânșii...

Nu-i mai vede...

Ca leoaica disperată, Trina, spre el se repede ;
'I sboară arma de sub coapsă și-l străpunge tocma'n piept;
Gemetele lui, țărani, sentinelele deștept ;
Toți alerg și toți se miră, dau alarma, urlă valea;
Lac de sânge giuruește, înroșită-i toată calea...
Iar Catrina râde, plânge, își mângâie al său prunc ;
Nici n'aude, nici-nu vede, pe cei cari — ca lei — s'arunc
Ca s'o lege, s'o insulte și s'o ducă la 'nchisoare ;
Par'că, fără Neagu, dânsa vrea ca să mai vadă : soare,
Râuri, câmp, livede, ori dumbravă, ori colnic !
Pentru ea acum, pe lume, nu a mai rămas nimic.
Turma ei, cășcioară, țoale, stau stinghere ca și dânsa,
Tatăl ei, bătrân și gârbov, aflând știrea mult mai plâns'a.
Mult rugat-a stăpânirea, dar ea nu s'a 'nduplecat ;
Nimeni glasul lui, sărmanul, nimeni, nu l'a ascultat.
Și i-a despărțit, pe viață, numa-o foaie de hârtie ;
Cartea cea de judecată

Ș'o primise făr să știe

Că într'însa condamnată era Trina...

Cu ce foc

A mai blestemat atuncea, soarta ei, cumplitu-i joc !
I s'a stins de dor copila, nu d'a silniciei muncă,
Cum se sting atâți ce'n temniți, fără milă se aruncă
Și pe cari nu-i apasă lanțul, ci mute dureri
Și nu pot de cât în moarte să găsească mângâeri !

30 Decembrie 895

V A D U V A

Lângă vatra stinsă, rece, șeade văduva și plânge,
N'are peste trupu-i țoale, în sertar nici o lățcae ;
A vândut și pat, și vase, și unelte chiar și strae ;
Sărăcia, în ghiara-i crudă, o sugrumă, rău o strânge.

Magdalena o mângâie și o 'ntreabă întristată :
— Mamă, oare casa noastră de ce'i goală și pustie ?
De ce și eu ca Lenuța n'am măcar o jucărie,
Un ghiosdan, o călimară, ori ca ea să am și — eu tată

Să mă mângâie o clipă, că pe dânsa o resfață,
Măiculiță, spune-mi mamă, noi de ce n'avem nimica
Și din casă und'se duse, supărat așa, tătica ?
Eară lacrimi de atuncea 'ți șiruesc mereu pe față ?...

Scumpei sale copilițe văduva ce'i poate spune,
Cum s'o facă să 'nțeleagă : moartea, lipsa, sărăcia ?
Ș'ar da viața, biata mamă, ca să'i mângâie pruncia
Trista soartă să 'i-o schimbe ca prin farmec, prin minune,

Văduva ?... Ce poate alta de cât suspina și plânge,
Când pe trupuri nu au țoale și 'n sertar nici o lăscăe ;
Ear pe horn aude bocet, bocet trist de cucuvae
Și 'n colibă sărăcia, în ghiara-i crudă, rău o strânge !..

29 Ianuarie 1901.

VIORICA ȘI COSTIN

Raze vii, fășii de aur, licăresc către apus ;
De pe câmp înghețul iernii, babe, crivățul s'au dus.
Infrunzit'au fagi și plute, toporașii au înflorit,
Bate vânt de primă-vară, pasări vin din răsărit.
Pitpalacul rătăcește, pe sub iarbă și prin grâu ;
Se aude cânt de trișcă și murmurul la pârâu.
Calcă barza peste luncă cu pas rar și maestos ;
Fug din cale-i șerpi și broaște, brotăcelul cel sfios.
Rondunelele'n cârduri povestesc din depărtări ;
In coloane se înalță, aburi calzi de pe cărări ;
Ca o pânză se întinde drumul, presărat de flori, cărunt
O trăsură înaintează dusă, în treapădul mărunț ;
Doi drumeți ce nu opriră, nici la han, și nici la pod,
Se duceau cătând țărâmurii ne umblate de norod ;
Ei fugeau de ghiara morții spre apusul liniștit,
Socotind că ea nu calcă peste țărnul înflorit ;
Mlădioși ca niște crini, și tot astfel de plăpânzi ;
Dar se sting, în primă-vară, de iubire tot flămânzi,
Ea, ca blânda Magdalena, strălucind de frumuseți ;
El, un palid, trist luceafăr din senine dimineți ;

Liniștită, Viorica, adormise pe vecii ;
 Peste chipu-i de madonă, raze jucau aurii,
 Iar Costin, ținând'o'n brațe, cum să curme al ei vis,
 Iși privește lung iubita, înger blând din paradis ;
 De speranțe se roșește fața lui acum ușor,
 Fericit la sânu-i strânge prețiosul său odor :
 «Doamne, lasă-mi, o aicea o vecie așa s'o țin ;
 Liniștește și ascultă pe sârmanul tău Costin.
 D'ai iubi tu, nemurirea p'un sărut o ai schimba ;
 Fericirea ?.. Mi-e mai mare ca nemărginirea ta !
 Ești gelos, o știu, de crima care noi am săvârșit,
 Tu, nu ierți pe cine cearcă a fi 'n lume fericit !»

* * *

Lin trăsura se oprise, iar Costin ca din visări
 Tresări cătând cu ochii peste'ntinsele cărări,
 Cu-al său suflet ar coprinde, stele, ceruri și pământ ;
 Inșă pasu-i șovăește, cată corpu-i un mormânt.
 -- Tinde mâna Viorico, vino'n pădure sub fagi ;
 Te coboară... aidi-iubito fă mănuchi de lubidragi,
 N'ai zis tu că vrei să stai sub mesteacani și sub tei ?..
 Vino-acuma, vin cu mine, nu răspunzi,
 Să vii nu vrei ?
 Sprijinește-te de brațu-mi, voiu putea ca să te port ;
 Sunt puternic, eu... vin, vino...
 Sub al vecinicieii cort...
 Nu tușesc, nici tu copilă și pe drum ne-am odihnit,
 Te deșteaptă...
 Ia privește către mândrul asfințit

Să n'ai teamă, moartea-aceia, nu ne ia de printre flori ;
I-ar fi milă, Viorico, i-ar fi milă,

Tu să mori ?

* * *

Pe covorul de verdeață și sub umbra de anin,
Șeade trist și dus pe gânduri, șeade tânărul Costin ;
Dar, din ochi, el nu mai poate

Lacrămi să mai verse acum ;

Stă ș'așteaptă în liniștire moartea ;

Pe al veciei drum,

Ei, vor merge împreună, ratăci-vor amândoi
Și nu'i mult până să cate astăzi soarele 'napoi ;
Nu-e mult până să guste cel din urmă trist pahar
Și nici poate să mai fie — pentru el — acum amar !

* * *

Intinsă în margine de lacuri, lângă nufăr alb și sfânt
Stă amanta-i legănată de al primă-verei vânt ;
Căpătăiu de lăcrămioare i-a făcut al său iubit ;
I-a legăt mâini și picioare cu mălin îmbobocit ;
Catafalcul i-l făcu tot din floarea paștelui,
Oranistul din cicoare și din trestia lacului.
Stă la capul ei zefirul, plânge și adie lin ;
Il aude Eco, vine, Nimfele din baltă vin,
Trec în cărduri și Satirii, fluerând sosește Pan ;
Dar uimit ascultă Doina, zisă'n crânguri d'un cioban.
Cântă Țobitoarea buhă, sus pe ramuri verzi de plop
Și de jale roua varsă lacrămi peste flori în stropi ;
Merge vântul să aline întristarea lui Costin ;
Pasărele merg, dar glasul — de durere — și'l ațin ;

Pleacă Pan, ca mai destoinic, pleacă să'l mângâe el;
Iar supușii lui, Satirii, îl urmează încetinel;
Eco repetează jalea, codru tot e'nfiorat,
Răcănenii ies din baltă, vin și ei la'nmormântat.

* * *

Rânduri, una câte una, stelele s'apriind făclii;
Luminează sfânta boltă cu cerești împărății;
Intristata lor lumină, moarta și mai mândră-o fac
De cât Nimfe și Naide, cari se joc acum pe lac.
Luna rece, dar frumoasă ca amanta lui Costin,
De sub nori ca de zăbranic, alunecă pe cer senin;
Dorm gingașe păsărele, doarme'n floare mândrul flutur,
Nuferii adorm pe lacuri, aripi, zânele își scutur.
Miază-noapte pacea numai, turbură din când, în când
Și Costin, care suspină pe logodnica strigând:
«Tinde mâna Viorico, vino'n codru-avanc de fagi,
Te coboară, aide-iubito, fă mănunchiu de lubidragi;
N'ai zis tu că vrei să stai sub mesteacăn și sub tei?
Vino-acuma, vin cu mine, nu răspunzi?

Să vii nu vrei?

Sprijinește-te de brațu-mi, aide, flori vreau să-ți adun,
Sunt puternic, eu sunt bine..

Și râdea ca un nebun!»

* * *

S'a îndurat atuncea moartea ca să'l ia de printre vii,
Căci stingher, ce să mai cate pe cărările pustii?...
Aprilie 1886

FATA LUI ZAMFIR

Fata lui Zamfir din Măguri plânge amarnic între plute ;
Iar suratele ei triste de durerea ei stau mute.
Măgarita plânge, plânge, până 'n asfințit de seară,
Se stinge și se topește, ca o făclie de ceară.

Strigă buha sus pe cracă și fecioarele se închină
Până când ziua cu noaptea se coboară de se 'mbină.
Câte una din mulțime încetișor mi se desprinde,
Ca vestalele 'n pădure, focul sacru de-l aprinde.

Feregă și romănițe în văpae tot aruncă
Până-ce apare luna și se năruie pe luncă ;
Până-ce în mreaja-i prinde orice visuri, orice taină
Și cu raza ei pământul îl îmbracă 'n mândră haină ;

Iar bogatul și săracul simte aceeași mulțămire.
Somnu-adânc dă tuturor ceasuri dulci de fericire.
Peste slab, peste puternic, visuri tot la fel pornește,
Impăratul, ca și sclavul, lumea 'n vis, o stăpânește...

În adâncă pace toate lângă foc adoarme duse
 Și visează c'a lor fire le sporise peste fuse ;
 Și visează năvădite și țesute a lor pânze,
 Feți Frumoși, cari se coboară din văzduh, se las, pe frunze.

Și visează smei cu coamă neagră, smeară ori bălaie,
 Cari le strânge 'n brațe noaptea și le-aprinde 'n piept văpae.
 Mai visează că li-i viața cu flori dalbe 'mpodobită ;
 Scumpe daruri că primește, noapte 'n vis, de la ursită.

Una doar mereu veghează și tăciunii răscolește,
 Ascultând, în miez de noapte, cucuveaua cum bocește.
 Una plânge că iubitul i-a murit în bătălie,
 Mărgărita, ce de pace și de visuri nu mai știe !...

Mărgărita, care face focul mare, tot mai mare
 Și s'aruncă în văpae, când luceafărul răsare.
 Dintre flacări să ridică fum și glasul de fecioară :
 Nu iubiți fără speranță, că iubirea vă omoară !...

* * *

— Nu mai vine Mărgărita... Sando, unde iar se duse ?
 — Când plecă nimica mie, fata noastră, nu mai spuse ;
 Doar în pragul ușii cruce am văzut-o eu că'și face ;
 Caut-o în spre pădure... acolo își află pace ;

Sub copacii din răspântii, ori movila de sub plute,
 Unde fata noastră Sandu prinse 'ntâi ca să sărute ;
 Acolo ca îngerașii se iubeau ascunși de soare,
 Dragostea zicând că 'n lume doar putea-va să-i omoare.

Tu Zamfire mergi 'nainte ca vârtejul și mai tare ;
 Du-te pân' la capul lumii, până la soare răsare,
 Până unde apa vie curge valuri, valuri, frate ;
 Munții 'n capete — de veacuri, auzim că să tot bate.

Vezi, întreabă tu pe vânturi, pe cutremur, pe furtună,
S'o îndura din toate vr'una, vre-o veste să ne spună.
Eu, ce fac d'aici din țoale, pătimașă și bătrână?...
Doamne... prefă-mă mai iute pe nesimțite 'n țărână!...

* * *

O cată bătrânu într'una la pârleaz, la cotitură,
La fântână și la șipot, peste tot prin bătătură.
Mai la urmă el o strigă: Mărgărîto, vino, vină,
Te-așteptăm de alte vremuri și tu nu vii nici la cină...

Te așteptăm cu fel de fel de merinde ce-ți plac ție...
Nu se poate porumbița să nu vină, când ea știe
Că ale noastre lumine este ea... Vin, vin copilă,
D'ale noastre bătrânețe, cine alt să aibă milă?

Vino peste deal mai iute, te coboară pe pripoare,
Vino, cum veneai alt-dată pe la asfințit de soare...
Unde ești, odorul nostru, de nu vii de nicăiera?...
D'a noastră nenorocire întristată-e toată firea.

Aide, că te-așteaptă torsul, dărăcitul și argeaua,
In coșar mugește vaca, greu tânjește—în grajd, vițeaua.
De azi-noapte toată curtea, plânge, strigă după tine,
Stăpânica lor o chiamă și ea n'aude, ea nu vine!...

* * *

A plecat Zamfir în codru cu Ursei și 'n nerăbdare
Merse el tot înainte pe întunecoasa cărare...
Și s'a dus, sburând ca smeul, când strigând pe Mărgărîta,
Când rugându-se de Domnul, când blestemând greu ursita.

Cânele mergea 'nainte, ascultându-i parcă plânsul,
Pe la mijlocul pădurii, s'a trezit urlând și dânsul.
„Călăuza mea, acumă văd că plângi și tu ca mine;
Vestea ce mi-o dai e-amară? Urli tu de rău, de bine?

Vin Ursei lângă bădia, că e trist ș'acuma plânge;
Glasul tău ș'al cucuvăei inima sărmanu-i frânge.
Ce să fie, ce să fie, de jeliți 'n asfințite?
Deodată mi să 'nplântă într'al meu piept mii de cuțite.

A tăceți... V'astupe gura glia grea, pentru vecie,
Glasul vostru, d'azi 'nainte, mă 'nfioară, mă sfâșie.
A tăceți, căci vestitorii morții amarnic mă 'nfioară
Mărgărito, din pădure, vino ca o căprioară.

Aide vino, vin copilă, făr să prindă ei de veste,
Al lor bocet mă 'ngrozește. Vin, răsari ca din poveste,
Vino, zână albă, vino, cum veneai odinioară;
Vino dintre nouri, din zare, ca o rază te coboară.

Luminează viața-mi neagră, mintea'mi umple de lumină;
Fie-mi zi de primăvară, zâmbitoare și senină.
Te arată pe cărarea semănată d'albăstrele
Și, cu cântece duioase, mângâe zilele mele.

Fă precum făceai altdată, când eram printre răzoare;
Iar tu ziceai ciocârliei: „Nu te mai înălța la soare,
Căci te fură păsărică, din nouri, azi tu te coboară,
Nu iubi făr de speranță, că iubirea te omoară!...»

* * *

Noaptea 'ntreagă plânse, plânse, rătăcind p'a fetei urmă;
Iar în zorii zilei merse la ciobanii dela turmă
Și 'ntrebă dacă sub plute, n'au văzut vre-o fecioară,
Blândă, înaltă și gingașă ca frumoasa căprioară?

Ei la vorbele-i tăcură, muți rămaseră ca morții ;
Cruce toți cu toți făcură, blestemândurgia sorții.
Apoi, baciul cel mai mare întrerupse el tăcerea ;
Căci știa de mult din lume, ce-e chinul și durerea.

— Frate, zise el, copila ți s'a stins aici în vale
Dintre flacări auzirăm acest cânt duios de jale :
„Ciocârlie, ciocârlie, păsărică iubitoare,
Dintre nouri în jos te lasă, nu te mai 'nălța la soare ;

Căci te fură păsărică calda-i rază te doboară,
Nu iubi fără de speranță, că iubirea te omoară“.
Chinuri grele o fecioară dece oare să 'ndure,
Ne-am zis noi, apoi tăcerea s'a lătit peste pădure...

In cenușa de sub plute, ^{* * *}caută Zamfir oscioare,
Le adună, le sărută ș'apoi lângă ele moare...
Clopotele dela turmă sună acum de îngropăciune ;
Bacii toți cad în genunche și îngână o rugăciune...

Lumânări aprind la capu-i, peste trup ei îl tămâe ;
Iar Ursei cearcă, cu laba, pe stăpânu-i să mângâe.
La ospăț flămânzi s'adună lupii toți și toți vulturii,
Croncănesc în aer corbii, cioclii negrii ai pădurii.

Decemb. 1913.

NOAPTE DE CRACIUN

Dița ș'așteaptă iubitul:
«Va veni de sărbători,
Că l'aștept cu masă'ntinsă,
Cu colinde și cu flori;

Il aștept cu buza arsă
Și cu pieptul de dor plin;
Nu să poate să nu vină,
Toți cei duși acuma vin !...

— Soro, sărbătoare lașii
N'au... Ei vin doar înapoi,
Când pot iar s'asvârle 'n față-ți
Cu mocirlă și noroi!...

* * *

Dița așteptând închise
Ochii noaptea de Crăciun;
Povestirea morții triste
Toți cu lacrimi ș'azi o spun.

21 Dec. 1906.

ROȘIORUL DELA VEDEA

Roșiorul de la Vedea șade cu mâna pe pușcă ;
Roibu-i bate din copită și zăbalele își mușcă.
Aide roibule la luptă, ca un smeu acuma sboară ;
De securea-mi toți dușmanii vreau roibuțule să moară.

Te repede ca balaur peste râuri și vâlcele,
Să ne facem largă cale în dușmanii țării mele.
Ți-am strâns șeaua bine'n chingă
Să sburăm ca șoimii'n munte
Și din flintă-mi să pornească glonțul la barbari în frunte.

Aide roibule la luptă, ca un smen acuma sboară ;
De securea-mi toți dușmanii vreau roibuțule să moară.
Te repede ca balaur peste râuri și vâlcele,
Să ne facem largă cale în dușmanii țării mele.

Ți-am strâns șeaua bine 'n chingă
Să sburăm ca șoimii 'n munte
Și din flintă-mi să pornească glonțul la barbari 'n frunte.
Aide roibule la luptă ; dorul țării greu mă strânge,
Treci prin codru haiducește, nu căta că mândra plânge.

Auzi buciumul cum sună și ne chiamă 'n bătălie;
Frâu cu aur, d'om învinge, draga mea, ți-o face ție...
Călușel ca tine mândru altu'n lume nu mai este,
Roșiorul de la Vedea vreau să-l faci tu de poveste...

Dar căpăstrul?... Ți'l vom țese din cosița mândrei mele.
Fân? Ți-oi da cosit pe luncă, la luminele de stele.
Jar, ca smeilor din basme, cu hârdăul ți-oi aduce;
Dacă în tabăra dușmană tu, ca vântul mă vei duce;

Ca să secer toată ziua între ei ca'ntre secară
Inapoi plini de isbândă să m'aduci tu către seară,
Să mă lași la poarta mândrei lângă plută, la fântână;
După ce'i vei spune toate să-i dai frâul ei pe mână.

Călăuză să ne fie d'azi 'naînte 'n viață dânsa,
Căci destul de soarta țării ca și noi, sărmana, plânsa?
Goarna, goarna de răsună în trap mare vi la scară
Roibule, picior de dușman, va să nu ne calce 'n țară.

Aprilie 1913.

INFANTICIDA

În odaiea goală, rece, întristată șeade Clio,
Copilașul își desmeardă și-l sărută până la ziuă,
Disperată tot se uită, peste negrele cărări ;
Căci Florin nu mai sosește din întinse depărtări.

A uitat el pe copila ce atât de mult iubise
Se întrebau ai săi prieteni, ori p'un țarm străin pierise ?
Nu ! Poemul l'a sfârșit, fără a fi de loc muștrat ;
Părăsind pe-a sa iubită, el cu alta s'a 'nsurat.

Cuviințe sociale, legi, ce pedepsiți la crime,
Însă-și voi călăi ne faceți, căci vă trebuie victime.
Prohibite după lume, eu, gândesc c'am fi mai buni
Fericiți-s cei sălbateci, căci nu știu așa minuni !

Clio ?.. Ar smulge, pentru Radu, din uscatu-i sân de ghiață
Pieătura coa din urmă, ca să poată să-i dea viață ;
Lui, care a venit pe lume fără parte și-i bastard...
Plânsu-o 'neacă, o sugrumă, suferințele o ard,

Aburitele zăbrele, când le strânge, când le lasă,
Desnădejdea, resuflarea ei și pruncului apasă ;
Vocea-i stinsă, se înalță în spre bunul Creator
De la care tot mai cere cel din urmă ajutor.

N'are pâne, foc în vatră, nu mai are nici putere;
 Ușa nu-i deschide nimeni, ca să-i dea vr'o mângâiere.
 Cine să întindă mâna, criminalul ce-a iubit?
 Cel ce cade e victimă, 'nvingătorul e scutit
 De dispreț și hula lumei

Legea e spre ocrotire;
 Pace bună cui se 'ncrede șoapte-i dulce de iubire;
 Lege-și capul cum va știe, fata cu așa păcat;
 Vinovatul?...

Cum să n'aibă al său cuget împăcat?

După lege, peste umăr, nașul i-a ținut făclie;
 Marturi? El avutu-a

Popa i-a cântat la cununie;
 Iar mireasa-i durdulie, are case și averi...
 Ginerele?

Cine știe viața lui de până ieri?
 Socrul să mai stea să 'ntrebe dacă marfa este bună:
 El dă zestre, căci flăcăul, azi câștigă atât pe lună.

Domnișoara?

Va fi doamnă 'i a spus din pension;
 Soțu-i va putea să fie: Vlad, Chiriță, sau Ion;
 Numai s'o ducă baluri, și la teatre, la plimbare;
 Alt-fel ea va fi burgheză, iar nu doamnă de neam mare.
 Și când sila și desgustul intră 'n casă ne mirăm
 De o stare de mizerii ce noi singuri ne creiăm.

* * *

Vreamea, în mersul ei pe lume, schimbă vecinic, potrivește,
 Omenirea însă cine, în capriții mai brodește?
 Ce-ți place odinioară, îți aduce silă acum,
 Sau, cu dor mai cați în urmă, pe al vieței tale drum.

Alergata'i după nume, după bani și după slavă;
 Însă toate, în loc de dulce, datuți-a să bei otravă.
 Ai gândit să calci pe urma negrăitei fericiri
 Și ești prins, d'o dată, în lanțul groaznicăi nenorociri.

Lutul tău, scârbit atuncea, nu mai știe ee să cate ;
 Râvnitor se întoarce iară în spre zile depărtate
 Și, din pulberea uitărei, dintre file, din trecut,
 Vrea să stoarcă mulțumirea din vre-un ideal perdut.

Vreamea, în mersul ei pe lume, schimbă vecinic, potrivește,
 Omenirea însă cine, în capriții mai brodește ?
 Timpul de odinioară iar Florin l'a rechemat
 Se întoarce cu iubire în spre cel dintâi păcat,
 Vrea la sânul său să strângă, iar pe Clio a sa iubită
 Ce mai crede că 'n mansarda-i, ea trăește fericită.

* * *

Du-te cavalier al modei ce-ai umblat după isbânzi ;
 Care 'n oarba-ți lăcomie, n'ai gândit la cei flămânzi ;
 Du-te să mai cați plăcere acolo unde-i o jale ;
 Unde azi se 'ncununează fapta tinereții tale,

Înainte o să-ți iasă fiu-ți,

Te-o primi în cântări :

Unde ai semănat rușinea, du-te după desfătări,

Cine a cunoscut durerea, lipsa codrului de pâine,
 Frigul, setea și-a dus viața, răbdător ca și un câne ;
 Sigur ca'nțeleș pe aceia, cari zilele 'și ridic
 Pe cei cari, afară de moarte, nu mai speră la nimic.

* * *

Moarte !

Groaznic ți-e chipul când sosești fără de vreme ;
 Când o mamă, chiar de tine, copilașul nu-și mai teme ;
 Când nesățiosu-ți pântec, însu-și noi îl căutăm,
 De mizerii firul vieții, când noi singuri 'l scurtăm.
 Mamă să-și ucidă pruncul ?

Criminala, la 'nchisoare,
 Ziceți voi judecătorii : nu mai vadă cer, nici soare,
 E ființă înjosită, fiară fără de simțiri,
 În potrivă-i numai ură, scârbă, chin și schinguiuri.

Oare, știți în omenire ce mizerie să țese ;
 Câți bastarzi se sting de foame,

Voi, ce legea scriți la mese ;
 Iar sentințele le spuneți în ședințe plictisiți ;
 De pe jilțurile voastre știți pe cine osândiți ?

* * *

În mansardă între flăcări, șade Clio și se sbate ;
 De durere trup și mână peste tot îi sunt mușcate,
 Focul la tavan se urcă, arde strae, arde pat ;
 Ca o antică statuie, între flăcări, ea a stat ;
 Fapta care a săvârșit-o alinare nu'și găsește :
 Remușcarea nu s'atinge, flacăra n'o mistuește.

În zadar sărmana mamă și-a stors sânul l'a bătut,
 Prunculețul să-și mai scape de la moarte n'a putut.
 Zi și noapte tot rugase, sfinți pe Maica Prea curată
 S'o ajute.

Chiar de dânșii ea nu fuse ascultată!..

Liniștită 'l sugrumă, apoi merge la culcare
 Singură vărsând văpae și strigând în disperare :

Du-te cavaler al modei, acolo unde-i o jale ;
 Unde azi se 'ncununează fapta tinereței tale ;
 Mergi, dreptatea e cu tine,

Urcă scara în cântări :
 Unde-ai semănat rușinea, du-te după desfătări.

17 Iulie 1901.

BETELE LUI DRĂGAN

Leana, fata lui Călin,
Se topea după Drăgan,
Și mai bine de un an,
O ducea într'un suspin.
 Biata fata lui Călin !...

Taci, surată, nu mai plânge
li ziceau cu toți la clacă ;
Dar, sărmana, cum să tacă ?
Pe flăcăi la oaste'i strânge
 Leana cu obidă plânge

După gură, după plete,
După vorba lui Drăgan,
Lacrămi a vărsat un an,
Apoi a țesut ea bete
 Din plăvițele lui plete ;

Ca să-i treacă ei de dor
S'a încins peste mijloc,
Ele o dogoreau cu foc ;
Dar de dragul betelor,
Fetei i-a trecut de dor...

Ea la horă, când se duse,
Dete betele lui Dan,
Tocmai atunci sosi Drăgan ;
Când voinicii toate'i spuse,
Lui nădejdea i se duse :

— Leano, fata lui Călin,
M'ai uitat cum văd pe mine.
Glonțul ăsta? E pentru tine,
Mori... Băui destul venin
Pentru fata lui Călin !...

1904 Febr.

E U ?...

Am trecut prin astă lume ca și cel mai vitreg fiu
Și din cele petrecute azi nimica nu mai știu,
De nimica eu d'acuma nu mai am să mai mă tem ;
M'am deprins cu chinuirea, nu mai plâng și nu mai gem,

Mi-e streină omenirea, n'am nici prieteni, nici dușmani ;
Nu mai vreau nici fericirea...

Stingă-se ai vieți-mi ani.

Mă sdrobească crud moarte, iată-aceea ce doresc,
Căci trăesc ca stânca, rece acum toate le privesc,

Ca și cum aș fi străină și de cer, și de pământ,
Ca și cum — de veci — sunt pusă sub o peatră de mormânt.
Cum voiți acum, îmi spune-ți, într'alt fel ca să mai fiu,
Prigonită când eu fost'am ca și cel mai vitreg fiu ?

D'am muncit, îmi fuse sporul ca și praful risipit,
D'am zâmbit, cu mii de lacrimi, răsul meu l'am răsplătit ;
Iar în peptul meu iubirea a sădit atâta chin
Că la idoli vreau mai bine de cât ei să mai mă'nchin.

Pesimiștii toți din lume n'au gustat mai mult amar
Decât cel ce eu gustat'am din al dragostei pahar ;
Nimeni n'a simțit, ca mine, gelozie și dureri,
N'a trăit — o viață 'ntreagă — vitreg fără mângâeri.

* * *

Optimiștilor ?

Li-e lesne să găsească traiul lin ;
Când ei nu știu ce 'nsemnează : disperare și suspin ;
Lacrămile ce 'nsemnare au pe chipul întristat
Și ce urme lasă vremea într'un suflet desgustat.

Cine n'ar voi pe lume numai căi de trandafiri
Și hamacuri de mătase legămate de zefiri ?
Dar, copiii firei, unii sunt iubiți și răsfățați ;
Ear alții, fără de vină, pier de soartă sugrumați.

M'am deprins cu greul vieții,

Ca și cel mai vitreg fiu
Nici de cele petrecute, azi nu vreau ca să mai știu ;
Ear pentru c'am fost născută sub o stea fără de noroc ;
Până și d'a mea simțire voi căta a'mi bate joc !

Martie 1893.

LEANA ȘI FLORIN

Spre apus de stânca 'naltă, unde râul lin cotește,
Lângă paltenu' cel falnic o covergă se zărește :
Ea din vreascuri e făcută, cu rogoz e învelită
Și cu dragoste curată peste tot e împrejmută ;
Leana, fata cea frumoasă, înlăuntru locuește
Cu Florin, pescarul mândru, ce pleacă la prins de pește ;
El, sărută pe Lencuța, își ia mreji își ia și plasă,
Luntrea 'și mână 'n susul apei, eară gândul în spre casă.
Cum pornește, peste unde, tulburi valuri se ridică,
Toarnă ploaia cu găleata, Leana tremură de frică ;
Stă pe gânduri...

Pân la ziuă ochii în gene, ea nu dase,
Căci, pe prunt, încremenită, pe iubitu-i așteptase ;
Ascultase noaptea întregă ca s'audă de isbește,
Apa, luntrea mult iubită și pe Florea de sosește.
Pe Florin, iubitu-i mire ;

Ah ! La fie ce mișcare,
Tot crezând că este dânsul, d'un fior mereu tresare.
Umbra, cât de mititică, ce vedea în zarea 'ntinsă,
Tot îi măgulea nădejdea și dorința ei nestinsă :
— Este el, eată-l că vine și se netezea pe frunte ;

Ii părea că se desprinde de prin neguri, că'n spre punte
 El aleargă, căci furtuna, peste fire se lăsase
 Și că limpezita apă, albia 'și turburase.
 Se va 'ntoarce, se va 'ntoarce, își zicea în gând copila
 Și spre umbra lui pornea, rușele ei, fiica, mila;
 Insă umbra tot pierea
 Și Florin nu mai sosea !

.
 Este Luni de dimineață, Leana fuge 'n disperare,
 Trece puntea, peste gărlă, merge drept la vrăjitoare;
 Mai nainte d'a ajunge chiamă, strigă ca să iasă,
 Prea meșteșugita babă și cu dar cărturăreasă
 Ce 'n pustie duce smei, cată fetelor în stele;
 Le desface chiar de dragosti, d'apucate și de Iele.
 Intr'o mână ține semnul ca să pună peste carte,
 Iar într'alta e paraua de argint, să aibă parte
 Ce o gândi să se 'mplinească și să-și facă Domnul miia
 Să asculte vrajba babei și s'ajute pe copilă.
 Cum aude, vrăjitoarea, din culcuș în grabă sare,
 Cum ascultă păsul fetei, ochii 'ndreaptă către soare;
 Face cruce și 'ngenuchiă, tot descântă, tot șoptește,
 Apoi cărțile 'ntinde, Leanei ast-fel îi grăiește :

— Steaua ți-a fost norocoasă,
 Un noroc... de necrezut,
 Ea pe cer era frumoasă,
 Dar... aseară a căzut.

Drumul tău e-o lungă cale,
 Lung fără de sfârșit;
 Parcă pieri d'amară jale...
 Crai de verde a murit !

— Nu se poate, babă slută, strigă Leana speriată
 Și răcnește, ca leoaică, să-i vrăjească încă-odată :
 — Mai descântă tu acuma cărțile, cum știi mai bine,
 Căci de nu, spurcată fiară, rău va fi ș'amar de tine.
 Baba, cată trist la dânsa, din ochi lacrimi stă să-i pice,
 Ear la vorbele copilei, ghicitoarea astfel zice :

— N'ai făcut adânci păcate ;
 Dar... ce-i scris nu ocolești ;
 Tu, ai clipe numărate,
 — Vezi, de val să te ferești.

Tu, n'ai zile, te vei pierde,
 Uite cărțile colea ;
 După craiul cel de verde
 Te vei duce fata mea !

Ca nebună Leana sare, spre bătrână se repede
 S'o sfărame ea voiește, dar în fața-i nu mai vede
 Decât valurile apei... Ea, spre dânsese pornește ;
 De-o mare bucurie, calea parcă nu-i sporește...
 Surâzând s'aruncă în unde... Leana pe Florin zărise,
 Pe Florin, ce noapte adâncă, despărțit de ea, pierise !

Aprile 1886.

CÂNTĂ LĂUTARE

Cântă lăutare Doina oboșiților de viață,
Căror soarta nu le știe, nici de nume, nici de față.
Cântă lăutare Doina, muncitorilor bolnavi,
Ce's în fabrici, în spitale, ce's – în veci – durerei sclavi...

Doina fetelor pierdute, a orfanilor o cântă,
Tot ce omenirea asta zilnic roade și frământă !..
Cântă lăutare Doina *pariei* de pe pământ,
Cari 'ndură o moarte vie, mult mai tristă ca'n mormânt.

Pune pe coardă durerea... tocmai cum e ea de vie ;
Poate vei putea aduce tu în lume Armonie ;
Lăutare... Zi să treacă cântu-ți dincolo de stele
Poate Domnul auzindu-l mântui-ne-va de rele.

Lăutare, încă-odată zi tu Doina românească,
Ascultând-o chinuiții, poate or vrea să mai trăiască...
Fără Doină ne e mintea întristată și pribeagă ;
Când s'aud eu *Doina Păcei* 'n România mea întregă ?...

Aug. 1918.

NU TE MÂNIA PE SOARTA

Ficei mele Zoe Tomellini

Nu te mânia pe soartă Şi nici n'o mai blestema;
Căci mereu rămâne aceeaşi, tu n'o poţi îndupleca...
Ea din caerul veciei, firul vieţii noastre toarce
Şi la plângeri, nici urechea nu ş'o pleacă, nu ş'o 'ntoarce.

Iar de'i strigi: O soartă, soartă, te îndură şi de mine;
Râde iar cântarea-i stinsă nici c'aruncă în spre tine.
Tu priveşti cu groază atuncea spre făptura de aramă,
In spre oarba ce'n neştire firul vieţii ţi-l destramă...

Ce să sperî delă aceia care'i surdă oarbă, mută,
Ce'i bătrână ca şi lumea, dar pe faţă n'are o cută?...
Ce s'aştepţi delă ursita ce nu ştie alt să facă
Decât să sfărâme iluzii şi ca Sfinxul apoi să tacă?...

Nu te mânia pe soartă, în zadar n'o blestema;
Sfinxul e în veci acelaşi, tu nu-l poţi îndupleca.
Nodurosul fir al vieţii, în neştire ni 'l tot toarce,
Cine la plângeri urechea îşi mai pleacă ori ş'ntoarce?...

9 Iulie 1912.

VREAU TACEREA

Vreau tăcerea din morminte,
Vreau a pietrelor tăcere,
Pasărele s'amuțească,
Râul din murmur să stea ;
Lună, stele să s'ascundă,
Soarele s'aud că piere,
Că s'a vestejit și nukul,
Nukul care ne umbrea.

Să s'acopere poteca,
Unde avem noi întâlnire,
Cu mohor și pălămidă,
Și cu ierburi de urât,
Lăvicioara să se frângă :
Jurământul de iubire
Stinsu-s'a, ca blânda floare,
Sub un cer posomorât.

Sinaia 1889.

B U N I C A

- Ce tot vă strângeți lângă mine,
Ca puișorii cei rebegiți?
Duceți-vă la învățătură,
Mâine la școală ce o să știți?
Mergeți d'aici cei fără minte...
- Dar eu, bunico, nu'nvăț, n'ascult?
La mine dar din toți nepoții,
Au nu să cade să ții mai mult?...
- Ba da, ba da...
- Atuncea spune
Cine a cântat, când m'am născut?
- Când te-ai născut?... Păi, cucuveaua
Bătu-o-ar vina... Când a tăcut,
Tu Dișo ai plâns și cântarea
Ai îndreptat-o în spre focul
Ce ardea în vatră... Ursitoarea
Îți sugrumă atunci norocul !...

Când te-ai născut eram voioasă,
Am pus pe tăvă: merinde, flori,
Și candel, grâu, și vin, și sare,
Și îi și strae la Ursitori;

Că tu veniși în lumea asta
P'o zi de toamnă, ploua potop!..
Și... Să-ți mai spun?... O cucuvae
Cânta amarnic în vârf de plop...
„Ce-ți este scris, ți-e pus în frunte
A zis Ursita, apoi s'a dus...“

- Plângi, buno, plângi și furca-ți pică?
Nu-ți mai sporește firul pe fus?
- Vezi tu că plâng, căci Ursitoarea
Cu viața ta 'și făcu jocul,
Intrând la noi luă: vin, merinde
Și-ți sugrumă fată norocul!..

6 Martie 1916.

SCÂNDURA

Despicată din desimea brazilor din vârf de munte,
Scândură, ești stăvilarul dintre azi și viitor ;
Între viață și 'ntre moarte, ne'ndurătoare punte
Peste care, d'o potrivă, calcă orice muritor ;

Fără drepturi de putere, de mărire or de stare...
Tu îngădui pe ori cine și îl porți în spre mormânt
Și, când nici visăm de moarte, tu ne suni în depărtare,
Ne amintești că noi nu suntem de cât bulgări de pământ !

Când speranțe și iluzii peste chip ni se resfață
Socotind că vecinicia nouă aicea ni s'a dat,
Tu, sosești cu nepăsare... De p'a oamenilor față
Le iei vâlul ca să'și vadă golul cel nemăsurat.

Ranguri, frumuseți și lauri, tu le-aduni și numa 'n tine
Se 'nchide toată mintea peritoarei omeniri ;
Scândură, tu ești limanul de odihnă și orice bine ;
Căci cu tine 'și iau sfârșitul uriașe pregătiri !

Când greoiu țărâna cade pe sicriu și-a gol răsună
Noi ne măgulim și credem că prin moarte dobândim,
Vecinicia cu altă viață, mai tihnită și mai bună;
Nu de geaba regi ai lumii de a pururi ne numim.

În zadar zidim speranțe, ne clădim o nouă viață...
Candela ce-i stinsă aicea, mai s'aprinde undeva?
Peste sufletul ce piere e întinsă o neagră ceață:
Florilor, în Primăvară, le e dat a s'arăta!

Însă noi, ce stăm în lume, despărțiți pe neam, pe clase,
În pământ vom râde vecinic, trist, or vesel, mare, mic,
Acolo vom ști că suntem toți din carne și din oase
Și că vermele e rege eară omul un nimic!

3 Februarie 1887.

PESTE UN VEAC

SATIRĂ

Gânduri, gânduri svânturate, de ce lumea ocoliți ?
Mai rămâneți liniștite, ce atât vă obosiți ?
Vă frământă viitorul ?... El reiese din trecut :
A schimba voi mersul lumei, e dor zadarnic și pierdut ;
Unul să 'ndrepteze lumea oare-când s'a încercat
Și acela, drept răsplată, a murit crucificat!..

Omenirea ?... Sigur, alta o să fie peste un veac,
Cei cari vin 'n urma noastră, vor găsi la toate leac ;
Născoci-vor aripi, vele, ca să sboare tot mai sus ;
Impărații da-vor mâna : între domni și al său supus
Va domni o pace mare, vor fi țări făr' de hotar,
Zile negre și nefaste, șterse or fi din calendar.
N'o să fie, cum e astă-zi, când ca fiare noi trăim,
Când chiar gloria străbună întinăm, nesocotim.
Mama lui Ștefan Cel Mare ? E o crudă pentru noi,
Căci 'și-a îmbărbătat feciorul să se ducă la războiu ;
Ce barbar !...

Și ea, Despina a lui Neagu Basarab,
Caracter avu și aceasta ?

Ori capriciu, prost și slab ?
Auzi, sculele să'și dee pentru sfinți și mănăstiri,
Zic Irozii de acuma... Oh ! Ce proaste îngărdiri !
Firea-i de veci întocmită, noi suntem ai ei copii :
Jos altare d'aurite ! Nu mai vrem noi jucării.

Dărnicia-i slăbiciune, dând, noi chiar ne umilim,
 Piară vremea cu agii și cu sfântu-Ierusalim!
 Nici Vlădică nu mai ține la canoane și la post;
 Cine crede în sfânta cruce, e bigot, sărit și prost.
 Ast-fel suntem.

Povârnișul unde mergem e vădii;
 Viitorul? De pe-acuma, este bine dovedit.

* * *

Peste un veac, întreg norodul va fi numai frumuseți,
 Toți cu titluri d'o potrivă, toți avuți și toți semeți;
 Răsăritul cu apusul o să fie la un gând,
 Proletarii cu magnații, vor ședeă p'o treaptă, 'n rând.
 O să piară de pe lume tipuri, ca bancheri, misiți,
 Mutre strâmbe, deochiate, de nerozi și de tâmpiți;
 Lumea întreagă o să fie un locaș curat și sfânt;
 Inghițiți de vii ei fi-vor, să se curețe-ăst pământ.

Căsnicia?... O s'ajungă legătură cu contract
 Și făcută, și stricată, ca și cel mai simplu act;
 Nu temeinică și sfântă cum se știe din bătrâni,
 Ci vremelnică, neroadă; soții ori fi ca niște câni.

Tații? Or ședeă acasă. Mamele? La tribunal;
 Va fi dulce tihna casei, n'o va bate nici un val:
 Ș'unde pui că din desbateri, din tribună, o femei,
 Oratori veți naște toate pe ai voștri mititei,
 Invăța-vor ei o limbă: cu discursuri, proceduri,
 Cu partide de tot felul, cu ne mai sfârșite uri,
 Până și'n potrive voastră, cari astfel 'i-ați crescut,
 Cari v'ați uitat menirea, sex și suflet v'ați pierdut.

Adultere și divorțuri, nici că s'or mai pomeni;
 Oamenii, trăind d'a valma, cinstea casei vor huli.
 Imitând, ca și maimuțe, rele de prin alte țări,
 Ce la noi progres se chiamă, iar acolo desfrânări;
 Cine știe viitorul, peste un veac, ce-o inventa;
 Pentru care nebunie, fiu de fiu, s'o sbuciuma.

Cât aş vrea, din morţi, atuncea să mai pot să mă trezesc,
Fericirea omenirei să înţeleg, că dovedesc.
Oare ?...

Decepţionistul, filosoful pesimist,
Vor găsi şi-atunci pământul, tot sălbatec şi tot trist ;
Dar ţărâna mea, uitată, o să fie floare, ori bozi,
Nici atunci nu va înţelege aste cete de Irozi,
Cari alung şi zi, şi noapte, înţelesul dovedit
Şi croesc la legi neroade, legi ce sunt de 'nebunit!..
Apoi cum să nu se stingă, unul pentru că e nor,
Altul, pentru-că e soare, în coprinsul tuturor ;
X. că nu vrea să lucreze, Y. că n'are para
Şi că Z. avea destule, dar să-i dea nu se îndura.
Poate doar socialiştii, pân' atunci, vor isbuti
Dela harnici să ia munca şi între leneşi a 'mpărţi

Şi o să fie neamul, clasa d'o potrivă... iar câştigul
Retezat întocmai cum îi, în băltoace ţipirigul.
Nu va trece nici la unul, nici cât vârful cel de ac ;
Asvârli-vei gologanul, negăsind nici un sărac,
Tu, cel ce-odinioară nu puteai să te streкори
De milogi de toată mâna, cari te îmbulzeau ca ciori !
Toţi cu drepturi, toţi cu vază, toţi în mâni cu vr'un ciolan,
Va peri şi chiar cuvântul de netrebnic, de golan.
Să mai vezi ce bucurie o să fie pe calici,
Când cei mari vor sta la umăr, d'o potrivă, cu cei mici...

* * *

Dar ogorul ?

Va rămâne, sterp atunci, înţelenit?...
Nu, ara-vor împăraţii, căci destul s'au odihnit !

Ianuarie 1891

MÂNGAIEREA VOASTRA D'ASTAZI

Mă 'ntrebați de ce îmi este sufletul atât de trist;
Dupăce-am suit Calvarul ca nevinovatul Crist;
Când vedeți că n'am putere, nici să plâng, nici să mai gem.
Mă lăsați...

De fața voastră chiar ajuns'am să mă tem.
Cine sunteți?...

Ce vă pasă de sunt tristă sau de râd?
De compătimirea voastră nu vedeți că eu surâd?...
Vă e falsă cuvântarea.

Tot ce-mi spuneți sunt minciuni,
Șir n'aveți de fel la vorbă

Parc'ați fi cu toți nebuni.

Ce 'mi descrieți viitorul cu culori atât de vii?
Spuneți, spuneți aste basme la nevinovați copii.
Voi cercați să dați acuma vieții mele mângâieri
După ce e făurită din amaruri și dureri?
A! fugiți... Zadarnic mierea o turnați peste pelin,
Căci amarul e mai tare...

Suferințele ? S'alin

Până nu pătrund în suflet, altfel totul e 'n zadar:
Mângâierea voastră d'astăzi, nici vreau s'o ascult măcar.

15 Octombrie 1893.

SCRISOARE

Sorei mele Teodora Dudău

Mă întrebi, iubită soră, de mi-e traiul bun sau rău ;
D'am mai scris vr'o poezie.

Dar, draguță, gândul tău,
Precum văd se tot desfată, întorcându-se 'napoi :
S'a dus vremea cea de aur ce trăit-am între voi !..
De sub sfărâmate coarde, când eşit'a vre-un vers,
Ce mai poate spune un suflet, când iluzii i s'au şters ;
Când, c'o judecată rece, el nimicul a pătruns
Şi — în urmă — lacrimi n'are să se plângă în de ajuns ?
Pustiţi, când sunt de flăcări ce, rămâne din vulcani ;
Pe decepţii, când înnumeri, ce s'alege d'ai tăi ani ?
O ! E moarte viaţa care poartă dragostea calău !..
Tu văzut-ai, vre odată, maluri rupte d'un pârâu ?
Curg molatici, argintoase, a lui unde abia s'aud,
Dar, în ape liniştitе, câte oare nu s'ascund !
Ear tu caţi ca într'o oglindă, ba culegi pe prutu-i flori
Şi 'mpleteşti cununi frumoase pentru mândre sărbători ;
Făr-de-veste, furioase, eată-le sosind acum
Sfărâmând, nemilostive, tot ce aflu într'al lor drum...
E grozav, dar înţelege :

Mult mai trist, mai pustiit
De cât ţărnul stă — în lume — sufletul ce a iubit !..

* * *

Oh! Am stat și pân la urmă, ca împetrită am numărat
 Zi cu zi, oră cu oră, cum s'au stins s'au spulberat
 Și iluzii, și credință, ș'ale mele visuri

Tot :

Că 's bătrână de durere a 'nțelege azi mai pot!
 Scepticii, cu suflet rece, râs'au poate d'al meu plâns;
 Râd și eu, ba râd cu lacrimi,

Azi când gândurile am strâns;

Când, din zi și până'n noapte, viața ca și ei îmi trec
 Ca să-mi zică: *Ești cuminte,*

Ei ce'n nesimțire înec,

Tot ce-'i nobil, tot ce-'i mare;

Ear întregul lor avânt

Se încheie în stomahuri, sau în *bani* într'un cuvânt!
 Ce să scriu?

Dintr'a mea peană, curge acum numai venin,
 Dragoste, Dumnezeire, nu cunosc;

Azi mă'nchin

Numai Nepăsări oarbe;

Fericit e cel nebun;

P'ășa drum mărgăritare, cum vrei tu să mai adun?
 Lasă-mă, mă dă uitărei, nu'mi mai cere ca să scriu,
 Sunt ca moartă:

Trist-e glasul ce răspunde din sicriu!

11 Aprilie 1890.

DIN VREME

Dungi d'adâncă suferință peste fruntea mea s'așterne,
Mintea mi se obosește... Zilele, povară 'mi sunt!..
Anevoe sboară timpul, anevoe anii 'mi cerne,
Tâmpla abia îmi cărunțește!..

Oare eu p'acest pământ
M'am născut pentru vr'o țintă, am venit cu vr'o menire,
Lumea nu era să fie făr de mine tot ast-fel?
Ce mai folosește astă-zi un atom în omenire?
Ce 'nsemnare să mai aibă viața mea,

Spre care țel

Să 'mi îndrept acum cătarea și către care himeră
Să 'mi mai port eu oare gândul și speranța mea să leg?
Unde este Primăvara, florile de p'astă sferă.
Unde-i dorul, fericirea, spuue-ți-'mi eu ce aleg?
Chinuri ?

Ori cine puse lângă aceia ce suspină,
Fluturi, zori și blândă lună, păsări, râuri, stele, cer,
Pentru-ce amorul gingaș și vii raze de lumină,
Dacă sufletul mi-e rece, ca 'ngiețat de asprul ger?
De ce inimă, simțire, inclinare și dorințe

Pus-ai Tu, Mărețe Doamne, într'un bulgăre de lut ?
Indoială, întristare, chinuri și nesocotințe
Le ai mai scos din întuneric...

De ce Doamne, m'ai făcut ?

Sau ți-a trebuit un sfetnic ca să aibi de jucărie
Și 'n moment de rătăcire în neștire ai zidit
Apoi l'asvârliși pe lume. — Din a cerului tărie
Nu mai căutași la dânsul.

Tu uitași cum l'ai clădit !

* * *

Doamne n'asculta supusul, care o clipă te hulește,
In seamă nu lua durerea dintr'un suflet omenesc ;
Dar ridică-'l, de-i putință, până încă nu'l zdrobește
Desnădejdea și urâtul :

Lor mi-e groază să'l jertfesc !

Febr. 1887.

ARMONII FALSE

SATIRĂ

Unul plânge, altul cântă, în concertul omenirii...
A! Ce armonie falsă e coprinsă 'n tactul firei.
Doamne !...

Tu ești autorul simfoniei nesfârșite ?
Tu ai născocit acorduri, triste, anoste, greșite ?
Cine-ar trebui să plângă, râde-aici și jubilează ;
Amărât 'i dreptu 'n lume, plânge vecinic și oftează.
Vecinic suferința crudă 'ncătușează a lui ființă ;
Soarta pare-că de dânsul, nici mai are cunoștință ;
S'a certat cu el norocul, l'a urât chiar fericirea,
I s'a pustiit și suflet c'a sburat din el iubirea !
Vr'o nădejde ?...

Nu mai are nici de rău și nici de bine,
Printre vii nici el nu știe care-i bunul ce'l mai ține,
Care e scopul, care-i ținta, vieții lui nesocotite ;
Pentru-ce Dumnezeirea dă la zile fericite
Celor ce urăsc dreptatea ?

Pentru ce-aceia cântă ?

Armonia-ți, câte-o dată, Doamne, rău mă înspăimântă.

Ăst concert, compus de Tine, nu Te asurzește oare ?
Tactul nu-e cu puțință, într'alt fel să se măsoare ?
Să mai dai o notă tristă, Celor cari jubilară
Ș'una veselă acelor ce mereu tot suspinară!..

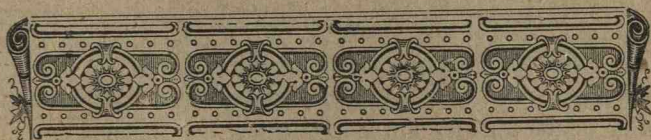
Ți-e barbară armonia, crede-mă, Maestre, veche ;
Simplii muritori și nouă ne-a dat groasnic prin ureche ;
Wagner, d'ar trăi, Te-ar pune, contra-punctul să'nveți iară ;
Armonii să pui ca dânsul și'ntre boii cari sbiară,
De și pare-că cu dânșii Te-ai purtat mai omenește!..

Animalul ?

'I mai ferice, căci nici speră, nici iubește ;
Nu vrea glorii, nici avere, iar invidie nu are ;
Armonia vieții, Doamne, Tu ai pus'o între fiare ;
Nouă, regi ai lumii, nouă, ne-ai dat chinul moștenire
Și greșind maestre-acordul, opera îți-e jelire !..

7 Martie 1895.

PROH PUDOR!...

SATIRĂ

Omule, în omenire, care este al tău mers ?
În ce pui tu fericirea, cum o cânti ?

Pe care vers

Îți arăți tu întristarea, ura, dorul sau iubiri ?
Ce te leagă, ce te ține în mijlocul astei firi ?
Spune tu, momie neagră, ce te-atinge și ce vrei ?
Cerule, apa sau pământul, care din aceste trei
Locuiși din începuturi de pari astă-zi strămutat ?
Proletar ai fost aiurea, ori fecior de împărat ?
Cum de nu te 'ncape locul, când ești atât de pitic
Și la fapte și la gânduri ?

Pentru-ce nu spui nimic ?

Taci ?

A... Fiară blestemată, tu pe toate-ai întrecut ;
De ce tremuri și acumă ești sfios și-atât de mut ?

Negru 'ntocmai ca păcatul este vecinic al tău cuget
Și 'n loc de cuvânt în gură, ai un hohot, ai un muget.

Glasu-ți sună a bocire de 'ntristată cucuvea,
 Il târăgăești a lene, singur tu nu știi ce-ai vrea.
 Nici odată bucuria într'al tău suflet n'a pătruns ;
 Tu îmi pari ca și sobolul, care stă de soare ascuns.
 Dacă râzi, îți este râsul, searbăd, fals și rânjitor ;
 Mult mai mult ca-al panterei este el de 'ngrozitor.
 Ești tiran care din lume s'ar cădea de veci să pieri,
 Căci zadarnic stai într'ânsa...

Ca și cum născut de ieri ;
 N'ai fi 'n stare tu nici bunuri și nici relele s'alegi.
 Care ți-este dar menirea ?...

Crudele-ți fără de legi
 Să răsfrâng d'acum asupra-ți,
 Neștiința-ți te-a coprins.
 Singur omule desgustul tu în suflet ți-ai aprins,
 Singur vrei domni pe tronul ce-i făcut din limbi de șerpi
 Și veninul tău să nască fii răsvrățitori și sterpi
 De iubirea lor de țară, de avânturi, de mării,
 Fii cari plamădesc în suflet și mai negre uneltiri
 De precum, în mintea voastră, voi vr'odată ați făurit,
 Voi păgâni, făr de credință, carii după nici un rit,
 Schinguiți a voastre trupuri

Chiar cu voi fiind tirani
 Și tot visul nu vă este de cât : aur, aur, bani !...

Martie 1887.

ISUS LA GETSIMANI

Inspiră-mă Isuse azi ruga ta să cânt,
O tu ce ești mai mare, în cer și pe pământ;
Ce te 'ntrupăși din Domnul și slăvile cerești
Lăsași venind să vindeci durerile omenești.

Tu îndurata-i moartea, Mărite 'nvățător;
Dar ai iertat, căci pururi ai fost îndurător.
Fă lira-mi să vibreze de sfinte melodii
Iar glasul-mi să pătrundă a cerului țării.

Și străbătând la tine, credința-mi să 'nțelegi
O dătător de viață și de 'nțelepte legi...?
La ruga ta păgânii azi tremur ascultând,
De spaimă li se pierde și minte, și avânt.

La cărturari o groază în piepturi le-a pătruns,
De față-ți, farisei, în peșteri s'au ascuns.
S'au dus vrăjmași și Iuda să moară în pustiu,
Când zisa-i: *Doamne, iartă-i, căci ei ce fac nu știu!...*

Păstor dibaciu, din fiare făcut-ai blânde oi
Și pacea și credința, adus-ai între noi.
Ca tată d'opotrivă pe toți tu ne-ai iubit,
Din strămoșasca vină, murind, ne-ai isbovit.

Cuvântul ți-a fost armă, cu el tu ai învins;
 Necredincioșii plâns'au, când viața ți s'a stins.
 Au tresărit sutașii, când groapa ți-ai lăsat,
 De raze ei orbit-au, la cer când te-ai înălțat.

* * *

D'acolo asupra noastră tu pururi să veghezi;
 A biruinței cale mereu să luminezi.
 Ne adună pe toți frații odată la un loc,
 Dreptatea fă să iasă acum de sub obroc.

La Getsimani ruga-ți s'o 'ndrepti în spre țării
 Ș'acestei țări, o Doamne, să-i dai și bucurii;
 Căci veacuri ei, vrăjmașii, veninul și amarul,
 I-au tot turnat ș'acuma rău s'a umplut paharul!..

Ne fă toți laolaltă ca să pășim mereu;
 Căci despărțiți ne-e traiul neliniștit și greu.
 Ne umple tu de raze, speranțe și avânturi
 Ș'ai nației apostoli, ca mine, toți în cânturi

Te vor slăvi Părinte, înalt și 'ndurător,
 Căci ai scăpat de chinuri, al Daciei popor
 Născut din viță mare, din prețios lăstar,
 Ce pururi, dela tine, ceru: Vechiu-i hotar.

16 Aprilie 1915.

INTRA... TE AȘTEPT

La poarta mea au cine bate
Atât de tare și de târziu?
Cine mai e ca să-și aducă
De mine aminte?... Nu se străbate
Așa de lesne într'un pustiu !..

Să calce 'ncet, oricine este,
Și înapoi el să-și ia drumul...
Această casă e de poveste,
E blestemată... Din ea nu ese ;
Decât scânteii pe coș și fumul.

Fugiți sburați, ca o săgeată:
Aici închis este Destinul
Și el mă ține 'n lanț ferecată
Imi umple cupa merșu cu-amaruri
Și-mi poruncește să-i beau veninul.

* * *

- La poarta mea au cine bate
Așa târziu... Ce căutați ?..
- Nu ne cunoști? Doar suntem frați ?
- D'acum nainte voi mi-aveți grijea ?
Mila — în voi — târziu străbate !..

— Sunt eu Filin deschide-mi mie,
 Căci vreau la sânu-mi iar să te strâng,
 Să mergem iar prin lan, câmpie,
 Pe lângă lacul neted ca oglinda,
 Sus pe la stână, zăvoi, ori crâng.

In ochii tăi vreau să văd încă
 Raza întreagă a fericirii
 Nu sta înpietrită, nu, ca o stâncă ;
 Iubita mea, vin de deschide
 Vreau să-ți cânt iar : *Doina iubirii!*...

— Nu pot căci rana tot sângerează ;
 Din ceasu 'n care m'ai părăsit,
 Ceva atunci se rupse în mine,
 Cu deamănuntul, toți cercetează
 Rana dar leacul nu s'a găsit !...

Și noaptea plâng de disperare,
 Și ziua gem și pumnii strâng ;
 De prin ungher Destinul zice:
 «In lume cine, cine-e ferice ?
 Și împărații ca tine plâng !..»

Și când 'i arăt unde e rana
 Parcă e milă d'ășa arsură
 Destinul întreabă : A cui e vina ?
 Mi-apăs pe suflet, mi-apăs pe gură,
 Cât pot ascund numele tău !..

- La poarta mea au cine bate
Așa de tare și de târziu ?
Cine mai e ș'aici străbate cu luare aminte ?
- Eu sunt, eu moartea și sunt grăbită...
- Intră, te știu...

Intră... Te aștept d'atâta vreme,
Mă vei scăpa tu și de Destin,
De toți ce acum vor să mă cheme...
De toți aceia cari 'n a mea cupă
Mi-au picurat mereu venin...

La sânul tău atât de rece
Găsi-voi poate dulci mângâeri ;
In lumea asta și rea și crudă,
Firile alese, n'au ce să cate,
De naște vruna — e pentru dureri !..

Dec. 1917

SUNT CAIN

Sunt din rasa care 'n lume a venit spre prigonire ;
Rasa *Cainilor* veche, cu altarul jertfei stins ;
Rasă împinsă în spre crime, în spre pismă, răsvărire
De ei *Abelii* ce ura, în veci, în suflet ne-a aprins.

Sunt din ceata celor cari se târăsc ca viermii 'n tină,
Disperați, cu moartea 'n suflet, cari se sting ne înțeleși ;
Cari 'n viața lor n'avură, nici măcar o zi senină ;
Cari însă, peste groapă, vor trăi între aleși.

Sunt *Cain*, ei, ce vă pasă și ce mai vreți dela mine ?
N'am credință. Sfinți, arhangheli, serafimi ? Nici nu exist...
Da!..Căci n'au gândit - pe lume - să'mi trimeată nici un bine,
Nici preface ei poemul vieței mele, gol și trist.

12 Aprilie 1899.

VÂRTEJUL LUMEI

SATIRĂ

De dimineața și până 'n seară
Ca disperății tot alergăm ;
Ce o să rămână și ce o să piară
Pe urma noastră, nici că 'ntrebăm.

Destul că, vecinic, Vârtejul lumii
Ne poartă fără-de împotriviri,
Fără-de voință... Ca triste mumii,
Stăm în mijlocul acestei firi !

Oh ! Ce viață de chinuire,
Ce trai nemernic și înrăit ;
Amar ori dulce bem în neștire,
Numai să zicem că am trăit.

Ne trece vremea cu : somn, mâncare,
De ce la alta am cugeta ?
Și suntem oameni... ba chiar în stare
De false visuri a ne 'mbăta !

Cine nu-i geniu, cin' nu se cântă,
Cine născut'a făr' de talent ?
A!.. *Nemurirea* pe toți frământă,
Cine cu sine nu'i indulgent ?

Și, proști ori genii, tot ni se cade,
Umăr la umăr noi vrem să fim ;
Înțelepciunei, meritu 'i scade :
Ce nu pricepem desprețuim !

Azi castitate și modestie
Sunt vorbe goale făr' de 'nțeles.
Râde cocheta... ba 'ți spune ție,
Virtutea lauri că n'a cules.

Graba e'n toate, orice să face,
E 'n silă, a lene, făr' de folos ;
Nu știm ce cerem, nici ce ne place,
Ne pare viața chiar de prisos !

Aug. 1887.

UNDE ? DE UNDE ?

Se duse nourii... Ca marea lină
Se 'ntinde cerul, pe el plutesc
Blânde stele, a lor lumină
In lacul pacinic se oglindesc.

Firea adoarme, blând legănată
De boarea serei și de zefiri,
Legenda vieții e desemnată
Pe foi plăpânde de trandafiri.

Șoptește 'n taină privighetoarea
Un imn ceresc, solemn, divin,
Adânc uimită i-ascult' cântarea,
Mi plec genunchii și mă închin.

Firea tresare, iar gândul sboară
Mă poartă 'n grabă spre vecinicii:
— In neștiința ce te 'mpresoară
Tu omenire mult ai să fii ?

Ce însemnare să aibă viața
Țărână, spune-mi de ce trăești?
Când o să piară odată ceața
Ce peste minte o grămădești?

Tu judecată, când vei pricepe
Unde ne ducem, d'unde am venit;
Iar viața noastră de unde 'ncepe
Și unde s'afundă neconținut?

.....

Bolta-i senină și liniștită,
Pasărea 'ngână dulcele-i cânt,
Stânca stă mută și liniștită;
Iar cercetarea-mi zboară în vânt!...

LA COLUMNA LUI TRAIAN*)

Pietrele ?

Știam odată că sunt mute, nu vorbesc,
Însă tu îmi spui, Coloană, minunată povestire
Ce să plâng mă face, iată, să tresar de fericire.
Cum?... Trecură atâtea secolii ș'amintirile trăesc
Și mai vii în sânul celor cari atunci s'au înfrățit ?
A !... Grăește, tu ce veacuri, lor și nouă ne-ai grăit.
Spune că suntem d'un nume, d'o făptură și d'o mamă:
Glasul sângelui, la Roma, pe Români acum îi chiamă.
Pietrele ?

Nu mai sunt mute, ele, bronzul, cânt, vorbesc.
Iată aici cununa mândră, care dulce ne grăește ;
Spune că iubita-mi țară din nou astăzi se 'nfrățește
Cu cetatea cea Eternă...

Când din inimă pornesc

*) Versuri citite cu ocazia depunerii coroanei de bronz de către Români IN FORUL TRAIAN LA ROMA, în ziua de 12 Octomb. 1899.

Sentimente mari, frumoase, socotesc c'acel popor
Merită ca să trăiască...

Al meu glas, d'aici din For,
Il trimit eu țarei mele ș'o salut...

L'ai să feciori

Azi le zic : «P'alte coloane vreau să fiți nemuritori,
Vitejia voastră fie scrisă în argint, în aur,
Viitorul vă 'ncunune numai cu cununi de laur ;
Să slujiți ca moșii voștrii, pildă pe la toți dușmanii ;
Mari să fiți, cum știți că fură, Dacii toți și toți Români ;
Orice peatră să vorbească tot de fapte vitejești
Și să fiți, ca până acuma, fala țarei Românești».

Roma, 12 Octombrie 1899.

SIMFONII ANTICE

Omagiu fraților Italiani.

Ați sosit din culmi umbrite, de măslini și de castani,
Din câmpii cu orchidee, cu camelii și platani.
Vreți, să vizitați ogoare sterpe, triste și pustii,
Cum în «*Triste*» a spus Ovidiu, când călcă p'aici întâi.

Ați sosit din țara unde și-a dus pașii chiar Christos ;
Dela Tibru, care cântă 'n veci, cu valul lui spumos,
Epopeele mărețe ale neamului creștin ;
Dela Roma, Mama noastră, fala oricărui latin !

Ați venit dintre palate, dintre Foruri, Coloseu,
Ș'ați dat de iubirea caldă, ce noi vă păstrăm mereu,
De când *Aquila Romană*, aripi peste noi a 'ntins ;
Iar Traian, cu a lui spadă, a 'nsemnat acest coprins.

La legionari atuncea mândrul împărat le-a zis :
«Țara asta e bogată și frumoasă ca un vis,
N'are rodii, dăfini n'are, ci stejari și lan de grâu ;
In livada cât de mică, șerpuiește un pârâu.

Are aur, vii și codrii, are turme și cirezi,
Mii de flori ce le smăltează, câmpuri, dealuri și livezi,
N'are basilici și temple și nici Foruri ca la noi,
Are suflet și 'n colibe sunt tot cuiburi de eroi».

* * *

Cântă iacă-așa povestea de atâta amar de ani
Ș'o să cânte cât e lumea, neam de neamuri de Romani.
Mergeți fraților cu bine, *Simfonii antici* cântați :
Am găsit aici căldură și iubire ca la frați.

Buc. 20 August 1921.

OH! FUGIȚI..

Oh! Fugiți cu pilda seacă
Despre viața de apoi;
Totul meu unde-o să treacă
Dacă nu ear în noroi?
Incețați cu fericirea
Ce 'mi spuneți că am să gust
Peste groapă...

 In toată firea
Nu'i. - Trăește 'n raiu îngust.
Și ce-mi pasă?

 De 'i acolo,
Au să fie fericiți,
Cei săraci cu duhu, 'ncolo
Toți țipa-vor plictisiți.
N'am găsit'o în șoapta-i blândă,
N'am găsit'o 'n tainici seri,
Nici în floarea cea plăpândă
Din frumoase primăveri
Și voiți să cred acuma
Că locașul său e'n rai
Și că dânsa este muma
Urgisiților...

Bun traiu
Cel Prea-sfânt le pregătește
Celor ce-au fost prigoniți ;
Creadă-vă cine voește,
Pentru mine, voi mințiți !
Oh ! Fugiți cu pilda seacă
Despre viața de apoi ;
Cea d'ăicea ca să treacă
Dulce arătați-mi voi !

Mai 1880.

LA MORMÂNTUL LUI GR. ALEXANDRESCU ȘI M. EMINESCU

Improvizație cu ocazia pelerinajul Esperantiștilor la Belu.

Călcați încet să nu treziți din somnul lor poeții;
Nu le amintiți nimica voi. Nimic...

Amarurile vieții

Ei poate le-au uitat de mult ; din mintea lor perdură
Ce-au îndurat p'acest pământ și că pe ei nu-i cunoscură

Nici bogătași, nici cărturari, nici preoți, nici poporul!..
Ca viermii 'n tină s'au târât,

Mâhniți ș'au luat spre ceruri sborul!..

Vorbiți încet, nu turburați măreța Simfonie...

Pe harpe îngerești d'argint o cânt Aezi pe vecie!...

5 Mai 1913.

LA MORMÂNTUL DIDEI

A durere !.. Soarta ne-îmblânzită vru
Să-'ți reteze viața, să te pierzi și tu
Și 'n locașul vecinic pe veci să rămâi,
Tu, al vieți-mi bine, dorul cel d'întâi :
Copilașul mamei, puîșorul meu,
Tot te strig și astă-zi, dar pământul greu,
Mut e, nu răspunde la-al meu suspin !

Dusu-te-ai copilă, dar și viața mea,
A rămas d'atuncea, neagră, rece, grea
Și 'n zadar pe tine vreau să te zăresc
Ingerașe, 'n ceruri, und' să te gălesc ?
Copilașul mamei, puîșorul meu,
Tot te strig și astă-zi, dar pământul greu,
Mut e, nu răspunde la-al meu suspin !

Ah ! De văd copile, mici precum erai
Se aprinde 'n mine, dorul de al teu grai.
Dar țărâna surda cu lacrimi eu ud,
Vorbele-ți blajine, nu le mai aud.
Copilașul mamei, puîșorul meu,
Tot te strig și astă-zi, dar pământul greu,
Mut e, nu răspunde la-al meu suspin !

Când te-aveam pe tine, n'aveam nici un dor
Să te am o clipă, n'aș mai vrea să mor.
S'o curma atuncea nesfârșitu-mi chin,
Când va bate ceasul acolo să vin.
Copilașul mamei, puîșorul meu,
Tot te strig și astă-zi, dar pământul greu,
Mut e, nu răspunde la-al meu suspin !

Târgoviște 1886 Sept. 8.

POTOLIȚI-VA AVÂNTURI

Potoliți-vă avânturi dintr'un corp plăpând și mic
Ce-i înlănțuit de grije și legat d'acest pământ.
Potoliți-vă avânturi...

Viața?... Este un nimic,
Până să-i pricepem scopul, noi ș'ajungem la mormânt
Ș'apoi, cine vă dă vouă : pace, crezământ, răgaz
Să sburați prin sfere 'nalte, să trăiți precum vreți voi ?
In ce țeastă ați fost și lumea n'a făcut de dânsa haz,
Nu-a clevetit'o amarnic, n'a stropit'o cu noroi ?

Potoliți-vă avânturi, va să fim cu toți Irozi,
Nu te iartă nimeni, dacă cerci mai sus să te ridici.
Câte genii schinguite n'am văzut noi de nerozi ;
Piramide, câte n'au fost sgâriate de pitici ?

* * *

Smuls'am aripe d'avânturi și 'n pustiu le-am aruncat ;
Ear voi toți, bătând din palme, răs'ați și v'ați veselit
C'ați lucrat la vestejire, fără milă de păcat
Ș'ați făcut încă-o victimă...

Dar, pe chipul meu pălit,
Nu citiți câtă 'ntristare port de când vi sunt la fel
Și cât îmi înec obida cugetând l'al meu avânt
Și la viața-mi care curge, făr de visuri, făr de țel...
Vă blestem pe toți aceia, cari m'ați făcut cum sunt.

Constanța, 4 August 1892.

CERNELEI MELE

Neagră, cum ești tu la față
Este vecinic a mea viață
Și, cum scriu ce vreau cu tine;
Astfel soarta, rea cu mine,
Mă aruncă, mă sdrobește,
Tihna 'ntreagă îmi răpește;
Ea mă poartă precum eu
Te port cu condeiul meu.
Eu, cu tine îmi scriu chinul,
Soarta 'și varsă crud veninul.

Aș voi să scriu 'nainte,
Toate câte 'mi stau în minte,
Toate câte mă 'mpresoară,
Toate câte mă doboară,
Despre bune, despre rele,
Ce-i prin nori și ce-i prin stele
Ca așa să te sfârșesc,
Negru să nu mai zăresc
Și să știu, că pe pământ,
Zile negre nu mai sunt!

Noembrie 1889.

CEASORNICUL

Drag ceasornic, în spre tine
Ne 'necat eu tot privesc ;
Dar prea aspru către mine,
Eu acuma te gădesc.
D'alte vremuri minotarul
Imprejuru-ți îl rotești ?
Ce n'avut-ai oare darul,
Ceasuri bune să-mi vestești ?
Mi s'a spus adesea mie,
Că bați ceasuri de plăceri,

De iluzii, bucurie...
De ce 'mi sunt numai dureri ?
De ce ai fost ne-drept cu mine
Și atât de ne'ndurat ?
In zadar eu către tine,
Rugi fierbinți am îndreptat
Ca să'mi bați și ceasuri line,
Fericite, de amor...
Mai cer astăzi dela tine,
Ceasul ultim ca să mor.

15 Oct 1885.

ANULUI CE VINE

Ca și anul ce se duse,
De-i fi anule ce vii,
Du-te în adânci pustii;
Cel trecut vai, nu-mi aduse
De cât aspre vijelii.

Pe răboju-ți, pentru mine,
Dacă tu îi vrea să scrii
Fericiri și încântări,
Stai... Eu nu mai cred în bine
După atâtea sbuciumări.

An ce vii, nici o 'ndurare,
S'au dus visele-mi globii;
Vino vesel la copii,
Eu, pășesc cu nepăsare,
Peste a tale împărății!

Dec. 1889 Sinaia.

VREMEA TRECE

Eu văd acum cum trece vremea
Și'n urma ei cum cerne anii,
Cum spulberă și frumusețea,
Și vanitățile, și banii...

Eu văd acum cum sboară timpul
Și'n urma lor cum lasă golul ;
Iar noi, în lumea asta vană,
Lucrăm mai slab decât sobolul.

Tot rătăcim pe dibuite
Și nici cât el răsbum pământul.
Viața?... Se scurge, fără de urmă ;
Iar moșoroi ne-e mormântul...

Ferice'i numai acel ce vremea
O umple ș'are în lume țel ;
Cultivă arta și isbutește
Să lase o urmă și după el...

CARTE OARBA

Le livre de la vie est
un livre supreme.

Qu'on ne peut ni fermer,
ni ouvrir a son choi.

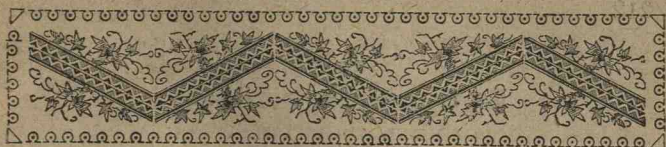
A. de Lamartine.

Cartea oarbă a ursitei, ce nu pot să te citesc
Sau prin farmec, prin minune, să te schimb precum gândesc?
A!.. Nu vrei a mea viață cum s'a scris să-mi tălmăcești,
Căci — de sigur — că de dânsa chiar și tu îngrozești.

D'ar fi pagine frumoase pentru mine într'ânsa scris,
Iadul ce eu port în suflet s'ar schimba în paradis.
Neștiință, Neștiință, lanț ce de lume mă legi;
A vieței mele enigmă, când ai oare să-mi deslegi?

Dibuind, ca și în noapte, calea 'n lume îmi urmez:
Iar din cele scrise odată, cu nimic nu îndreptez.
Jucărie a ursitei de avântul ei purtat,
Mă transport... iar moartea râde, râde 'n lume c'am sperat!..

LEGENDA NUFARULUI

Fost-a 'n vremea depărtată
O copilă de 'mpărat,
Ce sta în gânduri afundată
Și plângea ne-încetat.

Ascundea a ei durere,
Dar pe chipu-i ofilit
Se citea : nemângâiere,
Chin adânc nesuferit.

În zadar al ei părinte
Gându va a-i certa ;
Greu era a 'i da prin minte,
Pentru ce tot suspina.

Ar fi dat împărăție,
Sănătate și venit,
Sceptru, 'ntreaga avuție,
Dorul se îi fi potolit.

De la curtea sea pierise :
Și izbânzi, și bucurii,
Se părea că toți murise,
Ear palate erau pustii.

Dar, în răvărsatul zilei,
Curtea 'ntreagă asculta,
Glasul jalnic al copilei,
Care ast-fel cuvânta :

«Iartă-mă, o bătrâne tată,
Că pe fruntea ta am pus,
Neagră și urâtă pată,
Fecioria 'mi a apus !

«Iartă-mă, căci vai! Sunt mamă,
Fiul meu îți jur va fi,
Mângâierea-mi fără seamă :
Plânsul meu va conteni».

* * *

Cum aude împăratul,
Chiamă 'ndată al său popor
Și înconjurând palatul,
Dă poruncă de omor.

Dora copilașu'și strânge
Și 'l tot leagănă meru,
Spăimântată 'ncepe a plânge
Ș'a ruga pe Dumnezeu :

«Curmă Doamne a mea durere,
Scapă-mi pruncul de omor,
El mi-e ori ce mângâere,
Căci e fruct de-un dulce-amor!»

* * *

În grădina împărătească
Ca și marea stă întins,
Lacu-ursit ca să primească,
Două viețe ce s'au stins!

Unda mișcă line valuri
Și îndată apoi resar ;
Zori ce urc înalte maluri
Pe al Aurorei car.

Împăratu-abia plecase
Când, micuțul copilaș,
Dus de apă se schimbase
În dalb nufăr drăgălaș.

Ear, în unda cea spumoasă,
Trestia s'a arătat,
Mândră, înaltă, mlădioasă
Ca și fata de 'mpărat.

De atunci, în miez de noapte,
Peste luciul întins,
Se aude triste șoapte ;
Dor de mamă, dor nestins!..

LA ZIUA NAȘTEREI MELE

Din a vieții mele carte,
Eu, zăresc cu bucurie
Că mai am și foi de'ntors ;
Doamne, fă-mi Tu mie parte
Și îngăduie să-mi fie
Firul vieții astfel tors.

Dă-mi alt cuget, d'azi 'nainte,
Schimbă-mi, inimă, făptură,
Dă-mi alt suflet și alt gând ;
Ear trecutul tot din minte
Șterge-l și altă măsură
Pune 'n toate mai curând.

Mă renaște, d'ai putere,
Impletește 'n fericire
Viața mea și 'n amor ;
Nu-ți cer altă mângâere,
Nu voiu altă mulțămire,
Mai 'nainte de-o să mor.

Nu e putință... Te opresc
Ce-mi păstrezi a vieții carte ?
Foi zadarnice nu 'ntorc ;
Grabnic viața îmi sfârșește,
Nu vreau merge mai departe,
Firul putred nu-l mai torc !

5 Septembrie 1877.

DESGUST

Iar soarele apune, iar ziua se sfârșește,
Abia e diminieată și noaptea iar sosește;
Iar vaete, iar plângeri, iar răs, și iar zâmbire;
Iar inimi veștejite și goale de simțire...

Pierit'a dintre oameni de vremuri pretenia
Și a rămas pe lume stăpână dușmănia;
Coprinde într'a ei brațe pe soră și pe frate,
Chiar unul pentru altul au gânduri necurate.

Pieri și căsnicia, tihnită, credincioasă;
Iubirea? E o fiară cumplită, veninoasă;
Pe bani, ca orice lucru, se cumpără, se vinde...
Mi să 'nfioară mintea, desgustul mă cuprinde

D'atâta grozăvie, d'atâtea amari blesteme
Ce zac în astă lume... A... Sufletul meu geme !..
Numa 'npilări și viții răsună 'n toată firea
Și vremurile acestea mi-au 'ntunecat simțirea.

În sufletu-mi ș'așterne noian de suferință,
Și nu mai am putere, și numai am credință...
Pe aripile vremii aș vrea, mai cu grabire,
Să sbor... Să'mi sune ceasul să ies din omenire;

Că nu mai pot să văd că : ziua se sfârșește,
Că luna iar răsare, că noaptea iar sosește,
Că iar s'aude vaet, ori râset, ori zâmbire,
Că's inimi veștejite și goale de simțire !..

Mai 1908.

CURCUBEUL

FANTEZIE

Pe cărarea de pe luncă, sub apusul din Aprile,
Cu mărgăritar în mână și cântând veneau copile
Din pădurea înfrunzită plină de flori, păsărele
Și de freamăt, și de murmur, de isvoare și vâlcele.

După ploae prin văduhuri ș'așternuse un curcubeu
Ca stergar vărsat și apă parcă bea dintr'un stubeu.
Nu se mai temeau de ploae de furtună și de vânturi
Fetele. — Suna dumbrava d'a lor glasuri, d'a lor cânturi.

Drumul daseră la vorbă, la povești și la secrete,
Potolind, cu apă lină, a lor tinerească sete.
Fiecare vrea ursitul înaintea ei să'i vină
Și să'i dea ea mănunchiul d'albăstrele și sulfină.

Fiecare câte-o glumă spuse iute, rând pe rând,
Doar ca să le treacă vremea, mai frumos și mai curând.
Una numai sta d'o parte cu ochi mari spre ceruri duși,
Ea găsea c'a ei surate au doar minte de păpuși!..

— Eu vreau un flăcău ca smeul p'un cal alb ca să'mi sosească,
Tot ca Făt-Frumos d'acea dintre voi să mă răpească,
Să mă ducă pe tărâmurii calde, dulci și înflorite;
Iar cu el să număr numai ceasuri line, fericite!..

— Eu vreau cavaler să fie, vreau om mare, neam de prinți,
Să mă scape de robia ce îndur dela părinți,
El să meargă la răsboaie cât de repede și des,
Ca arhanghelii să fie de vestit al meu ales.

— Eu vreau un boer de viță cu moșii și cu avere,
El să-mi făurească traiul din pătreceri și plăcere.
Nimeni să n'aibă ca mine giuvaere, flori, vesminte,
Mie să-mi jertfească vecinic a lui viață, a lui minte...

D'o avea aceste daruri poate fi el și bătrân,
N'o să 'mi ceară ca să fie peste sufletu-mi stăpân.
Liberă, eu aş alege ce ar fi mai elegant,
Aş avea, ca ori și care, pe al inimei amant.

* * *

« — Spune și tu Dițo, spune, ce-ai vrea tu s'alegi să-ți fie
De tovarăș p'astă lume? Vrei cuprinsuri, poezie,
Visuri, cânturi, idealul strălucitor, rupt din soare?
Spune, ce vrei tu ce pururi ești tăcută, visătoare

Și suspini la raza lunei, plângi la freamăt de păduri
Și adeseori stingheră sui pe munți înalți și suri;
Ce îndrepti spre ceruri ruga n'ntristată și plângi mereu?
Vrei tu poate soț să fie doar frumosul curcubeu?

Vrei ceva de prin văsduhuri, fericiri din altă lume,
 Vr'o ființă diafană, fără corp și fără nume,
 Plutitoare peste ape, peste văi, peste coline,
 Făurită în zări albastre din luceferi, din lumine ?

Spune ce dorești, copilă visătoare din povești ?
 Pentru cine ai vrea aicea viața ta ca să jervești ?
 Din dumbrăvi mărgăritarul pentru cine l-ai cules ?
 Cum să fie acela care de tovarăș l-ai ales ?

Vrei tu mirtul de pe munți, miozatul de pe lac,
 Lotusul și manzanilul, vr'un sarmat, vr'un get, vr'un dac ?
 Vre-un fante din saloane, sau vrei ursul din păduri ?
 Un holtei cu lada plină tinerețea a'i da te 'nduri ?

Vr'un podagros, vr'un linfatic, vr'un întunecat la minte,
 Gârbovit, ce-ar crede lumea, că îți este el părinte ?
 Nu te cred așa naivă, nici prozaică pe tine
 Ce te 'nalți cu gândul vecinic în spre sferele senine.»

* * *

Dița, ascultând în aer din nou ochii ațintește
 Către curcubeul care ceru 'ntreg îl cercuește.
 Florile din mâni aruncă către bolta azurie
 Și îngână: «Curcubeul al meu mire vreau să fie !

Curcubeul singuratec ce străbate printre zări,
 Ce pe loc oprește ploaea să mai pice pe cărări ;
 Curcubeul ce-are haine mândre — în șapte culori,
 Ce stă pururea cu capul și picioarele în nori.

Nu'l atinge acolo dorul și minciuna, clefetirea,
Și nesocotește poate și ce-a fos și e iubirea.
Stă ascuns, în zări albastre, arătându-se la vreme
După-ce 'ncetează fulger; iar furtună nu mai geme!..

După-ce s'așterne 'n spațiu liniștea, surâde el
Presărând, în lumea 'ntreagă, pietre scumpe fel de fel.
Vezi pe ramuri, pe petale, pe iris, pe trandafir,
Diamant, turcuaze, perle, ori granate și zafir;

Dar în schimbul feeriei, ce așterne 'n lumea 'ntreagă,
El nu cere nimenuia rostul lui să-l înțeleagă;
Râde, plânge, cu poetul, soarta noastră 'n omenire,
Simfonia lui mi-e dragă: Cerul este al meu mire!..

2 Ian. 1915

DAȚI-MI PACEA

Dați-mi pacea-adâncă, dați-mi
Ce-i pe câmp în timp de vară;
Pacea codrului ș'a lunei
Pacea dulce dela țară !..

Pacea-adâncă din pustiuri,
Din nisipuri arzătoare,
Din dumbravă și din codrii,
Coperiți din grea ninsoare.

Pusnicia vreau acuma
Peste suflet să s'aștearnă
C'a sihaștrilor din peșteri
Viața vreau să mi se cearnă.

Sunt sătulă de zavistii,
De minciuni, de clefetire,
Chipurile tutulora
Azi îmi par Irozi, satire !..

Dați-mi pacea, oameni, dați-mi
Pacea-adâncă din mormânturi,
Cântecele mele toate,
Spulberați-le la vânturi !..

1897 Iunie.

TABLA DE MATERII

	<u>Pag.</u>
1 Eroinei Române: Omagiu M. S. Reginei Maria	5
2 Simfonii din trecut	7
3 Fericirea	8
4 In April	9
5 Nebunie și uitare	11
6 Gem	15
7 Să nu întrebi...	16
8 Elegie	17
9 Știu să și iubesc	19
10 Te-ai uitat la mine trist	22
11 Zile duse	23
12 Fug de tine	24
13 De te duci sau de rămâi	25
14 Invenjnată	26
15 Spre care drum?	27
16 Ură	29
17 Noapte de Octombrie	31
18 Cântă Marea	33
19 Nu crede 'n vise	34
20 Flori albastre	35
21 Mi-e dor	36
22 Sfinxul și poetul	37
23 Idilă	39
24 Scrisoare	42
25 Noapte de Septembrie	43

VERIFICAT
2017

	Pag.
101 Viorica și Costin	143
102 Fata lui Zamfir	147
103 Noapte de Crăciun	15
104 Roșiorul dela Vedea	158
105 Infanticida	158
106 Betele lui Drăgan	159
107 Eu?...	16
108 Leana și Florin	16
109 Cântă lăutare...	16
110 Nu te mânia pe soartă	16
111 Vreau tăcerea	16
112 Bunica	16
113 Scândura	17
114 Peste un veac (satiră)	17
115 Mângăerea voastră d'astăzi	17
116 Scrișoare	17
117 Din vreme	17
118 Armonii false (satiră)	18
119 Proh Pudor!... „	18
120 Isus la Getsemani	18
121 Intră... te aștept...	18
122 Sunt Cain	19
123 Vârtejul lumii (satiră)	19
124 Unde? De unde?	19
125 La Columna lui Traian	19
126 Simfonii antice	19
127 Oh! Fugiți	19
128 La mormântul lui Gr. Alexandrescu și M. Eminescu	20
129 La mormântul Didei	20
130 Potoliți-vă avânturi	20
131 Cernelei mele	20
132 Ceasornicul	20
133 Anului ce vine	20
134 Vremea trece	20
135 Carte oarbă	20
136 Legenda nufărului	2
137 La ziua nașterii mele	2
138 Desgust	2
139 Curcubeul	2
140 Dați-mi pacea	2

VERIFICAT
2007